

Prognoza Oddziaływania na Środowisko

Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

SIERPIEŃ 2016 ROK

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
2. Informacje o zawartości, głównych celach <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> oraz powiązaniach dokumentu z innymi dokumentami.....	8
2.1. Zawartość <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz</i>	8
2.2. Główne cele i zakres projektowanego dokumentu	8
2.3. Powiązania <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> z dokumentami strategicznymi	13
2.3.1. Powiązania <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> z dokumentami lokalnymi	14
2.3.2. Powiązania <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> z dokumentami regionalnymi.....	17
2.3.3. Powiązania <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> z dokumentami krajowymi	28
4. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu <i>Prognozy</i>	50
5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> oraz częstotliwości jej przeprowadzania	53
6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu	55
7. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska.....	56
8. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji zadań określonych w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i>	82
9. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem	84
10. Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.....	87
11. Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania <i>Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz</i>	100
12. Określenie, analiza i ocena przewidywanego znaczącego oddziaływania, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na poszczególne komponenty środowiska ..	101
13. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	105
14. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych.....	114
15. Streszczenie <i>Prognozy</i> w języku niespecjalistycznym	116
16. Literatura	119

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

SPIS TABEL

Tabela 1. Zestawienie dokumentów strategicznych, na których oparto cele i założenia <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i>	13
Tabela 2. Analiza zgodności <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> ze strategicznymi dokumentami lokalnymi.....	16
Tabela 3. Analiza zgodności <i>Zintegrowanej Strategii Rozowju Gminy Choroszcz na lata 2016-202</i> ze strategicznymi dokumentami regionalnymi	25
Tabela 4. Analiza zgodności <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> ze strategicznymi dokumentami krajowymi	44
Tabela 5. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Choroszcz	68
Tabela 6. Powierzchnia lasów na terenie gminy Choroszcz według form własności	72
Tabela 7. Charakterystyka jednolitych i scalonych części wód powierzchniowych w gminie Choroszcz.....	74
Tabela 8. Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych występujących w miejscu lokalizacji planowanego przedsięwzięcia.....	75
Tabela 9. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	77
Tabela 10. Projekty i przedsięwzięcia ujęte w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> , ich skutki oraz identyfikacja zagrożeń na etapie budowy i eksploatacji.....	91
Tabela 11. Wyniki analizy przewidywanych oddziaływań projektowanego dokumentu.....	102
Tabela 12. Cele strategiczne i operacyjne określone w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> , określonej do roku 2025	117

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Cele strategiczne i operacyjne rozwoju gminy Choroszcz	11
Rysunek 2. Położenie gminy Choroszcz	57
Rysunek 3. Położenie Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Bagienna Dolina Narwi (PLB 200001).....	62
Rysunek 4. Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedliskowej „Ostoja Narwiańska” (PLH 200024)	63
Rysunek 5. Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedliskowej Narwiańskie Bagna (PLH 200002)	64
Rysunek 6. Położenie Narwiańskiego Parku Narodowego na terenie gminy Choroszcz.....	65
Rysunek 7. Położenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi” na terenie gminy Choroszcz	67
Rysunek 8. Położenie korytarzy ekologicznych na terenie gminy Choroszcz	68
Rysunek 9. Położenie pomników przyrody na terenie gminy Choroszcz	69
Rysunek 10. Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca w gminie Choroszcz i innych jednostkach terytorialnych w latach 2005-2014 [kg].....	79
Rysunek 11. Zmieszane odpady komunalne zebrane w gminie Choroszcz w latach 2005-2013 [tony]	79

1. Wprowadzenie

Przedmiotem Prognozy Oddziaływania na Środowisko jest projekt dokumentu *Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* (dalej jako: *Zintegrowana Strategia Gminy Choroszcz* lub *Strategia Gminy Choroszcz*). *Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz* stanowi podstawowy dokument planistyczny nakreślający cele rozwojowe samorządu na najbliższe lata. Kierunki rozwoju wspólnoty samorządowej zawarte w *Zintegrowanej Strategii Gminy Choroszcz* są efektem szczegółowej diagnozy społeczno-gospodarczej gminy, która to diagnoza pozwoliła określić unikatowe zasoby i przewagi konkurencyjne przedmiotowej jednostki samorządowej. W procesie opracowywania *Strategia Gminy Choroszcz* uwzględniony został nowy paradygmat rozwoju regionalnego, który charakteryzuje się m.in.: koncentracją na wykorzystaniu endogennych potencjałów rozwojowych poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, a także dążeniem do wykorzystania wewnętrznych przewag w procesie budowania konkurencyjności, bez konieczności długookresowego uzależniania własnego rozwoju od zewnętrznych transferów i dotacji.

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla dokumentu „*Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025*” jest Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353). W świetle zapisów art. 46 i 47 Ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty dokumentów strategicznych (m. in. polityk, strategii, planów, programów) „*opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*”.

Przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. dokonują transpozycji do prawodawstwa polskiego postanowień następujących dyrektyw Unii Europejskiej:

- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylając dyrektywę Rady 90/313/EWG;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobieganiu zanieczyszczeniom i ich kontroli;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej).

Ocena oddziaływania *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* jest przeprowadzona zgodnie z wymogami prawnymi zawartymi w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353).

Prognoza wpływu na środowisko traktowana jest jako narzędzie prewencji podczas procesu decyzyjnego oraz w trakcie przechodzenia do realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Ocena środowiskowych skutków realizacji strategii polityk programów i planów winna być podstawowym narzędziem weryfikacji zamierzeń administracji rządowej i samorządowej pod kątem spełnienia zasad zrównoważonego rozwoju. Aby Prognoza wpływu podejmowanych działań na środowisko mogła być efektywnym i skutecznym narzędziem zapewniającym uwzględnienie zasad zrównoważonego rozwoju, należy:

- jasno określić jej założenia i merytoryczny zakres oceny;
- koncentrować się na relacjach pomiędzy lokalnymi i krótkoterminowymi celami rozwoju związanymi z wykorzystaniem środowiska a celami i zadaniami długoterminowymi tak, aby chronić środowisko przed nieodwracalnymi zmianami;
- określić mierniki ekologicznych oddziaływań służących do obiektywnej oceny oddziaływań bezpośrednich i pośrednich krótko- i długoterminowych;
- zapewnić zintegrowany proces podejmowania decyzji poprzez określenie związku pomiędzy strategiczną oceną oddziaływania a innymi instrumentami polityki rozwoju.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r., poz. 353), na podstawie której sporządza się *Prognozę oddziaływania na środowisko*, dokument ten powinien zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu Prognozy;
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz o częstotliwości jej przeprowadzania;
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu projektu na środowisko;
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Ponadto *Prognoza* powinna określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- c) istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz perspektywy, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska oraz między oddziaływaniami na te elementy.

Jako dokument strategiczny, *Prognoza Oddziaływania na Środowisko* powinna również przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność;
- b) biorąc pod uwagę cele, geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Ponadto *Prognoza* powinna również uwzględniać zakres i stopień szczegółowości określony przez właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz właściwego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Niniejsza *Prognoza* odpowiada powyższym wymaganiom.

Celem opracowania *Prognozy Oddziaływania na Środowisko* dokumentu *Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* jest przede wszystkim określenie skutków zakładanego rozwoju obszaru gminy Choroszcz na środowisko naturalne. Zakres przestrzenny *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* ograniczony jest do granic administracyjnych gminy Choroszcz. Zasięg czasowy dokumentu obejmuje okres do roku 2025.

2. Informacje o zawartości, głównych celach *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* oraz powiązaniach dokumentu z innymi dokumentami

2.1. Zawartość *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz*

Nakreślone cele i zadania strategiczne wpisują się w założenia dokumentów strategicznych i programowych wyższego rzędu, w tym takich jak: *Strategia Rozwoju Powiatu Białostockiego na lata 2011-2020*, *Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020*, *Strategia Rozwoju Kraju 2020*, *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”*, a także *EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*. Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych wyższego szczebla oraz z opracowań gminnych posłużyły do wyznaczenia celów i kierunków ochrony środowiska niniejszej Strategii, która jest z nimi kompatybilna. Główne założenia tych dokumentów zostały opisane rozdziale 2.3 niniejszej *Prognozy*.

2.2. Główne cele i zakres projektowanego dokumentu

Naczelną zasadą przyjętą w przedmiotowej *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* jest zasada zrównoważonego rozwoju, która zapewnia zharmonizowany wzrost gospodarczy i społeczny, zgodny z ochroną walorów środowiska.

Opracowana *Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz* jest dokumentem umożliwiającym i ułatwiającym uporządkowanie działań podejmowanych w celu rozwoju obszaru gminy. Poprzez przeprowadzoną diagnozę stanu aktualnego, ustalono konkretne cele rozwoju oraz metody jakie należy zastosować w procesie ich osiągnięcia. Wszystkie cele operacyjne i strategiczne, jakie zaplanowano do realizacji w poszczególnych sferach życia i działania lokalnej społeczności, są elementami częściowymi, stanowiącymi podłoże do realizacji celu nadrzędnego określonego jako wizja i misja gminy Choroszcz wyrażające pożądaną stan rozwoju gminy do roku 2025.

Wizja stanowi opis stanu jednostki terytorialnej oczekiwany w przyszłości. Jest to obraz, wyobrażenie gminy za kilka lat przy optymistycznym założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań zewnętrznych. Wizja rozwoju jest wynikiem wykorzystania endogennych zasobów gminy.

Misja z kolei określa sposób osiągnięcia pożądanego stanu i nadrzędne wartości, jakimi gmina będzie się kierować podejmując działania na rzecz realizacji wizji.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Wizja rozwoju Gminy Choroszcz brzmi:

**„GMINA CHOROSZCZ,
STANOWIĄC ISTOTNĄ CZĘŚĆ AGLOMERACJI BIAŁOSTOCKIEJ,
JEST NAJLEPSZĄ LOKALIZACJĄ BIZNESU ORAZ ATRAKCYJNYM MIEJSCEM DO ŻYCIA”**

Misja rozwoju Gminy Choroszcz brzmi:

**„GMINA CHOROSZCZ WYKORZYSTUJE SWOJE POŁOŻENIE
ORAZ KAPITAŁ PRZYRODNICZY
I KULTUROWY MIEJSCA,
BY JEDNOCZYĆ I AKTYWIZOWAĆ SPOŁECZNIE I GOSPODARCZO,
BUDUJĄC ROZPOZNAWALNĄ MARKĘ”**

Określone w *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* obszary problemowe wynikają z przyjętej wizji i misji rozwoju gminy Choroszcz do 2025 roku. Z wizji gminy wynikają cele strategiczne i operacyjne. W trakcie prac nad *Strategią* podjęto decyzję o przyjęciu trzech strategicznych celów rozwoju, które są konkretyzacją wizji rozwoju gminy. Numeracja celów spełnia wyłącznie funkcję porządkującą, nie zaś hierarchizującą; cele są sobie równe pod względem wagi i znaczenia:

Cel strategiczny I. Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy Choroszcz

Cel strategiczny II. Wzrost jakości życia lokalnej społeczności gminy Choroszcz

Cel strategiczny III. Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska w gminie Choroszcz

Cel I. Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy Choroszcz

Osiągnięcie celu I. Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy Choroszcz będzie możliwy, między innymi, dzięki stworzeniu warunków niezbędnych do pozyskiwania nowych inwestorów. Jest to istotne ze względu na położenie gminy, gwarantujące dobre możliwości komunikacyjne ze stolicą województwa – Białymstokiem, jak również z Warszawą – stolicą państwa. Wsparcie inwestorów zewnętrznych związane będzie zarówno z wdrożeniem systemu zachęt ekonomicznych, jak i rozwojem usług instytucjonalnych, zmierzających do poprawy komunikacji z przedsiębiorcami. Ważnym elementem realizacji tego celu będzie także edukacja lokalnej społeczności w zakresie zakładania i rozwoju własnej działalności gospodarczej (aktywizowania postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców gminy), a także stworzenie systemu zachęt motywujących do podejmowania tego typu aktywności, np. usuwanie barier i tworzenie przyjaznego otoczenia dla przedsiębiorstw, zwłaszcza tych nowo powstających. Ponadto, w związku z niedostatecznie wykorzystanym potencjałem regionalnych produktów, istotne jest wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego. Ważne jest, aby z jednej strony – zwiększyć konkurencyjność lokalnych produktów, a z drugiej – zapewnić stabilizację funkcjonowania miejscowych producentów rolnych poprzez dywersyfikację ich działalności.

Cel II. Wzrost jakości życia lokalnej społeczności gminy Choroszcz

Osiągnięcie celu II. Wzrost jakości życia lokalnej społeczności jest ukierunkowany na poprawę warunków życia mieszkańców gminy Choroszcz. Obejmuje on poszerzenie wewnętrznej oferty usług o charakterze kulturalnym, sportowym oraz turystyczno-rekreacyjnym. Osiągnięcie tego celu wymaga wsparcia w zakresie kształtowania postaw liderów lokalnych, animujących życie w poszczególnych miejscowościach i sołectwach. Cel ten powinien zostać osiągnięty również dzięki rozwojowi różnorodnych form opieki społecznej oraz profilaktyki, co w konsekwencji powinno się przyczynić do większej aktywizacji mieszkańców i służyć włączeniu społecznemu grup o szczególnych potrzebach. Ważnym aspektem poprawy warunków życia mieszkańców gminy Choroszcz ma być również poprawa form komunikacji samorządu z lokalną społecznością. Nie bez znaczenia jest też osiągnięcie dostatecznego poziomu atrakcyjności wewnętrznej gminy Choroszcz z punktu widzenia obecnych, nowych i przyszłych jej mieszkańców, w tym zbudowanie wartości i marki gminy w oparciu o walory kulturowe miejsca.

Cel III. Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska w gminie Choroszcz

Osiągnięcie celu III. Wśród problemów na obszarze gminy Choroszcz wyróżniają się te dotyczące niskiej jakości infrastruktury drogowej oraz niedostatecznego poziomu zwodociągowania i skanalizowania gminy, zwłaszcza na terenach wiejskich. Infrastruktura sieciowa: drogowa i wodno-kanalizacyjna nie tylko wpływa na jakość życia mieszkańców, ale także na jakość środowiska; na ten wpływ mają również inwestycje z zakresu gospodarki niskoemisyjnej i edukacja ekologiczna.

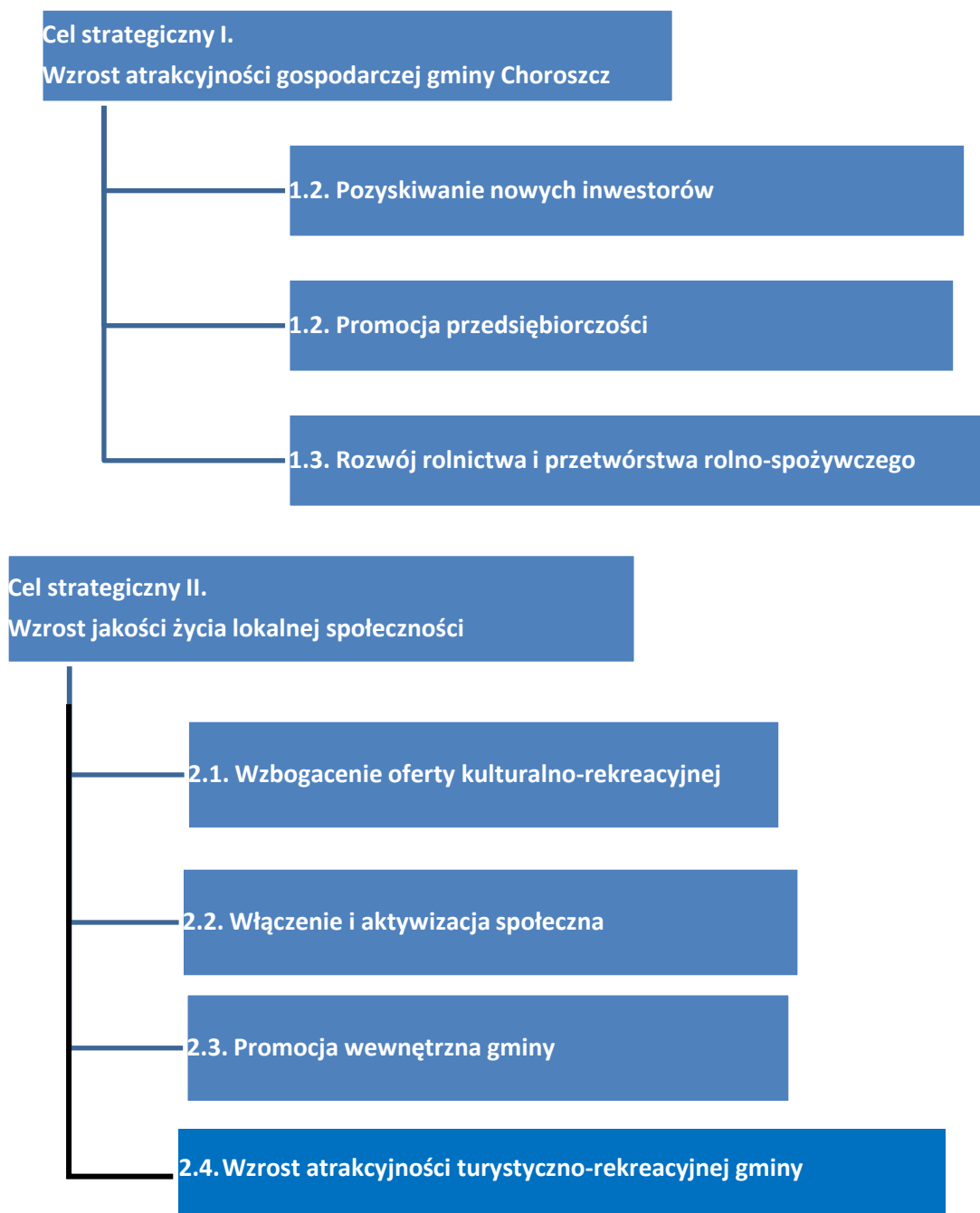
Zresztą, stan infrastruktury technicznej wykazuje dwukierunkowy wpływ: zarówno na czynniki społeczne, jak również środowiskowe. Poprawa jakości infrastruktury technicznej wpływa bowiem na atrakcyjność gminy jako miejsca do inwestowania (ulokowania tu siedziby firmy czy przedsiębiorstwa) oraz do życia. Tym samym jest to cel istotnie powiązany z pozostałymi, dotyczącymi atrakcyjności gospodarczej oraz jakości życia lokalnej społeczności.

Ze względu na to, że gmina Choroszcz ma ambicje rozwoju silnej lokalnej gospodarki oraz posiada stosowny do tego potencjał w postaci położenia w obszarze aglomeracji białostockiej i korzystnego układu dróg krajowych, istnieje konieczność poprawy lokalnej infrastruktury drogowej i wodno-kanalizacyjnej.

Jednocześnie dbałość o ochronę środowiska ma zapewnić także wysoką jakość życia mieszkańcom. Przejawem tego są nie tylko projekty wodno-kanalizacyjne, ale także inwestycje gospodarki niskoemisyjnej, których skutkiem będzie redukcja wpływu człowieka na środowisko. Zamierzenie to spełnia także dodatkowo rolę promocyjną, budując wizerunek gminy Choroszcz jako samorządu nowoczesnego i dbającego o przyrodę.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Rysunek 1. Cele strategiczne i operacyjne rozwoju gminy Choroszcz

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Cel strategiczny III.

Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska

3.1. Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych

3.2. Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych

3.3. Ochrona przyrody

Źródło: Projekt Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Określone cele i kierunki działań zostały podzielone ze względu na poszczególne obszary działania, które są zgodne z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych, na podstawie których opracowano *Strategię Rozwoju Gminy Choroszcz*. Były to w szczególności:

- *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu* (dalej jako: Europa 2020);
- *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”* (dalej jako: DSRK 2030);
- *Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020* (dalej jako: SRWP 2020);
- *Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020* (dalej jako: ZIT 2014-2020);
- *Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka sprawne państwo* (dalej jako: SRK 2020);
- *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie* (dalej jako: KSRR);
- *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* (dalej jako: KPZK 2030);
- *Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016* (dalej jako: PEP)
- *Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia* (dalej jako: NPR 2022);
- *Pakiet klimatyczno-energetyczny do 2020 roku* (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku; dalej jako: PK-E 2020);
- *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030* (dalej jako: SPA 2030);
- *Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej* (dalej jako: NPRGE);
- *Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej* (dalej jako: POPdSP);

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna (dalej jako: RDW);
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (dalej jako: PGWDW);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Choroszcz (dalej jako: SUZP);
- Strategia Rozwoju Powiatu Białostockiego na lata 2011-2020 (dalej jako: SRPB 2020).

2.3. Powiązania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025 z dokumentami strategicznymi

W niniejszej części Prognozy dokonano analizy zgodności celów Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025 z celami innych dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym, w tym unijnym, a także na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Celem niniejszego porównania była ocena spójności celów Strategii Gminy Choroszcz z celami innych dokumentów strategicznych pod kątem ochrony środowiska oraz zasady zrównoważonego rozwoju. Poniżej przedstawiono charakterystykę najważniejszych dokumentów strategicznych, z których celami spójna jest analizowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz.

Tabela 1. Zestawienie dokumentów strategicznych, na których oparto cele i założenia Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Zasięg i szczebel opracowania	Tytuł dokumentu strategicznego
Dokumenty lokalne	<ul style="list-style-type: none"> • Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego • Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Choroszcz
Dokumenty regionalne	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego na lata 2011-2020 • Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego • Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017 • Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej • Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014 • Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 • Strategia Rozwoju Powiatu Białostockiego na lata 2011-2020
Dokumenty krajowe	<ul style="list-style-type: none"> • Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 • Narodowy Plan Rewitalizacji 2022. Założenia • Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” • Pakiet klimatyczno-energetyczny do 2020 roku (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku) • Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

	<p>klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030</p> <ul style="list-style-type: none">• Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej• Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna)• Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły• Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 roku• Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie• Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka sprawne państwo• Polityka Klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020• Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016• Krajowy plan gospodarki odpadami 2014
--	---

Źródło: opracowanie własne.

2.3.1. Powiązania *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* z dokumentami lokalnymi

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Gmina Choroszcz w całości pokryta jest Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego, uchwalonymi uchwałami Rady Miejskiej w Choroszcz. Plany uchwalane są w zależności od potrzeb rozwoju danych obszarów funkcjonalnych w poszczególnych miejscowościach.

W opracowanych Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego na terenie gminy Choroszcz realizowane są zapisy odnośnie do:

- redukcji zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych,
- zachowania powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 30% powierzchni terenu,
- ograniczenia wpływu zabudowy mieszkaniowej poprzez rozbudowę sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza się stosowanie rozwiązań alternatywnych,
- w zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się korzystanie z niskoemisyjnych źródeł indywidualnych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Choroszcz

Głównym celem rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Choroszcz jest: poprawa jakości życia mieszkańców poprzez proekologiczny (zrównoważony) rozwój gminy, przy racjonalnym wykorzystaniu walorów przyrodniczych, gospodarczych i rekreacyjnych środowiska,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

majątku trwałego, potencjału infrastrukturalnego oraz produkcyjnego, w tym walorów rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Rozwinięciem celu głównego będzie tworzenie warunków do realizacji następujących grup celów szczegółowych:

EKOLOGICZNE CELE ROZWOJU:

- zachowanie i ochrona podstawowych elementów systemu przyrodniczego zapewniającego ciągłość przestrzenną w skali województwa i kraju;
- podnoszenie statusu ochronnego istniejących i obejmowanie ochroną nowych elementów systemu przyrodniczego;
- racjonalne wykorzystanie wysokich walorów przyrodniczych dla rozwoju funkcji rolniczej i turystycznej oraz produkcyjnej gminy;
- zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności;
- poprawa stanu sanitarnego wód powierzchniowych do zakładanych klas czystości;
- likwidacja konfliktów i zagrożeń spowodowanych dotychczasową działalnością człowieka.

GOSPODARCZE CELE ROZWOJU:

- wykorzystanie możliwości produkcyjnych rolnictwa zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- dostosowanie kierunków i intensywności produkcji rolnej do uwarunkowań przyrodniczych i ekonomicznych;
- tworzenie warunków do ekologizacji rolnictwa na terenach prawnie chronionych;
- dostosowanie zabudowy zagrodowej do nowoczesnych wymagań gospodarki rolnej, w tym poprawa stanu technicznego obiektów inwentarskich i gospodarczych;
- poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych;
- efektywne wykorzystanie niezagospodarowanego majątku produkcyjno-usługowego, surowców lokalnych, zasobów pracy i tradycji produkcyjnych;
- rozwój przemysłu rolno-spożywczego wykorzystującego miejscowe płody rolne i zasoby ludzkie;
- stwarzanie nowych miejsc pracy poza rolnictwem poprzez wielofunkcyjny rozwój wsi;
- rozwijanie alternatywnych źródeł dochodów rolników poprzez rozwój różnych form turystyki i wypoczynku, w tym agroturystyki;
- pozyskanie inwestorów tworzących miejsca pracy oraz zapewnienie wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw;
- rozwój turystyki i wypoczynku, w tym agroturystyki i ekoturystyki na najbardziej atrakcyjnych terenach.

CELE ROZWOJU KOMUNIKACJI:

- podnoszenie stanu technicznego i standardu wyposażenia dróg w urządzenia komunikacji, zwłaszcza przy drodze krajowej i powiatowej;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- minimalizacja kolizji i poprawa bezpieczeństwa ruchu samochodowego oraz pieszego w gminie;
- wprowadzanie ruchu rowerowego jako alternatywy dla ruchu samochodowego oraz tworzenie warunków do powstania ścieżek rowerowych, zwłaszcza na terenach turystyczno-wypoczynkowych.

CELE ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ:

- sprawne i niezawodne funkcjonowanie wszystkich systemów infrastruktury technicznej zapewniających zaspokojenie potrzeb w sposób ciągły i efektywny ekonomicznie;
- zapewnienie zaopatrzenia wsi w wodę i sukcesywne rozwiązywanie problemu gospodarki ściekowej;
- doskonalenie metod zbiórki, selekcji, transportu i składowania odpadów stałych w gminie;
- dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z długookresowego rozwoju gminy oraz stwarzanie warunków do sprawnego i niezawodnego funkcjonowania systemu;
- stworzenie warunków do doprowadzenia gazu przewodowego na teren gminy oraz wymiany uciążliwych dla środowiska nośników energii na proekologiczne;
- rozwój nowoczesnych technik łączności, w tym modernizacja sieci telefonicznej oraz wdrażanie systemu internetowego.

Poniżej przedstawiono wyniki analizy.

Tabela 2. Analiza zgodności Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025 ze strategicznymi dokumentami lokalnymi

Lp.	Cel strategiczny	Powiązania	Zastosowanie w Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025
1.	Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego		
	Plany wskazują na konieczność: <ul style="list-style-type: none"> – redukcji zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych; – zachowanie powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszej niż 30% powierzchni terenu; – ograniczenie wpływu zabudowy mieszkaniowej poprzez rozbudowę sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej dopuszcza się stosowanie rozwiązań alternatywnych; – w zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się korzystanie z niskoemisyjnych źródeł indywidualnych. 	Z	Cele są spójne ze Zintegrowaną Strategią Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025 szczególnie w ramach celu III: Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska
2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Choroszcz		

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>Główne cele ochrony środowiska określone w <i>Studium</i> to:</p> <p>EKOLOGICZNE CELE ROZWOJU:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zachowanie i ochrona podstawowych elementów systemu przyrodniczego zapewniającego ciągłość przestrzenną w skali województwa i kraju; – podnoszenie statusu ochronnego istniejących i obejmowanie ochroną nowych elementów systemu przyrodniczego; – racjonalne wykorzystanie wysokich walorów przyrodniczych dla rozwoju funkcji rolniczej i turystycznej oraz produkcyjnej gminy; – zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności; – poprawa stanu sanitarnego wód powierzchniowych do zakładanych klas czystości; – likwidacja konfliktów i zagrożeń spowodowanych dotychczasową działalnością człowieka. 	Z	<p>Cele <i>Studium</i> uwzględnione zostały we wszystkich celach strategicznych określonych w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i>.</p>
---	---	---

Źródło: opracowanie własne.

Stopień powiązania:

Z – cele *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* są zbieżne z celami innych dokumentów strategicznych w obszarze środowiska.

W wyniku powyższej analizy stwierdzono wysoką zgodność celów dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym z celami *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* w zakresie ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju.

2.3.2. Powiązania *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* z dokumentami regionalnymi

***Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014*¹**

W *Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014* ujęto analizę uwarunkowań wynikających z polityki ekologicznej państwa oraz pozostałych dokumentów strategicznych krajowych i wojewódzkich. Program zawiera ocenę stanu środowiska województwa podlaskiego z uwzględnieniem prognozowanych danych oraz wskaźników ilościowych charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska w latach 2011-2014. W opracowaniu dokonano klasyfikacji i hierarchizacji najważniejszych problemów środowiskowych oraz określono cele i kierunki ochrony środowiska do 2018 roku, a także cele krótkoterminowe, przewidziane do realizacji do roku 2014.

¹ W momencie opracowywania *Prognozy*, został skierowany do konsultacji społecznych projekt „Programu Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017–2020 z perspektywą do 2024 roku”, ponieważ jednak nie został jeszcze przyjęty, niniejsze opracowanie odwołuje się do dokumentu wcześniej obowiązującego.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Cel długoterminowy: Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza.

Cele krótkoterminowe:

1. Wdrażanie i realizacja założeń Programów służących ochronie powietrza.
2. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych).

Cel długoterminowy: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania.

Cele krótkoterminowe:

1. Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej.
2. Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód.
3. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
4. Zwiększenie retencji w zlewniach oraz zapobieganie suszy i skutkom wezbrań powodziowych.
5. Odtworzenie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek.

Cel długoterminowy: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności.

Cele krótkoterminowe:

1. Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych województwa.
2. Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody.
3. Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk.
4. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich.
5. Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych.

Cel długoterminowy: Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów.

Cele krótkoterminowe:

1. Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas.
2. Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas.

Cel długoterminowy: Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.

Cele krótkoterminowe:

1. Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych.

Cel długoterminowy: Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Cele krótkoterminowe:

1. Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Cel długoterminowy: Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych.

Cele krótkoterminowe:

1. Monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych.

Cel długoterminowy: Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi.

Cele krótkoterminowe:

1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin.

Cel długoterminowy: Ochrona powierzchni ziemi.

Cele krótkoterminowe:

1. Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju.
2. Wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja.

Cel długoterminowy: Wzrost świadomości ekologicznej.

Cele krótkoterminowe:

1. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami.
2. Oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik większej świadomości ekologicznej mieszkańców.
3. Wzrost świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska.

Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej

Dokument *Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej* został opracowany w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM 10 oraz pyłu zawieszonego PM 2,5 w powietrzu w roku 2011 i 2012. Podstawowym dokumentem wskazującym na konieczność wykonania *Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej* jest ocena jakości powietrza w województwie podlaskim za 2011 i 2012 rok, wykonana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, w których strefa podlaska została zakwalifikowana do klasy C pod względem ochrony zdrowia mieszkańców.

Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej koncentruje się na istotnych powodach występowania przekroczeń poziomów dopuszczalnych ww. zanieczyszczeń, a także na znalezieniu skutecznych i możliwych do zrealizowania działań, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomów tych zanieczyszczeń, co najmniej do poziomów dopuszczalnych/docelowych, przy założeniu jednak, że działania te powinny być uzasadnione finansowo i technicznie. Realizacja zadań wynikających z *Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej* ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu w danej strefie do poziomów dopuszczalnych/docelowych i utrzymywania ich na takim poziomie.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020

Strategia określa cele strategiczne i operacyjne:

- Cel strategiczny 1. Konkurencyjna gospodarka;
- Cel strategiczny 2. Powiązania krajowe i międzynarodowe;
- Cel strategiczny 3. Jakość życia.

U podstaw skutecznej realizacji celów strategicznych leżą cele horyzontalne, których wątki przenikają cele strategiczne:

- Cel horyzontalny: Wysokiej jakości środowisko przyrodnicze podstawą harmonii aktywności człowieka i przyrody;
- Cel horyzontalny: Infrastruktura techniczna i teleinformatyczna otwierająca region dla inwestorów, mieszkańców, sąsiadów i turystów.

Przyjęte cele horyzontalne, z jednej strony warunkują, z drugiej zaś wspierają możliwości skutecznego osiągnięcia celów strategicznych. Wysokiej jakości środowisko przyrodnicze województwa podlaskiego ma stanowić nie tyle samoistny cel rozwojowy, co wzmacniać naturalną przewagę województwa postrzeganego jako posiadające doskonale zachowane środowisko naturalne. Konieczna dbałość o utrzymanie wysokiej jakości środowiska w układzie celów jest traktowana jako ważny czynnik zwiększający możliwości wzrostu konkurencyjnej gospodarki – szczególnie jej „zielonych” sektorów. Wizerunek regionu o unikalnym środowisku będzie czynnikiem sprzyjającym rozwojowi powiązań zewnętrznych, poprzez przyciąganie inwestorów zainteresowanych szybko rozwijającą się zieloną gospodarką oraz jako element promujący obszar na zewnętrznych rynkach.

Utrzymanie dobrej jakości środowiska to także kluczowa determinanta wysokiej jakości życia mieszkańców regionu.

W ramach Celu strategicznego 3. Jakość życia zdefiniowano Cel operacyjny 3.4. Ochrona środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Uzasadnienie realizacji tego celu argumentuje, iż rozwój gospodarki jest zawsze związany z korzystaniem z zasobów naturalnych. Większość zasobów jest jednak ograniczona ilościowo bądź odnawia się w długim czasie. Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów, w tym przestrzeni środowiskowej, jest więc priorytetem w kontekście zapewnienia ich dostępności dla przyszłych pokoleń. Efektywne użytkowanie zasobów jest również ważne ze względów ekonomicznych i geostrategicznych. Obecnie obowiązujące wzorce produkcji mają negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze (zwłaszcza na jakość powietrza, wód, gleb i różnorodność biologiczną), a tym samym na zdrowie i jakość życia człowieka. Niezbędne są zatem takie działania, jak: przejście na rozwój zasobooszczędny, racjonalizacja wykorzystania zasobów środowiska oraz przemyślane działania kompensacyjne. Zdrowe środowisko przyrodnicze jest równie ważne dla jakości życia, jak stan gospodarki czy czynniki społeczne.

Generalnie dobry stan zachowania środowiska przyrodniczego w regionie nie zwalnia z troski o środowisko i z obowiązku stałego przeciwdziałania czynnikom oraz zjawiskom negatywnie oddziałującym na różnorodność biologiczną. Także ochrona krajobrazu należy do najważniejszych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

działań podejmowanych w ramach planowania zagospodarowania przestrzennego. W trosce o zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wód dobrej jakości na potrzeby gospodarki i społeczeństwa, należy dążyć do jak najlepszego oczyszczania ścieków komunalnych i przemysłowych, a także do propagowania zmian sposobu gospodarowania w zlewni, tak aby doprowadzić do zmniejszenia ryzyka zanieczyszczenia wód ze źródeł rozproszonych (rolniczych). Szczególnie intensywne działania powinny być skierowane na jak najskuteczniejszą ochronę głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych i powierzchniowych. Efektywna gospodarka wodna powinna prowadzić także do utrzymania niezbędnej ilości zasobów wody oraz usuwania bądź zmniejszania wszelkich zagrożeń związanych z jej deficytem i nadmiarem. Wsparcie w tym zakresie ukierunkowane zostanie w szczególności na wykorzystanie inżynierii ekologicznej. Wspierane będą inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, w tym systemy odbioru ścieków komunalnych, budowa oczyszczalni ścieków, poprawa parametrów istniejących oczyszczalni, jak również wspieranie gospodarki osadami ściekowymi. Na terenach o zabudowie rozproszonej, w tym w szczególności na obszarach wiejskich, promowany będzie rozwój indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

W województwie podlaskim głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza są: ciepłownie miejskie, przemysłowe, rozproszone źródła emisji z sektora komunalno-bytowego, a także zanieczyszczenia komunikacyjne. Działania prorozwojowe koncentrować się będą wokół ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza z energetyki i transportu drogowego, w tym gazów cieplarnianych i pyłów oraz rozpowszechnienia technologii zwiększających efektywność produkcji i wykorzystania energii.

Celem zrównoważonej gospodarki odpadami jest ochrona środowiska i zdrowia ludzkiego poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszanie niekorzystnego oddziaływania związanego z wytwarzaniem i gospodarowaniem odpadami oraz, pośrednio, poprawa efektywności użytkowania zasobów nieodnawialnych środowiska. Realizacja tak postawionego celu wymaga stopniowego odchodzenia od systemu składowania odpadów do systemu opartego na przetwarzaniu i odzysku surowców oraz energetycznym wykorzystaniu odpadów. Priorytetowym kierunkiem interwencji jest wdrożenie selektywnego zbierania/odbierania odpadów komunalnych i objęcie nim wszystkich mieszkańców i organizacji województwa. Należy dążyć do zmniejszenia liczby nieefektywnych, lokalnych składowisk odpadów oraz wspierania niskoodpadowych technologii produkcji oraz efektywnych technologii odzysku i unieszkodliwiania. Wszystkie organiczne odpady komunalne i odpady z przemysłu spożywczego powinny być zagospodarowane energetycznie. Istotnym kierunkiem działań będzie wspieranie efektywności energetycznej, m.in. poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym oraz zwiększanie efektywności energetycznej w odniesieniu do infrastruktury publicznej, takiej jak np. oświetlenie.

Główne kierunki interwencji:

- edukacja ekologiczna i zwiększenie aktywności prośrodowiskowej społeczeństwa;
- ochrona powietrza, gleb, wody i innych zasobów;
- efektywny system gospodarowania odpadami;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- gospodarka niskoemisyjna (w tym efektywność energetyczna);
- ochrona zasobów przyrodniczych i wartości krajobrazowych oraz odtwarzanie i renaturalizacja ekosystemów zdegradowanych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

Plan określa zasady ochrony środowiska i korzystania z jego zasobów (ogólne i szczegółowe) w zakresie planowania przestrzennego na obszarze województwa podlaskiego.

Zasady ogólne dokumentu określają:

- nasywanie obszarów sieci ekologicznej różnorodnymi formami ochrony prawnej, wraz ze strefowaniem reżimów ochronnych i zagospodarowania oraz wzmacnianie więzi między obszarami węzłowymi;
- niepodejmowanie decyzji przestrzennych mogących prowadzić do zniszczenia lub dewaloryzacji cennych układów przyrodniczych, w tym przenoszenie działań i urządzeń uciążliwych (tam, gdzie to możliwe) poza obszary sieci ekologicznych;
- podporządkowanie zagospodarowania i działalności gospodarczej w obszarach prawnie chronionych zasodom określonym w planach ich ochrony lub w stanowiących je aktach prawnych;
- zmniejszanie kosztów ekologicznych, społecznych i ekonomicznych funkcjonowania i rozwoju osadnictwa poprzez kształtowanie zwartych przestrzennie obszarów zurbanizowanych i hamowanie „rozlewania się zabudowy”, zwłaszcza w obszarach podmiejskich większych miast oraz na terenach atrakcyjnych dla rekreacji;
- zarządzanie popytem na zasoby naturalne we wszystkich formach, a zwłaszcza na zasoby nieodnawialne, pod kątem oszczędności przestrzeni, surowców i energii;
- dostosowanie zagospodarowania turystycznego i wypoczynkowego do naturalnej chłonności obszarów, a nie stosowanie w działaniach wyłącznie kryterium zysku;
- dostosowanie rozwoju rolnictwa i leśnictwa do istniejących układów przyrodniczych, w tym siedliskowych, z wykorzystaniem ich możliwości i predyspozycji – bez osłabiania ich;
- uwzględnianie nadrzędności ochrony środowiska i krajobrazu na obszarach wiejskich, również znajdujących się poza systemami sieci ekologicznej, a zwłaszcza ochrony przed „żywiolową urbanizacją” i chemizacją;
- zmniejszanie transportochłonności osadnictwa i gospodarki poprzez racjonalne rozmieszczenie miejsc pracy, zamieszkania, usług i wypoczynku oraz preferowanie transportu zbiorowego;
- lokalizowanie elementów infrastruktury transportowej w sposób minimalizujący jej negatywny wpływ na środowisko;
- stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych i technologicznych w transporcie, przemyśle i gospodarce komunalnej, ograniczających do minimum ich negatywny wpływ na środowisko;
- zapewnienie priorytetu działań chroniących wody powierzchniowe i podziemne oraz powiązane z nimi ekosystemy lądowe przed ponadnormatywnymi zanieczyszczeniami i

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

zmianami reżimów hydrologicznych w procesach urbanizacyjnych i gospodarczych, w tym zmniejszanie wodochłonności gospodarki komunalnej, przemysłu i rolnictwa;

- uwzględnianie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska oraz państwowych norm wykorzystania środowiska w procesach planowania przekształceń i rozwoju zagospodarowania przestrzennego oraz jego realizacji.

W *Planie* zawarte zostało kształtowanie sieci ekologicznej na obszarze województwa podlaskiego. Środowisko przyrodnicze poddano analizie w zakresie uwarunkowań wewnętrznych do zagospodarowania przestrzennego. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa precyzuje także kierunki ochrony zasobów środowiska województwa:

1. W zakresie ochrony przyrody:

- wdrożenie „Europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000”;
- ochrona elementów systemu przyrodniczego województwa.

2. W zakresie ochrony powierzchni ziemi:

- likwidacja źródeł zanieczyszczeń;
- ograniczenie niekorzystnych skutków przemysłowej eksploatacji powierzchniowej złóż surowców mineralnych;
- ochrona gleb przed erozją;
- ochrona wartościowych gruntów rolnych;
- ochrona powierzchni ziemi przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska.

3. W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz jej skutków;
- uwzględnienie wyników monitoringu powietrza w procesach sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- ustalanie dopuszczalnego poziomu niektórych substancji.

4. W zakresie ochrony wód śródlądowych – powierzchniowych i podziemnych:

- utrzymanie ilości wód powierzchniowych na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej;
- doprowadzenie jakości wód powierzchniowych powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach;
- eliminowanie źródeł zanieczyszczeń, zwłaszcza w zlewniach rzek wchodzących w skład obszarów prawnie chronionych;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi;
- wdrażanie dyrektyw UE w dziedzinie ochrony wód;
- opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy;
- ustanowienie obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych;
- realizowanie międzynarodowych porozumień z Białorusią i Litwą w sprawie kontroli jakości i ochrony wód granicznych;
- przestrzeganie zakazów i nakazów zawartych w decyzjach administracyjnych wyznaczających strefy ochrony pośredniej i bezpośredniej komunalnych ujęć wód;
- prowadzenie stałego monitoringu wód śródlądowych w zakresie jakości i ich ilości.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

5. Ochrona lasów i zadrzewień oraz wzbogacanie ich walorów.
6. Ochrona przed hałasem, wibracjami i elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym.
7. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska.
8. Ochrona przeciwpowodziowa.

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017²

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017 zawiera analizę stanu gospodarki odpadami w województwie w podziale na rodzaje odpadów. Przedstawione w Planie cele i zadania dotyczą odpadów komunalnych i przedstawiają się następująco:

1. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
2. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
3. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Ponadto dla poszczególnych grup odpadów, określono cele szczegółowe. Dla realizacji osiągnięcia postawionych celów niezbędne jest prowadzenie następujących działań:

1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko.
2. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania.
3. Realizacja wskazanego systemu gospodarowania odpadami opartego na regionach gospodarki odpadami (RGO).

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020

W Strategii ZIT BOF zapisano misję, zgodnie z którą wszystkie gminy wchodzące w skład obszaru mają stanowić atrakcyjne miejsce do pracy i życia. Cel strategiczny nr 2 Wzrost jakości życia lokalnej społeczności zapisany w Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2020 wpisuje się w tekst misji.

Pozostałe cele strategiczne sformułowane w Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz wpisują się w cele Strategii ZIT BOF. Cel nr 1 Wysoka atrakcyjność gospodarcza gminy pokrywa się z celem 1 Strategii ZIT BOF, który zakłada wysoką atrakcyjność inwestycyjną BOF. Cele operacyjne stanowiące konkretyzację celu strategicznego nr 2 Strategii rozwoju gminy Choroszcz, takie jak: wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego, włączenie i aktywizacja społeczna wpisują się z kolei w cele 3 i 4 strategii ZIT BOF (cel 3 Dostępność do kultury oraz cel 4 Aktywna integracja społeczna). Z kolei cele operacyjne, będące konkretyzacją celu strategicznego nr 3, takie jak: poprawa jakości

² W momencie opracowywania Prognozy, został skierowany do konsultacji społecznych projekt „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022”, ponieważ jednak nie został jeszcze przyjęty, niniejsze opracowanie odwołuje się do dokumentu wcześniej obowiązującego.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

powiązań komunikacyjnych oraz ochrona przyrody wpisują się w cele 5 i 6 Strategii ZIT BOF (cel 5 Gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska oraz cel 6 Dostępność komunikacyjna).

Strategia Rozwoju Powiatu Białostockiego na lata 2011-2020

Realizacja misji Powiatu Białostockiego i jego trwały rozwój odbywać się będzie za pośrednictwem działań zawartych w sześciu opracowanych celach strategicznych i przyjętych przedsięwzięciach określających program wyznaczony przez władze powiatu do roku 2020. Część przedsięwzięć w swej treści oraz zakresie działania może służyć jednoczesnej realizacji kilku różnych celów strategicznych:

Pierwszy cel strategiczny: Poprawa infrastruktury komunikacyjnej.

Drugi cel strategiczny: Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie bezrobociu przy współpracy z samorządami gmin.

Trzeci cel strategiczny: Wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju turystyki na obszarze powiatu.

Czwarty cel strategiczny: Podnoszenie standardów edukacyjnych.

Piąty cel strategiczny: Zwiększenie efektywności i skuteczności pomocy społecznej.

Szósty cel strategiczny: Doskonalenie warunków pracy i jakości działania administracji powiatowej.

Na potrzeby Prognozy analizie zgodności *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* poddano również dokumenty na poziomie regionalnym, odnoszące się do środowiska i zrównoważonego rozwoju. Wyniki analizy zaprezentowano w tabeli 3.

Tabela 3. Analiza zgodności *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* ze strategicznymi dokumentami regionalnymi

Lp.	Cel strategiczny	Powiązania	Zastosowanie w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i>
1.	Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014		
	W Programie ujęto następujące cele długoterminowe:		Cele strategiczne <i>Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz</i> nawiązują do celów długoterminowych określonych w <i>Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego</i> . Cele te są spójne.
	1. Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza.		
	2. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania.		
	3. Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności.	Z	
	4. Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów.		
	5. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.		

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>6. Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</p> <p>7. Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych.</p> <p>8. Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi.</p> <p>9. Ochrona powierzchni ziemi.</p> <p>10. Wzrost świadomości ekologicznej.</p>		
2.	Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej	
<p><i>Program</i> koncentruje się na istotnych powodach występowania przekroczeń poziomów dopuszczalnych ww. zanieczyszczeń, a także na znalezieniu skutecznych i możliwych do zrealizowania działań, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomów tych zanieczyszczeń, co najmniej do poziomów dopuszczalnych/docelowych, przy czym działania te powinny być uzasadnione finansowo i technicznie. Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Powietrza ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu w danej strefie do poziomów dopuszczalnych/docelowych i utrzymywania ich na takim poziomie.</p>	Z	<p>Cele strategiczne <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> są spójne z celami określonymi w <i>Programie ochrony Powietrza dla strefy podlaskiej</i>. Należy jednak podkreślić, że nie są one bezpośrednio związane z zadaniami programu, ponieważ na terenie gminy Choroszcz, nie stwierdzono przekroczeń norm jakości powietrza.</p>
3.	Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego na lata 2011-2020	
<p><i>Strategia</i> określa następujące cele strategiczne i operacyjne: Cel strategiczny 1. Konkurencyjna gospodarka. Cel strategiczny 2. Powiązania krajowe i międzynarodowe. Cel strategiczny 3. Jakość życia. U podstaw skutecznej realizacji celów strategicznych leżą cele horyzontalne, których wątki przenikają cele strategiczne: Cel horyzontalny: Wysokiej jakości środowisko przyrodnicze podstawą harmonii aktywności człowieka i przyrody. Cel horyzontalny: Infrastruktura techniczna i teleinformatyczna otwierająca region dla inwestorów, mieszkańców, sąsiadów i turystów.</p>	Z	<p>Cele strategiczne zapisane w dokumencie planistycznym dla gminy Choroszcz są zgodne z analizowanymi celami <i>Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego na lata 2011-2020</i>. Cel strategiczny II <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz</i>, brzmiący: <i>Wzrost jakości życia lokalnej społeczności</i> wpisuje się w cel horyzontalny <i>Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego</i> dotyczący poprawy infrastruktury technicznej.</p>
4.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego	
<p>Dokument nakreśla następujące kierunki ochrony zasobów środowiska województwa:</p> <p>1. W zakresie ochrony przyrody:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wdrożenie „Europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000”; – ochrona elementów systemu przyrodniczego województwa. <p>2. W zakresie ochrony powierzchni ziemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – likwidacja źródeł zanieczyszczeń; – ograniczenie niekorzystnych skutków przemysłowej eksploatacji powierzchniowej 	Z	<p>Kierunki <i>Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego</i> ujęte zostały praktycznie w całości w ramach wszystkich wyznaczonych celów strategicznych <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i>, w szczególności w ramach celu III <i>Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska</i>.</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>źródeł surowców mineralnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ochrona gleb przed erozją; – ochrona wartościowych gruntów rolnych; – ochrona powierzchni ziemi przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska. <p>3. W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz jej skutków; – uwzględnienie wyników monitoringu powietrza w procesach sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; – ustalanie dopuszczalnego poziomu niektórych substancji. <p>4. W zakresie ochrony wód śródlądowych – powierzchniowych i podziemnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie ilości wód powierzchniowych na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej; – doprowadzenie jakości wód powierzchniowych powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach; – eliminowanie źródeł zanieczyszczeń, zwłaszcza w zlewniach rzek wchodzących w skład obszarów prawnie chronionych; – prowadzenie racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi; – wdrażanie dyrektyw UE w dziedzinie ochrony wód; – opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy; – ustanowienie obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych; – realizowanie międzynarodowych porozumień z Białorusią i Litwą w sprawie kontroli jakości i ochrony wód granicznych; – przestrzeganie zakazów i nakazów zawartych w decyzjach administracyjnych wyznaczających strefy ochrony pośredniej i bezpośredniej komunalnych ujęć wód; – prowadzenie stałego monitoringu wód śródlądowych w zakresie jakości i ich ilości. <p>5. Ochrona lasów i zadrzewień oraz wzbogacanie ich walorów.</p> <p>6. Ochrona przed hałasem, wibracjami i elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym.</p> <p>7. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska.</p> <p>8. Ochrona przeciwpowodziowa.</p>		
5.	Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017	
<p>Cele Planu przedstawiają się następująco:</p> <p>1. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali,</p>	Z	<p>Cele w Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025 są spójne z celami Planu Gospodarki Odpadami Województwa</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.</p> <p>2. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.</p> <p>3. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.</p>		<p><i>Podlaskiego na lata 2012-2017, szczególnie z celem strategicznym: Poprawa jakości infrastruktury technicznej.</i></p>
6. Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020		
<p>Dokument <i>Strategia ZIT BOF</i> określa, między innymi, następujące cele strategiczne:</p> <p>Cel 1 Wysoka atrakcyjność inwestycyjna BOF.</p> <p>Cel 3 Dostępność do kultury.</p> <p>Cel 4 Aktywna integracja społeczna.</p> <p>Cel 5 Gospodarka niskoemisyjna i ochrona środowiska.</p> <p>Cel 6 Dostępność komunikacyjna.</p>	Z	<p>Cele zawarte w <i>Strategii ZIT BOF</i> ujęte zostały praktycznie w całości w ramach wszystkich wyznaczonych celów strategicznych <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i>, w szczególności w ramach celu I Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy Choroszcz.</p>
7. Strategia Rozwoju Powiatu Białostockiego na lata 2011-2020		
<p>Dokument formułuje następujące cele strategiczne rozwoju obszaru:</p> <p>Pierwszy cel strategiczny: Poprawa infrastruktury komunikacyjnej</p> <p>Drugi cel strategiczny: Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie bezrobociu przy współpracy z samorządami gmin</p> <p>Trzeci cel strategiczny: Wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych do rozwoju turystyki na obszarze powiatu</p> <p>Czwarty cel strategiczny: Podnoszenie standardów edukacyjnych</p> <p>Piąty cel strategiczny: Zwiększenie efektywności i skuteczności pomocy społecznej</p> <p>Szósty cel strategiczny: Doskonalenie warunków pracy i jakości działania administracji powiatowej:</p>	Z	<p>Cele wyartykułowane w <i>Strategii Rozwoju Powiatu Białostockiego na lata 2011-2020</i> ujęte zostały praktycznie w całości w ramach wszystkich wyznaczonych celów strategicznych <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i> i są z nimi spójne.</p>

Źródło: opracowanie własne.

Stopień powiązania:

Z – cele *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* są zbieżne z celami innych dokumentów strategicznych w obszarze środowiska.

Przeprowadzona analiza spójności *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* w kontekście ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju wykazała wysoką zgodność z dokumentami regionalnymi. Zdecydowana większość celów wyznaczonych w tych dokumentach została ujęta w bardziej lub mniej szczegółowy sposób w ramach poszczególnych celów *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025*.

2.3.3. Powiązania *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* z dokumentami krajowymi

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022

Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 (NPR 2022) został zaprojektowany jako zestaw rozwiązań na rzecz tworzenia korzystnych warunków do prowadzenia skutecznej rewitalizacji. NPR zakłada

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

działania w wielu płaszczyznach, obejmujących m.in. zmiany legislacyjne, narzędzia, informację i edukację oraz instrumenty finansowe. Wskazuje na kierunki zmian, które tworzą przyjazne warunki dla dokonania rewitalizacji w Polsce oraz upowszechniają i systematyzują jej przeprowadzenie.

NPR 2022 wskazuje na konieczność powiązania procesu rewitalizacji ze wszystkimi politykami gminy, m.in. poprzez uwzględnianie interwencji w zakresie przekształceń terenu oraz koordynację programów rewitalizacji z gminnymi dokumentami planowania przestrzennego, polityką społeczną, mieszkaniową czy lokalnymi dokumentami strategicznymi.

Głównym celem *Narodowego Planu Rewitalizacji 2022* jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć ma tworzenie korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce, oraz położenie nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Wizja rozwoju zagospodarowania przestrzennego Polski do 2030 roku opiera się na racjonalnie prowadzonej polityce gospodarczej, opartej na zasadach rynkowych, uwzględniającej filary działania ekonomii społecznej.

Celami polityki przestrzennego zagospodarowania kraju są:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającego spójności.

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Cel 5. Zwiększenie odporności przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Wizja rozwoju regionalnego Polski do roku 2020 i jej cel strategiczny wpisuje się w wizję rozwoju Polski jako kraju o wysokim poziomie i jakości życia mieszkańców oraz silnej i konkurencyjnej gospodarce, zdolnej do tworzenia nowych miejsc pracy. Wizja ta sformułowana została w głównych krajowych dokumentach strategicznych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Strategiczny cel polityki regionalnej, w ramach *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.*

Na podstawie powyższego dokumentu, ustalono następujące cele polityki regionalnej do 2020 roku:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”).
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 roku

Dokument *Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 roku* (BEiŚ) wytycza kierunki rozwoju branży energetycznej. Wskazuje także priorytety w ochronie środowiska oraz kluczowe działania, które powinny zostać podjęte w ramach długofalowych planów rozwoju sektora energetycznego. Celem głównym *Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 roku* jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę. Cel główny BEiŚ realizują cele szczegółowe:

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.

- 1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin.
- 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody.
- 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna.
- 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią.

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię.

- 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii.
- 2.2. Poprawa efektywności energetycznej.
- 2.3. Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców energetycznych.
- 2.4. Modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowanie do wprowadzenia energetyki jądrowej.
- 2.5. Rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy.
- 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych odnawialnych źródeł energii.
- 2.7. Rozwój energetyki na obszarach podmiejskich i wiejskich.

Cel 3. Poprawa stanu środowiska.

- 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne.
- 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki.
- 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych.
- 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Strategia BEiŚ określa kierunki rozwoju sektorów energetyki i środowiska, przez wskazanie konkretnych działań, które należy podjąć, aby urzeczywistnić cel główny *Strategii*. Wśród szczególnie ważnych wyzwań, które stoją przed sektorem energetycznym, wymienione zostały m.in. zmniejszenie energochłonności polskiej gospodarki poprzez modernizację energetyki i ciepłownictwa, dywersyfikację struktury wytwarzania energii poprzez wdrożenie i rozwijanie energetyki jądrowej oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

W związku z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej, polskie prawodawstwo zostało dostosowane do prawodawstwa europejskiego, w tym przede wszystkim do Dyrektyw UE mówiących o zasadach wspólnego rynku energii elektrycznej. Dyrektywy unijne stały się podstawą do tworzenia krajowych uregulowań prawnych w stosunku do rynku energii. Wdrożone zostały m.in. następujące dyrektywy Wspólnoty Europejskiej:

1. Dyrektywa 90/547/EWG z dnia 29 października 1990 r. w sprawie przesyłu energii elektrycznej przez sieci przesyłowe (Dz. Urz. WE L 313 z 13 listopada 1990 r. z późn. zm.).
2. Dyrektywa 91/296/EWG z dnia 31 maja 1991 r. w sprawie przesyłu gazu ziemnego poprzez sieci (Dz. Urz. WE L 147 z 12 czerwca 1991 r. z późn. zm.).
3. Dyrektywa 96/92/WE z dnia 19 grudnia 1996 r. dotycząca wspólnych zasad dla rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz. Urz. WE L 27 z 30 stycznia 1997 r.).
4. Dyrektywa 98/30/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. dotycząca wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21 lipca 1998 r. z późn. zm.).
5. Dyrektywa 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz. Urz. WE L 140/16 z 5 czerwca 2009 r.).

Polityka Klimatyczna Polski. Strategia redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020

Polityka Klimatyczna Polski jest dokumentem służącym do opracowania i wdrożenia państwowej strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz określenia mechanizmów ekonomicznych i administracyjnych jej towarzyszących. Ponadto dokument ten stanowi narzędzie okresowej kontroli wdrażania Polityki Klimatycznej Polski.

Celem strategicznym *Polityki Klimatycznej Polski* do 2020 roku jest: „*włączenie się Polski do wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych, długoterminowych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych*”.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Cel ten jest spójny z celami polityki klimatycznej Unii Europejskiej. Podczas określania zapisów *Polityki Klimatycznej Polski*, podzielono cele ze względu na czas ich realizacji tj. cele krótko-, średnio- i długookresowe.

Cele krótkookresowe obejmują działania skierowane na pełne wdrożenie systemów umożliwiających realizację postanowień Konwencji i Protokołu z Kioto. Należą do nich m.in.:

- 1) realizacja zadań wynikających z Traktatu Akcesyjnego;
- 2) integracja polskiej polityki klimatycznej z polityką Unii Europejskiej (od 01.05.2004 r.);
- 3) integracja polityki klimatycznej z innymi politykami państwa;
- 4) redukcja emisji gazów cieplarnianych poprzez działania w zakresie energetyki, sektora przemysłowego, transportu, rolnictwa, leśnictwa i gospodarki odpadami;
- 5) realizacja postanowień organów Konwencji klimatycznej i Protokołu z Kioto dot. krajów wymienionych w Załączniku I do Konwencji;
- 6) opracowanie krajowego programu redukcji emisji gazów cieplarnianych (programu wykonawczego do niniejszego dokumentu), z uwzględnieniem maksymalizacji korzyści dla Polski;
- 7) opracowanie długoterminowych strategii dla sektorów gospodarczych, obejmujących konkretne działania i scenariusze redukcji emisji gazów cieplarnianych w rozbiciu na poszczególne sektory i oddzielnie dla każdego gazu wymienionego w Załączniku A do Protokołu z Kioto;
- 8) stworzenie warunków organizacyjnych, instytucjonalnych i finansowych do wypełnienia przyjętych przez Polskę zobowiązań w zakresie raportowania, monitoringu i weryfikacji osiągniętych poziomów emisji;
- 9) stworzenie zdolności instytucjonalnych do sprawnej adaptacji mechanizmów wspomagających Protokołu z Kioto;
- 10) stworzenie systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych i jego wdrożenie oraz stosowanie mechanizmu wspólnego wypełniania zobowiązań;
- 11) określenie celów redukcyjnych na drugi okres zobowiązań na lata 2013-2018 jako podstawy negocjacji kolejnego protokołu do Konwencji;
- 12) poprawa systemu informacji i edukacji społeczeństwa w zakresie ochrony klimatu.

Cele średnio- i długookresowe (na lata 2007-2012 oraz 2013-2020) obejmują:

- 1) realizację zadań wynikających z Traktatu Akcesyjnego;
- 2) zintegrowanie polskiej polityki ochrony klimatu z polityką Unii Europejskiej umożliwiające podjęcie wspólnych zobowiązań w drugim okresie (po roku 2012);
- 3) integrację polityki klimatycznej z innymi politykami państwa;
- 4) realizację postanowień organów Konwencji klimatycznej i Protokołu z Kioto dotyczących krajów wymienionych w Załączniku I do Konwencji;
- 5) wypełnienie przyjętych przez Polskę zobowiązań do redukcji emisji gazów cieplarnianych w I-szym okresie czyli osiągnięcie w latach 2008-2012 wielkości emisji gazów cieplarnianych nie przekraczającej 94% wielkości emisji z roku 1988 i następnych okresach rozliczeniowych;
- 6) kontynuowanie integracji polityki klimatycznej z rządowymi politykami sektorowymi;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- 7) zapewnienie realizacji polityki ochrony klimatu na poziomie sektorów gospodarczych i przedsiębiorstw poprzez stworzenie systemu odpowiednich mechanizmów i zachęt (na lata 2013-2018 i następne);
- 8) ochronę i wzrost efektywności pochłaniaczy i zbiorników gazów cieplarnianych, promowanie zrównoważonej gospodarki leśnej, zalesień i odnowień;
- 9) promowanie zrównoważonych form rolnictwa w aspekcie ochrony klimatu;
- 10) promocję i rozwój oraz wzrost wykorzystywania nowych i odnawialnych źródeł energii, technologii pochłaniania CO₂ oraz zaawansowanych i innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku oraz rozpoznania i usuwania barier w ich stosowaniu;
- 11) kontynuację wykorzystania mechanizmów wspomagających Protokołu z Kioto;
- 12) wsparcie dla procesu przekształceń strukturalnych w gospodarce, promujących działania i środki podejmowane dla ograniczenia lub redukcji emisji gazów cieplarnianych, priorytet mają: energetyka, energochłonne sektory przemysłowe oraz transport i gospodarka odpadami;
- 13) w średnim horyzoncie czasu (do roku 2010) zmniejszenie w stosunku do roku 2000 energochłonności jednostki produktu krajowego brutto o 25%, a w długim horyzoncie czasu (do roku 2025) o 50% w stosunku do roku 2000;
- 14) szerokie wprowadzanie najlepszych dostępnych technik z zakresu efektywności energetycznej i użytkowania odnawialnych źródeł energii;
- 15) głębokie przebudowanie modelu produkcji i konsumpcji energii, w kierunku poprawy efektywności energetycznej i surowcowej, szersze wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz dążenie do zminimalizowania emisji gazów cieplarnianych przez wszystkie podstawowe rodzaje źródeł emisji.

Polityka Klimatyczna Polski wyróżnia najważniejsze sektory, do których należą: energetyka, sektor przemysłowy, polityka transportowa, rolnictwo oraz leśnictwo itp. Dodatkowo, dla powyższych sektorów zostały określone poszczególne cele szczegółowe:

Sektor energetyczny:

- wdrażanie przepisów prawa wspólnotowego;
- bezpieczeństwo energetyczne i dywersyfikacja źródeł energii (bez uwzględnienia energetyki jądrowej);
- poprawa konkurencyjności krajowych podmiotów gospodarczych oraz ich produktów i usług;
- ochrona środowiska przyrodniczego przed negatywnymi skutkami oddziaływania procesów energetycznych, m.in. poprzez takie programowanie działań w energetyce, które zapewnią zachowanie zasobów dla obecnych i przyszłych pokoleń;
- energooszczędność produkcji;
- liberalizacja rynku energii;
- zwiększone wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych;
- promocja efektywności energetycznej i oszczędnego użytkowania energii;
- wykorzystanie handlu emisjami i innych mechanizmów wspomagających Protokołu z Kioto.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Sektor przemysłowy:

- racjonalizacja zużycia energii;
- promocja technologii niskoemisyjnych;
- poprawa standardów wydajności energii dla urządzeń elektrycznych;
- poprawa standardów sprawności procesów przemysłowych;
- zredukowanie stosowania gazów fluoropochodnych (HFCs, PFCs i SF6);
- wykorzystanie handlu emisjami i innych mechanizmów wspomagających Protokołu z Kioto.

Sektor transportu:

- promocja transportu publicznego w miastach;
- promocja stosowania paliw alternatywnych;
- zachęty do stosowania innych form transportu m.in. transportu kombinowanego;
- zapewnienie płynności ruchu pojazdów;
- racjonalizacja zasad parkowania;
- redukcja zanieczyszczeń z pojazdów;
- promocja „czystych” pojazdów;
- poprawa infrastruktury dla rowerzystów i pieszych.

Sektor rolniczy:

- racjonalne użytkowanie ziemi;
- promocja rolnictwa ekologicznego;
- upowszechnianie doradztwa rolniczego w zakresie stosowania zasad dobrej praktyki rolniczej, stosowania energooszczędnych technologii w produkcji rolniczej, stosowania niekonwencjonalnych źródeł energii w rolnictwie i na obszarach wiejskich;
- zalesianie gruntów rolnych.

Sektor leśny:

- ochrona lasów np. przed pożarami, przed gradacjami owadów;
- uwzględnienie w gospodarce leśnej pochłania dwutlenku węgla;
- wzrost wiązania CO₂ wynikającego z przyrostu biomasy oraz ze wzrostu wiązania węgla w glebie ekosystemów leśnych założonych na gruntach porolnych;
- działania wspierające zalesianie;
- przeciwdziałanie zmianom sposobu użytkowania ziemi;
- ochrona gleb leśnych przed zmniejszeniem zawartości węgla;
- uwzględnianie spraw klimatycznych w zasadach hodowli lasu i instrukcji urządzania lasu;
- promocja wykorzystania drewna w budownictwie;
- wykorzystanie mechanizmów wspomagających Protokołu z Kioto.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Sektor odpadowy:

Celem głównym jest minimalizacja ilości odpadów i użytkowanie gazu składowiskowego, oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych za pomocą biodegradacji.

Cele szczegółowe to m.in.:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów – poprzez redukcję odpadów u źródła.
- zapewnienie odzysku, w tym głównie recykling odpadów, których powstania w danych warunkach techniczno-ekonomicznych nie da się uniknąć poprzez:
 - sortowanie odpadów przed ich składowaniem,
 - zachęty do racjonalnego zarządzania odpadami
- unieszkodliwianie odpadów (poza składowaniem) – poprzez spalanie odpadów;
- bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska składowanie odpadów, których nie da się, z uwagi na warunki techniczno-ekonomiczne, poddać procesowi odzysku lub unieszkodliwiania, poprzez:
 - ujmowanie i neutralizacja biogazu od początku składowania;
 - zakaz składowania odpadów organicznych;
 - okrywanie nieeksploatowanych części składowisk warstwą kompostu;
 - modernizacja składowisk poprzez:
 - utrzymania dotychczasowego tempa budowy instalacji odgazowujących;
 - stopniowego wprowadzania aktywnego odgazowywania z odzyskiem ciepła na średnich składowiskach;
 - rozszerzenie monitoringu emisji ze składowisk;
 - prowadzenie badań zasobności gazowej składowisk;
 - prowadzenie szkoleń dla inwestorów i obsługi składowisk.

Sektor ścieków:

Celami szczegółowymi są:

- ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w oczyszczalniach ścieków poprzez:
 - instalacje technologii ujęć biogazu i jego utylizacji,
 - wdrażanie biologicznych procesów oczyszczania w oparciu o najlepsze dostępne technologie,
 - obniżenie energochłonności procesu oczyszczania,
 - doprowadzenie do samowystarczalności energetycznej oczyszczalni przez wykorzystanie biogazu do produkcji energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu.

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Założenia *Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej* (NPRGN) stanowią odpowiedź na konieczność przestawienia polskiej gospodarki na gospodarkę niskoemisyjną, co wynika ze zobowiązań jakie Polska podjęła na szczeblu prawa międzynarodowego. Zgodnie z projektem dokumentu (wersja z dnia 4 sierpnia 2015 r.), celem głównym NPRGN jest rozwój

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju. Realizacja celu głównego wspierana będzie przez następujące cele szczegółowe:

1. Niskoemisyjne wytwarzanie energii. Energia jest niezbędna na każdym etapie gospodarki o zamkniętym obiegu, stąd tak ważne jest, by pozyskiwać ją w sposób przyjazny środowisku i po możliwie najniższej cenie.
2. Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami i skutkującą redukcją odpadów na składowiskach i zwiększeniem stopnia ich powtórnego wykorzystania.
3. Rozwój zrównoważonej produkcji – obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo. W ramach celu kluczowe jest zidentyfikowanie działań przyczyniających się do wytwarzania produktów, które nie tylko będą bardziej przyjazne środowisku, ale po zakończonym cyklu życia staną się ponownym zasobem.
4. Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności, obejmująca sektor transportu i handlu.
5. Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji. Bez zmian w sferze świadomości nie jest możliwe wykreowanie popytu na zrównoważone produkty, a tym samym przejście od gospodarki linearnej do cyrkularnej.

Realizacja celu głównego i celów szczegółowych NPRGN ma ułatwić adaptację wszystkich sektorów do wymogów gospodarki niskoemisyjnej.

Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Dokument ten określa cele i priorytety ekologiczne, poprzez które wskazuje kierunek działań koniecznych dla zapewnienia właściwej ochrony środowisku naturalnemu. Według *Polityki ekologicznej państwa*, najważniejsze działania priorytetowe na najbliższe lata, to m.in.:

- uporządkowanie gospodarki odpadami w tym zamknięcie składowisk odpadów niespełniających wymogów UE,
- wprowadzenie w życie tzw. zielonych zamówień,
- wzmocnienie kadry inspekcji ochrony środowiska, która usprawni ochronę środowiska i pozwoli na kontrolę przestrzegania prawa,
- wspieranie platform technologicznych i ekoinnowacyjności w ochronie środowiska,
- przywrócenie podstawowej roli miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego jako podstawy lokalizacji inwestycji,
- opracowanie krajowej strategii ochrony gleb,
- ochrona atmosfery (w tym realizacja założeń dyrektywy unijnej CAFÉ, dotyczącej ograniczenia emisji pyłów),
- ochrona wód (w tym redukcja o 75% ładunku azotu i fosforu w oczyszczanych ściekach komunalnych),
- modernizacja systemu energetycznego,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- ochrona przed hałasem (w tym sporządzanie map akustycznych dla wszystkich miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców i opracowania programów ochrony środowiska przed hałasem).

Wiodącą zasadą *Polityki ekologicznej państwa* jest zasada zrównoważonego rozwoju, uzupełniona szeregiem zasad pomocniczych i konkretyzujących, które znalazły zastosowanie w rozwiniętych demokracjach. *Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* stanowi realizację poniższych zasad polityki ekologicznej państwa w skali gminy, które odzwierciedlają tendencje europejskiej polityki ekologicznej:

- zasada przezorności,
- zasada wysokiego poziomu ochrony środowiska,
- zasada równego dostępu do środowiska przyrodniczego,
- zasada regionalizacji,
- zasada uspołecznienia,
- zasada „zanieczyszczający płaci”,
- zasada prewencji,
- zasada stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT),
- zasada subsydiarności,
- zasada klauzul,
- zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej

Zapis *Polityki ekologicznej państwa na lata 2009- 2012* stanowi kontynuację polityki rozwojowej realizowanej we wcześniejszych wersjach tego dokumentu (tj. *Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014*).

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Strategia Rozwoju Kraju 2020 określa cel główny strategiczny oraz poszczególne obszary wymagające interwencji w określonym zakresie.

Celem głównym strategii średniookresowej jest: wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawia ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej i jest wynikiem wieloletnich prac Wspólnoty Europejskiej zmierzających do lepszej ochrony wód poprzez wprowadzenie wspólnej europejskiej polityki wodnej, opartej na przejrzystych, efektywnych i spójnych ramach legislacyjnych. *Dyrektywa* zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych w myśl zasady zrównoważonego rozwoju. Celem niniejszej *Dyrektywy* jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych, które:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- a) zapobiegają dalszemu pogarszaniu oraz chronią i poprawiają stan ekosystemów wodnych oraz, w odniesieniu do ich potrzeb wodnych, ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych;
- b) promują zrównoważone korzystanie z wód oparte na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych;
- c) dążą do zwiększonej ochrony i poprawy środowiska wodnego między innymi poprzez szczególne środki dla stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat substancji priorytetowych oraz zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych;
- d) zapewniają stopniową redukcję zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobiegają ich dalszemu zanieczyszczeniu;
- e) przyczyniają się do zmniejszenia skutków powodzi i susz, a przez to przyczyniają się do:
 - zapewnienia odpowiedniego zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, które jest niezbędne dla zrównoważonego, i sprawiedliwego korzystania z wód,
 - znacznej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
 - ochrony wód terytorialnych i morskich, oraz osiągnięcia celów odpowiednich umów międzynarodowych, w tym mających za zadanie ochronę i zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska morskiego, poprzez wspólnotowe działanie na mocy art. 16 ust. 3, celem zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych, z ostatecznym celem osiągnięcia w środowisku morskim stężeń bliskich wartościom tła dla substancji występujących naturalnie i bliskich zeru dla syntetycznych substancji wytworzonych przez człowieka.

Pakiet energetyczno-klimatyczny do 2020 roku

Pakiet energetyczno-klimatyczny do 2020 roku stanowi komplet dokumentów mających na celu realizację przyjętych przez Radę Europejską w 2007 roku założeń dotyczących przeciwdziałania zmianom klimatycznym, stanowiących, że do 2020 roku Unia Europejska:

- o 20% zredukuje emisje gazów cieplarnianych (z opcją 30% redukcji, o ile w tym zakresie zostaną zawarte stosowne porozumienia międzynarodowe) w stosunku do poziomu emisji z 1990 roku;
- o 20% zwiększy udział energii odnawialnej w finalnej konsumpcji energii;
- o 20% zwiększy efektywność energetyczną, w stosunku do prognoz na rok 2020,
- zwiększy udział biopaliw w ogólnej konsumpcji paliw transportowych co najmniej do 10%.

Dwa kluczowe elementy przyjętego pakietu, odnoszące się do emisji gazów cieplarnianych, to:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniająca Dyrektywę 2003/87/WE w celu usprawnienia i rozszerzenia wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (tzw. dyrektywa EU ETS);

oraz:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/406/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie wysiłków podjętych przez państwa członkowskie, zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w celu realizacji do roku 2020 zobowiązań Wspólnoty dotyczących redukcji emisji gazów cieplarnianych (tzw. decyzja non-ETS).

W skład *Pakietu energetyczno-klimatycznego* wchodzi sześć aktów prawnych. Projekty tych dokumentów dotyczą:

- promowania energii ze źródeł odnawialnych;
- norm emisji z samochodów;
- specyfikacji paliw;
- wspólnych wysiłków na rzecz redukcji emisji;
- wychwytywania i składowania dwutlenku węgla;
- przeglądu europejskiego systemu handlu emisjami.

Wśród najważniejszych decyzji dla Polski można wskazać następujące założenia:

- pracujące w Polsce instalacje w okresie 2013-2019 będą mogły skorzystać z tzw. okresu przejściowego w odniesieniu do proponowanego obowiązku zakupu całości uprawnień na aukcjach,
- instalacje działające na rynku na dzień 31.12.2008 r. będą nabywały na aukcjach jedynie część uprawnień. Przykładowo, w roku 2013 instalacje zobowiązane będą do zakupu 30% uprawnień na aukcjach (wartość odniesiona do ich średniorocznych zweryfikowanych emisji w latach 2005-2007). Tempo redukcji ilości darmowych uprawnień w kolejnych latach jest w gestii Polski, natomiast ilość ta będzie maleć do roku 2019;
- darmowe uprawnienia będą mogły również pozyskać instalacje, które w wymienionym powyżej terminie fizycznie rozpoczęły działania inwestycyjne na potrzeby produkcji energii elektrycznej. Docelowo, w roku 2020 instalacje będą nabywać na aukcjach 100% uprawnień. W roku 2018 Polska może złożyć do Komisji Europejskiej wnioski o przedłużenie okresu przejściowego wraz z uzasadnieniem. Komisja może wnioski przyjąć bądź odrzucić;
- w okresie przejściowym Polska będzie miała możliwość zastosowania systemu wskaźników emisyjnych zależnych od wykorzystywanego paliwa (węgiel, gaz) w celu określenia ilości darmowych uprawnień do emisji. Wskaźniki te będą odzwierciedleniem najbardziej efektywnych środowiskowo instalacji w UE;
- ponadto, w latach 2013-2016 Polska będzie mogła wykorzystać przychody ze sprzedaży uprawnień na budowę wysoce efektywnych elektrowni. Możliwe będzie także dofinansowanie przez Państwa członkowskie do 15% kosztów inwestycji dla nowych instalacji przystosowanych do wychwytu i składowania CO₂, których poziom efektywności przekracza poziomy zawarte w załączniku I decyzji KE z dnia 21 grudnia 2006 r. (2007/74/WE).

Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategia *Europa 2020* jest dokumentem będącym wizją społecznej gospodarki rynkowej dla Europy XXI wieku. Strategia ta zawiera trzy główne priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”

Dokument *Polska 2030* wyznacza jedenaście celów jakimi są:

- 1) wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji;
- 2) zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym;
- 3) poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;
- 4) wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki;
- 5) stworzenie Polski Cyfrowej;
- 6) rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfarestate”;
- 7) zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska;
- 8) wzmocnienie mechanizmów terytorialnych równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;
- 9) zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego;
- 10) stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej;
- 11) wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Dla każdego z tych celów określono szczegółowe kierunki interwencji.

Celem głównym w horyzoncie czasowym roku 2030 jest poprawa jakości życia Polaków mierzona z jednej strony zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu produktu krajowego brutto w Polsce, a z drugiej strony zwiększeniem spójności społecznej oraz zmniejszeniem nierównomierności o charakterze terytorialnym, jak również skalą skoku cywilizacyjnego społeczeństwa oraz innowacyjności gospodarki w stosunku do innych krajów. Wymaga to przesunięcia wydatków publicznych w kierunku wydatków prorozwojowych. Rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie: konkurencyjności i innowacyjności gospodarki; równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Przyjęty w tym dokumencie model rozwoju opiera się na zasadzie solidarności pokoleniowej, terytorialnej oraz innowacyjnej (solidarność zasady wyrównywania szans i konkurencyjności w celu innowacyjności).

W dokumencie tym podkreślono znaczenie dobrej dostępności do ośrodków wojewódzkich. Wskazano na potrzebę szczególnego uwzględnienia w decyzjach rozwojowych Polski Wschodniej.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

Cele szczegółowe:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska.

W kontekście ochrony środowiska i bezpieczeństwa energetycznego, adaptacja do zmian klimatu ma duże znaczenie, zarówno dla zagwarantowania bezpieczeństwa i jakości życia obywateli, jak również w związku z zapewnieniem niezbędnych warunków funkcjonowania gospodarki.

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Obszary wiejskie, głównie ze względu na prowadzoną tam działalność rolniczą, stanowią obszar szczególnie wrażliwy na zmiany klimatu. Fakt ten wskazuje na konieczność podjęcia działań adaptacyjnych zarówno w odniesieniu do ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych, jak i niezbędnych dostosowań w produkcji rolniczej i rybackiej.

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu.

Większości elementów systemu transportu, a zwłaszcza infrastruktura, narażona jest na bezpośrednie oddziaływanie czynników klimatycznych, funkcjonując w bezpośrednim kontakcie z czynnikami atmosferycznymi. Do podjęcia efektywnych działań adaptacyjnych i zapobiegawczych, niezbędna jest prawidłowa ocena wrażliwości infrastruktury transportowej na czynniki klimatyczne, będąca efektem analizy danych klimatycznych i pogodowych oraz ich wpływu na stan infrastruktury.

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

W świetle szeregu działań związanych bezpośrednio lub pośrednio z adaptacją wskazanych w różnych dokumentach strategicznych – w kontekście rozwoju regionalnego i lokalnego – wskazano konieczność zapewnienia właściwego monitoringu, ostrzegania, jak również reagowania.

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Dostępne obecnie technologie, jak również sposoby zarządzania gospodarką w różnych jej działach mogą okazać się niewystarczające w kontekście wyzwań związanych z adaptacją do zmian

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

klimatu. Należy poszukiwać nowych, innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych wspierających adaptację. Podstawowym celem powinno być stymulowanie innowacji technologicznych oraz wprowadzenie mechanizmów współpracy instytucji w sytuacjach wielowymiarowych zagrożeń związanych ze zmianami klimatu.

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Należy podkreślić, iż skuteczna adaptacja do zmian klimatu nie jest możliwa bez uzyskania odpowiedniego poziomu świadomości zagrożeń i wyzwań wśród instytucji zaangażowanych w proces adaptacji oraz w społeczeństwie. Konieczne jest zatem wdrożenie działań edukacyjnych, zarówno w ramach edukacji formalnej, jak i szerokiej edukacji pozaformalnej przyczyniających się do podnoszenia świadomości społecznej. Podstawowym celem będzie także zwiększenie zrozumienia wpływu procesów klimatycznych na życie społeczne i gospodarcze.

Wśród kluczowych działań o charakterze horyzontalnym, które powinny być realizowane we wszystkich województwach, należy wymienić:

- edukacja w zakresie zmian klimatu i ograniczenia ich skutków;
- monitoring zmian wrażliwości gospodarki i społeczeństwa oraz (w dalszej perspektywie) postępu we wdrażaniu regionalnych i lokalnych strategii / planów adaptacyjnych;
- planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji;
- adaptacja do zmian klimatu w miastach, w tym przygotowanie i wdrażanie zintegrowanych strategii / planów adaptacyjnych;
- rozwój usług zdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości mieszkańców na występowanie fal upałów;
- ograniczenie skutków zagrożeń w rolnictwie, lasach i ekosystemach wynikających z pojawiania się inwazyjnych gatunków i chorób, a także uwzględnienie przystosowania gatunkowego lasów do oczekiwanego wzrostu temperatury w procesie zalesień;
- promocja właściwego gospodarowania na obszarach rolnych, wsparcie technologiczne gospodarstw oraz doradztwo technologiczne uwzględniające aspekty dostosowania budownictwa i produkcji rolnej do zmieniających się warunków klimatycznych;
- uwzględnienie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej (*climate proofing*).

Przeanalizowano również pod kątem aspektów środowiskowych oraz zrównoważonego rozwoju zgodność celów *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* z założeniami dokumentów na szczeblu krajowym. Tabela poniżej przedstawia wyniki oceny.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Tabela 4. Analiza zgodności Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025 ze strategicznymi dokumentami krajowymi

Lp.	Cel strategiczny	Powiązania	Zastosowanie w Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025
1.	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030		
	<p>Główne cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> –poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów; –poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej; –kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych polski. –przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego. 	Z	Cele <i>Koncepcji</i> ujęte zostały praktycznie w całości w ramach celu strategicznego III Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i>
2.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie		
	<p>Priorytety dokumentu określa: Cel. Spójność społeczna i terytorialna, akcentujący</p> <ul style="list-style-type: none"> – integrację społeczną; – zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych; – wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. 	Z	Cele <i>Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego</i> zostały ujęte w ramach wszystkich wyznaczonych celów strategicznych <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i>
3.	Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo		
	<p>Celem głównym <i>Strategii Rozwoju Kraju</i> jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.</p>	Z	<p>Główny cel <i>Strategii Rozwoju Kraju</i> koresponduje z celami <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz</i> w zakresie wykorzystania endogennych potencjałów rozwojowych, zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia mieszkańców gminy Choroszcz.</p> <p>Drugi obszar strategiczny pokrywa się wprost z pierwszym celem strategicznym – Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy Choroszcz, zawartym w <i>Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz</i></p>
4.	Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 roku		
	<p>Dokument artykułuje następujące priorytety:</p> <p>CEL 1. ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI ŚRODOWISKA:</p> <p>1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopaliny;</p> <p>1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed</p>	Z	<p>Działania przedstawione w <i>Strategii BEiŚ</i> są uwzględnione w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju gminy Choroszcz</i>, głównie w ramach celu strategicznego III – Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska, oraz pośrednio w celu I – Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy Choroszcz .</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>powodzią, suszą i deficytem wody; 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna; 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią.</p> <p>CEL 2. ZAPEWNIENIE GOSPODARCE KRAJOWEJ BEZPIECZNEGO I KONKURENCYJNEGO ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ: 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii; 2.2. Poprawa efektywności energetycznej; 2.3. Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw importowanych surowców energetycznych; 2.4. Modernizacja sektora elektroenergetyki zawodowej, w tym przygotowania do wprowadzenia energetyki jądrowej; 2.5. Rozwój konkurencji na rynkach paliw i energii oraz umacnianie pozycji odbiorcy; 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii; 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich; 2.8. Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne.</p> <p>CEL 3. POPRAWA STANU ŚRODOWISKA: 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki; 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne; 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki; 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych; 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.</p>		
5.	Narodowy Plan Rewitalizacji 2022	
<p>Głównym celem <i>Narodowego Planu Rewitalizacji</i> jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym.</p>	Z	<p>Cele <i>Planu</i> ujęte zostały niemal w całości w ramach wszystkich wyznaczonych celów strategicznych przyjętych w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i></p>
6.	Polityka Klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020	
<p>Celem strategicznym <i>Polityki Klimatycznej Polski</i> jest: „włączenie się Polski do wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie</p>	Z	<p>Cele <i>Polityki Klimatycznej Polski</i> ujęte zostały zasadniczo w całości w ramach wszystkich wyznaczonych celów strategicznych przyjętych w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i></p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

maksymalnych, długoterminowych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych”.		
7.	Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej	
<p>Cel główny dokumentu to rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niskoemisyjne wytwarzanie energii. Energia jest niezbędna na każdym etapie gospodarki o zamkniętym obiegu, stąd tak ważne jest by pozyskiwać ją w sposób przyjazny środowisku i po możliwie najniższej cenie; – poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami i skutkująca redukcją odpadów na składowiskach i zwiększeniem stopnia ich powtórnego wykorzystania; – rozwój zrównoważonej produkcji, obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo. W ramach celu kluczowe jest zidentyfikowanie działań przyczyniających się do wytwarzania produktów, które nie tylko będą bardziej przyjazne środowisku, ale po zakończonym cyklu życia, staną się ponownym zasobem; – transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności, obejmująca sektor transportu i handlu; – promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji. Bez zmian w sferze świadomości nie jest możliwe wykreowanie popytu na zrównoważone produkty, a tym samym przejście od gospodarki linearnej do cyrkularnej. 	Z	<p>Cele Programu ujęte zostały praktycznie w całości w ramach wszystkich wyznaczonych celów strategicznych przyjętych w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i></p>
8.	Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016	
<p>Dokument określa cele i priorytety ekologiczne, poprzez które wskazuje kierunek działań koniecznych dla zapewnienia właściwej ochrony środowisku naturalnemu.</p> <p>Według <i>Polityki ekologicznej państwa</i>, najważniejsze działania priorytetowe na najbliższe lata, to m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporządkowanie gospodarki odpadami w tym zamknięcie składowisk odpadów nie spełniających wymogów UE; – wprowadzenie w życie tzw. zielonych zamówień; – wzmocnienie kadry inspekcji ochrony środowiska, która usprawni ochronę środowiska i pozwoli na kontrolę przestrzegania prawa; – wspieranie platform technologicznych i 	Z	<p>Cele <i>Polityki ekologicznej państwa</i> zostały ujęte praktycznie w całości w ramach wszystkich wyznaczonych celów strategicznych przyjętych w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i></p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>ekoinnowacyjności w ochronie środowiska, – przywrócenie podstawowej roli miejscowym planom zagospodarowania przestrzennego jako podstawy lokalizacji inwestycji; – ochrona atmosfery (w tym realizacja założeń dyrektywy unijnej CAFÉ, dotyczącej ograniczenia emisji pyłów); – ochrona wód (w tym redukcja o 75% ładunku azotu i fosforu w oczyszczanych ściekach komunalnych); – modernizacja systemu energetycznego; – ochrona przed hałasem (w tym sporządzanie map akustycznych dla wszystkich miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców i opracowania programów ochrony środowiska przed hałasem).</p>		
<p style="text-align: center;">9.</p>	Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	
<p>Celem głównym dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe: Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska. Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich. Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu. Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu. Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu. Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.</p>	<p>Z</p>	<p>Cele <i>Strategicznego planu adaptacji</i> ujęte zostały w całym dokumencie <i>Zintegrowanej Strategii Gminy Choroszcz</i>, w szczególności w celu strategicznym III – Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska</p>
<p style="text-align: center;">10.</p>	Długookresowa strategia rozwoju kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”	
<p>Cele <i>Długookresowej strategii rozwoju kraju</i> zalecają: 1) wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji; 2) zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym; 3) poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; 4) wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki; 5) stworzenie Polski Cyfrowej; 6) rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfarestate”; 7) zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska; 8) wzmocnienie mechanizmów terytorialnych</p>	<p>Z</p>	<p>Ogólny cel <i>Długookresowej strategii rozwoju kraju</i> określono jako wzrost jakości życia. Cel strategiczny II w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz</i> dotyczy poprawy warunków życia mieszkańców gminy Choroszcz, wpisując się tym samym w założenia analizowanej <i>Strategii Polska 2030</i>. W <i>Długookresowej strategii rozwoju kraju</i> przywiązuje się dużą wagę do rozwoju konkurencyjności i gospodarki, podobnie w przypadku <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz</i>, w której cel strategiczny I obejmuje poprawę konkurencyjności gospodarki lokalnej tej jednostki terytorialnej. Zgodność celów <i>Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz</i> z celami <i>Długookresowej strategii rozwoju kraju</i> występuje także na poziomie wielu celów operacyjnych, dotyczących: wspierania</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych; 9) zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego; 10) stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej; 11) wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>		<p>przedsiębiorczości, a także wzrostu dostępności do infrastruktury technicznej (w tym poprzez rozwój systemu dróg).</p>
11.	Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	
<p>Strategia <i>Europa 2020</i> opiera się na trzech współzależnych i wzajemnie uzupełniających się obszarach priorytetowych: 1) rozwój inteligentny (ang. <i>smart growth</i>) – oznaczający rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji; 2) rozwój zrównoważony (ang. <i>sustainable growth</i>) – akcentujący wspieranie efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej gospodarki; 3) rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (ang. <i>inclusive growth</i>) – odnoszący się do wspierania gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</p>	Z	<p><i>Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz</i> jest spójna ze Strategią <i>Europa 2020</i> poprzez zapisy: – celu strategicznego I – Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy Choroszcz, który wpisuje się wprost w priorytet dotyczący rozwoju zrównoważonego, bazującego na wspieraniu gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. Zapisy dokumentu lokalnego odnoszą się do celów operacyjnych, obejmujących wspieranie lokalnej przedsiębiorczości przez samorząd gminy, a także aktywizacji i włączenia społecznego.</p>
12.	Pakiet energetyczno-klimatyczny do 2020 roku	
<p>Komplet dokumentów <i>Pakietu</i> zawiera założenia dotyczące przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym, stanowiące, że do 2020 roku Unia Europejska: – o 20% zredukuje emisje gazów cieplarnianych (z opcją 30% redukcji, o ile w tym zakresie zostaną zawarte stosowne porozumienia międzynarodowe) w stosunku do poziomu emisji z 1990 roku; – o 20% zwiększy udział energii odnawialnej w finalnej konsumpcji energii; – o 20% zwiększy efektywność energetyczną, w stosunku do prognoz na rok 2020; – zwiększy udział biopaliw w ogólnej konsumpcji paliw transportowych co najmniej do 10%.</p>	Z	<p>Cele <i>Pakietu</i> ujęte zostały w celu strategicznym III: Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz</i>, w szczególności w celu operacyjnym Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF</p>
13.	Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE	
<p>Celem <i>Dyrektywy</i> jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych, które:</p>	Z	<p>Cele <i>Dyrektywy</i> ujęte zostały w celu strategicznym III Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska, w szczególności w celu operacyjnym 3.2. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej zapisanym w <i>Zintegrowanej Strategii Rozwoju</i></p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>a) zapobiegają dalszemu pogarszaniu oraz chronią i poprawiają stan ekosystemów wodnych oraz, w odniesieniu do ich potrzeb wodnych, ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych;</p> <p>b) promują zrównoważone korzystanie z wód, oparte na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych;</p> <p>c) dążą do zwiększonej ochrony i poprawy środowiska wodnego, między innymi poprzez szczególne środki dla stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat substancji priorytetowych oraz zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych;</p> <p>d) zapewniają stopniową redukcję zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobiegają ich dalszemu zanieczyszczeniu;</p> <p>e) przyczyniają się do zmniejszenia skutków powodzi i susz, a przez to przyczyniają się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienia odpowiedniego zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, które jest niezbędne dla zrównoważonego, i sprawiedliwego korzystania z wód; – znacznej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych; – ochrony wód terytorialnych i morskich, oraz osiągnięcia celów odpowiednich umów międzynarodowych, w tym mających za zadanie ochronę i zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska morskiego, poprzez wspólnotowe działanie na mocy art. 16 ust. 3, celem zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych, z ostatecznym celem osiągnięcia w środowisku morskim stężeń bliskich wartościom tła dla substancji występujących naturalnie i bliskich zeru dla syntetycznych substancji wytworzonych przez człowieka. 		<p><i>Gminy Choroszcz na lata 2016-2025</i></p>
--	--	---

Źródło: opracowanie własne.

Stopień powiązania:

Z – cele *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* są zbieżne z celami innych dokumentów strategicznych w obszarze środowiska.

W wyniku przeprowadzonej analizy, stwierdzono dużą zgodność celów dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym z celami *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* w zakresie ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju.

4. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu *Prognozy*

Metodyka wykonania prognozy została opracowana w oparciu o wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353) wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy; uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku i Podlaskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Przy opracowywaniu *Prognozy oddziaływania na środowisko* dla dokumentu *Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* posłużono się następującymi metodami:

- oceniono komplementarność *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla (krajowymi, regionalnymi i lokalnymi), aby stwierdzić czy poddawany prognozie dokument zawiera elementy zapewniające ochronę środowiska z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju,
- w bezpośrednim badaniu prognozy *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* oceniono wpływ proponowanych w opracowaniu działań na poszczególne komponenty środowiska naturalnego.

Informacje zawarte w *Prognozie* opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości analizowanego dokumentu.

Podczas sporządzania niniejszej *Prognozy* zastosowano metody opisowe i porównawcze. Materiałem bazowy w stosunku, do którego opracowano *Prognozę* stanowił Projekt *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025*. W niniejszej *Prognozie* dokonano analizy oddziaływań na środowisko poszczególnych działań przewidzianych do realizacji w ramach ww. projektu. Wykorzystano dane literaturowe oraz ustalenia własne, które zestawiono z analizą lokalnych uwarunkowań środowiskowych.

Ocena istniejącego stanu środowiska na terenie gminy Choroszcz dokonana została w oparciu o informacje zawarte w projekcie dokumentu *Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* oraz innych dokumentach, takich jak:

- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Choroszcz*,
- *Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego gminy Choroszcz*,
- opracowaniami WIOŚ w Białymstoku:
 - Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2015 roku, (ocena w Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych na podstawie danych z lat 2010-2015), Białystok, czerwiec 2016;
 - Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2015 roku (ocena w punktach pomiarowo-kontrolnych), Białystok, czerwiec 2016;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- Ocena wyników badań hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku, Białystok marzec 2016;
- INFORMACJA Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu miasta Białystok, Białystok, luty 2016;
- Wyniki badań pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku, Białystok, luty 2016;
- Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2015 roku, Białystok, kwiecień 2016;
- Rozporządzenie Nr 14/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 8 października 2012 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć na terenie województwa podlaskiego,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (M.P. nr 49, poz. 549),
- Portal <http://www.choroszcz.pl>, www.um-choroszcz.pbip.pl,
- Portal <http://bialystok.rdos.gov.pl> (stan na: 01/2016),
- Portal <http://www.wios.bialystok.pl> (stan na: 01/2016),
- Portal <http://www.stat.gov.pl> (stan na: 10/2015),
- Portal <http://www.geoserwis.gdos.gov.pl>,
- Portal <http://www.mos.gov.pl>,
- Portal <http://www.natura2000.gdos.gov.pl>,
- Portal <http://www.crfop.gdos.gov.pl>,
- Portal <http://www.pgi.gov.pl>,
- Portal <http://www.geoportal.gov.pl>.

Na podstawie analizy danych zawartych we wskazanych dokumentach i szeregu informacji, scharakteryzowano aktualny stan środowiska przyrodniczego w gminie Choroszcz w jej granicach administracyjnych. Przy opracowaniu niniejszej *Prognozy* ustalono i scharakteryzowano wpływ realizacji ustaleń dokumentu na stan poszczególnych komponentów środowiska, a także na stan i zachowanie zidentyfikowanych siedlisk i gatunków podlegających ochronie prawnej oraz korytarzy migracyjnych zwierząt.

Przy ocenie poszczególnych działań wzięto również pod uwagę wzajemne zależności poszczególnych elementów środowiska oraz ich oddziaływanie między sobą. Szczególny nacisk położono na oddziaływanie przyjętych działań na obszary cenne przyrodniczo, w tym Natura 2000.

Dokonując oceny istniejącego stanu środowiska na obszarze objętym projektem *Strategii* oraz na obszarze, na który realizacja ustaleń może wywierać wpływ na obszary Natura 2000, posłużono się następującymi dostępnymi środkami:

- SDF Projektowane Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000: *Ostoja Narwiańska (PLH 200024)*, *Narwiańskie Bagna (PLH 200002)*, zatwierdzone decyzją Wykonawczą Komisji (UE) 2015/69 z dnia 3 grudnia 2014 r.;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- SDF Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000: *Bagienna Dolina Narwi (PLB 200001)* ujęty w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.);
- Zarządzenie nr 25/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024;
- Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 *Bagienna Dolina Narwi PLB200001*;
- Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla *Narwiańskiego Parku Narodowego*.

Podstawę opracowania *Prognozy* stanowiła również szczegółowa analiza innych dokumentów strategicznych i planistycznych w odniesieniu do zapisów *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025*. Następnie, na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska na terenie gminy, zidentyfikowane zostały największe problemy środowiskowe. Kolejnym etapem było określenie powiązań pomiędzy założeniami projektowanego dokumentu a istniejącymi problemami środowiskowymi obszaru. Późniejszy etap sporządzania *Prognozy* obejmował określenie wpływu na środowisko realizacji celów wyznaczonych w *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz*. Zastosowana w tym miejscu ocena skutków porealizacyjnych jest spójna z wytycznymi określonymi w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 poz. 353).

Następnie przeprowadzono analizę powiązań między założeniami analizowanego dokumentu a istniejącymi problemami środowiskowymi. Wykazane powiązania oraz określenie wpływu na środowisko realizacji celów wyznaczonych w *Strategii* przeprowadzono za pomocą metody macierzy interakcji.

Przyjęta macierz (prezentowana w dalszej części dokumentu) jest wykresem siatki, w której wierszach wpisano uruchamiane przez realizację *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* zamierzenia (realizacja celów), natomiast w kolumnach wpisano wskaźniki charakteryzujące i opisujące poszczególne komponenty środowiska. Występowanie wzajemnego oddziaływania pomiędzy składnikami przeciwstawnych osi zaznaczono odpowiednimi symbolami, oznaczającymi:

„+” – realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;

„-” – realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia;

„0” – realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie;

„et” – etap budowy.

W *Prognozie* określono, przeanalizowano i oceniono przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania: bezpośrednie (B), pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (S), krótkoterminowe (KT), średnioterminowe (ŚT) i długoterminowe (DT), stałe (ST) i chwilowe (C) oraz pozytywne i negatywne oddziaływania na poszczególne elementy środowiska. Następnie dokonano omówienia wszystkich ważniejszych oddziaływań i podsumowano wpływ poszczególnych celów na elementy środowiska.

5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Opracowany projekt *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* określa i charakteryzuje zasady oceny monitorowania działań podjętych w ramach wdrażania zapisów *Strategii*. *Strategia* została przygotowana w oparciu o aktualnie dostępną wiedzę, jednak dynamiczne otoczenie, procesy zachodzące w gminie będą stopniowo dezaktualizowały część diagnostyczną programu i w konsekwencji – przyjęte na tej podstawie cele.

W związku z tym istnieje konieczność monitorowania realizacji *Strategii* i stworzenia systemu oceny osiągniętych efektów.

Monitorowanie i ewaluacja mają na celu:

- ocenę stopnia realizacji działań założonych w *Strategii*,
- weryfikację zgodności osiągniętych celów z założeniami,
- systematyczne monitorowanie zewnętrznych źródeł wsparcia dla realizacji programów i projektów,
- korygowanie działań, w sytuacji gdy nie przynoszą one zamierzonych efektów lub w sytuacji wystąpienia zmian uniemożliwiających lub utrudniających ich realizację,
- wcześniejszą diagnozę trudności mogących mieć wpływ na realizację inwestycji, zwłaszcza terminowości ich zakończenia.

Zakłada się powołanie Zespołu Monitorującego. W jego skład powinni wejść co najmniej jeden przedstawiciel: biznesu, organizacji pozarządowych, władz gminnych. Zespół Monitorujący byłby powoływany przez Burmistrza w pierwszym kwartale każdego roku. Podstawowy monitoring realizacji *Strategii* będzie odbywał się poprzez opis stanu realizacji zaplanowanych zadań i działań dla każdego z celów operacyjnych, z podaniem informacji: co wykonano, w jaki sposób zagospodarowano przy realizacji każdego z zadań/działań zasoby endogenne, jakie są/były problemy realizacyjne.

Ocena realizacji *Strategii* powinna być wykonana w latach: 2019, 2023, 2027, z podaniem informacji identycznych jak w przypadku monitoringu oraz z odniesieniem się do wskaźników realizacji *Strategii*. Lata przeprowadzenia ewaluacji wynikają z okresów programowania funduszy unijnych. W roku 2019 powinny być już widoczne efekty działań *Strategii*, można będzie już wtedy także sformułować wnioski zarówno co do korekty aktualnych działań, jak również planów w perspektywie programowania funduszy unijnych 2021-2027. W okresie 2019-2020 prawdopodobnie dojdzie do aktualizacji *Strategii*. Ewaluacja w roku 2023 umożliwi korektę działań w ramach nowego okresu programowania, a w 2027 roku ze względu na zasadę n+2 realizacji projektów, będzie można dokonać oceny końcowej *Strategii*. Raporty ewaluacyjne powinny być jawne i udostępnione na stronach internetowych Urzędu.

Do ewaluacji *Strategii* zaproponowano cztery parametry, które umożliwiają ocenę rozwoju społecznego i gospodarczego gminy, jako skutek realizacji zaplanowanych działań i zadań.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Jako wskaźniki realizacji *Strategii* przyjęto następujący zestaw:

- liczba firm na 10 tys. mieszkańców,
- dochody własne gminy,
- liczba bezrobotnych,
- liczba mieszkańców gminy.

Liczba firm w gminie wskazuje na atrakcyjność gospodarczą i poziom przedsiębiorczości. Stanowi to skutek działań związanych z pozyskiwaniem inwestorów, wspieraniem lokalnych przedsiębiorców, działaniami promocyjnymi, ale także jest wynikiem rozwoju infrastruktury technicznej. Wskaźnik ten wymaga uzupełnienia wskaźnikiem dotyczącym dochodów własnych gminy, które uwzględniają m.in. takie podatki jak: rolny, od nieruchomości, środków transportowych oraz udział w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych. Obydwa wskaźniki dają pełny obraz aktywności gospodarczej, zarówno pod względem liczby firm, jak i ich potencjału rynkowego.

Liczba bezrobotnych i liczba mieszkańców gminy umożliwiają ocenę atrakcyjności gminy Choroszcz dla życia – jakości życia. Wartość tych wskaźników wskazuje na możliwość rozwoju zawodowego na terenie gminy lub poza nią i jednocześnie na atrakcyjność gminy pod względem miejsca zamieszkania. Stanowi to efekt realizacji zadań dotyczących wzrostu atrakcyjności rekreacyjnej gminy, oferty kulturalnej, ale także jest wynikiem poprawy jakości dróg, budowy sieci wodno-kanalizacyjnej i jakości środowiska.

Zaproponowano następujący sposób obliczania miary sukcesu realizacji *Strategii*:

1. Obliczenie poziomu realizacji każdego ze wskaźników:

$$W_x = (W_n - W_{2015}) / W_{2015} * 100\%$$

gdzie:

W_x – dowolny wskaźnik,

W_n – wartość wskaźnika w roku badania (2019, 2023, 2027),

W_{2015} – wartość wskaźnika w roku bazowym (2015).

2. Porównanie każdego z indywidualnych wskaźników ze średnimi ich wartościami dla gmin powiatu białostockiego, gmin miejsko-wiejskich w regionie oraz dla regionu i kraju.

Dynamika zmian wskaźnika na tle innych gmin, regionu i kraju, będzie świadczyć o mierze sukcesu realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz*.

Do oceny wybrano wskaźniki ogólnie dostępne w statystyce publicznej, zastosowano też model ewaluacji poprzez porównanie tych wskaźników z innymi gminami. Dzięki temu w ocenie realizacji celów *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* istotnie wyeliminowano wpływ czynników niezależnych od samej gminy, a wynikających głównie ze zjawisk ogólnokrajowych lub międzynarodowych, w tym polityki krajowej i regionalnej. Dostępność wskaźników w statystyce publicznej sprawia, że ewaluacja nie będzie czasochłonna i trudna w realizacji, a wnioski nieskomplikowane komunikacyjnie dla mieszkańców gminy.

6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu

W wyniku realizacji *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* nie będą występować transgraniczne oddziaływania na środowisko. Wobec tego, dokument ten nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016, poz. 353), w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Ze względu na zasięg przestrzenny analizowanego obszaru (obszar jednej gminy), objętego *Zintegrowaną Strategią Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* i jego oddalenie od granic państwa, skutki realizacji przyjętych celów i działań nie będą miały oddziaływania transgranicznego. Ustalenia *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* obejmują zadania, które realizowane będą na obszarze gminy Choroszcz, zaś zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter lokalny.

Wobec powyższego, dokument stanowiący *Zintegrowaną Strategię Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

7. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska

Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025 obejmuje granice administracyjne gminy, dlatego też analiza stanu środowiska ograniczać się będzie jedynie do tego terenu.

Gmina Choroszcz jest gminą wiejską, zlokalizowaną w województwie podlaskim, w powiecie białostockim. Położona jest w środkowej części województwa podlaskiego, w zachodniej części powiatu białostockiego. Gmina wchodzi w skład aglomeracji białostockiej, obejmującej miasto Białystok i gminy ościenne, które tworzą razem funkcjonalną całość. BOF został uznany za tak zwany „Obszar Strategicznej Interwencji” w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 i wyróżniony jako najsilniejszy biegun wzrostu, który oddziałuje na cały region. Ważnym wymiarem rozwoju tego obszaru jest współpraca Białegostoku z gminami otoczenia, więc również z gminą Choroszcz³.

Od wschodu gmina Choroszcz graniczy z miastem Białystok oraz gminą Juchnowiec Kościelny, od południa z gminami Łapy i Turośń Kościelna, od zachodu z gminami: Kobylin-Borzymy i Sokoły, od północy z gminą Tykocin i Dobrzyniewo Duże. Zachodnia granica gminy biegnie bagienną doliną Narwi, wśród labiryntu wodnego „polskiej Amazonii” Narwiańskiego Parku Narodowego. Park, wraz z otuliną, jest Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków w ramach europejskiej sieci Natura 2000.

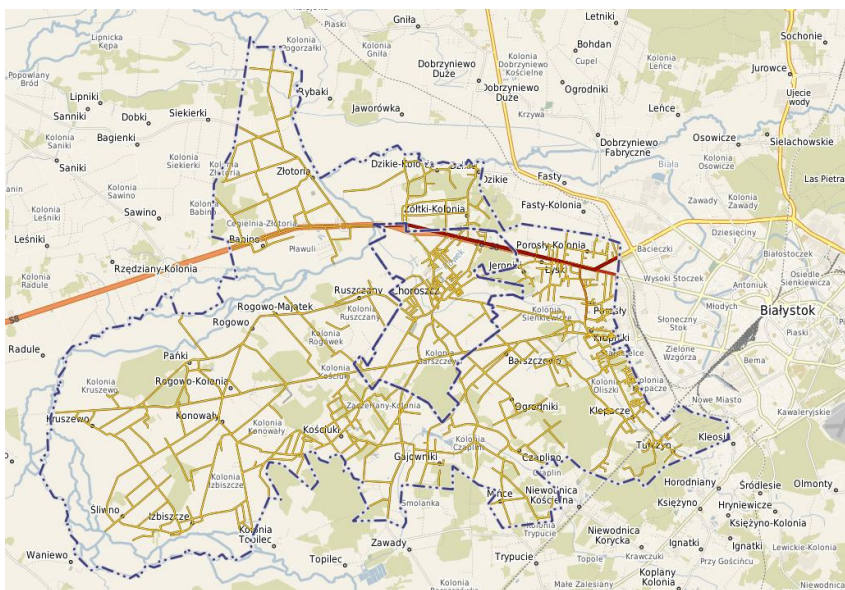
Gmina Choroszcz leży na ważnym szlaku komunikacyjnym tak zwanym korytarzu transportowym *Via Baltica*, przebiegającym z zachodu na wschód Europy. Znajduje się tu również ważny szlak komunikacyjny w skali kraju: Warszawa-Białystok.

Na terenie gminy Choroszcz znajdują się 34 miejscowości, w tym jedno miasto – Choroszcz i 33 wsie. Spośród wsi znajdujących się na terenie gminy, 31 to wsie sołeckie. Powierzchnia gminy wynosi około 164 km², w tym miasta – 16,8 km². Miasto Choroszcz – siedziba władz gminy, oddalone jest o około 14 km od stolicy województwa – Białegostoku.

W strukturze powierzchni dominują użytki rolne (59,2%) i lasy (17,6%).

³ Por. *Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020*, wersja 3, s. 6.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Rysunek 2. Położenie gminy Choroszcz

Źródło: <http://choroszcz.e-mapa.net/>

Na terenie gminy Choroszcz można wyróżnić dwa istotnie różniące się charakterystyką przyrodniczą obszary. Pierwszy jest związany z dorzeczem Narwi, leży w obrębie Narwiańskiego Parku Narodowego, na terenach objętych ochroną Natura 2000. Obszar ten obejmuje zachodnią, południowo-zachodnią i północno-zachodnią część gminy, i cechuje się bogatym środowiskiem naturalnym mało zmienionym przez człowieka.

Drugi obszar obejmuje tereny znajdujące się w południowej, wschodniej i północno-wschodniej części gminy, obejmuje tereny zmienione przez człowieka w dużym stopniu w wyniku prowadzonej przez niego działalności gospodarczej i osadnictwa. Ten wyraźny podział gminy Choroszcz wpływa na rozwój społeczny i gospodarczy różnych jej obszarów.

Powierzchnia ziemi

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski J. Kondrackiego, obszar gminy Choroszcz znajduje się w makroregionie Nizina Północnopodlaska, na terenie dwóch mezoregionów: Wysoczyzna Białostocka (wschodnia część gminy) i Dolina Górnej Narwi (północno-zachodnia część gminy). Charakteryzuje się równinnym i mało zróżnicowanym krajobrazem.

Rzeźba terenu została ukształtowana przez ostatnie zlodowacenie środkowopolskie: lodowiec pozostawił w obniżeniach podłoża bryły martwego lodu, których wytopienie się ukształtowało dolinę Narwi. Rzeka przecina ciągi niewielkich wyniesień morenowych, dlatego obecne są na obszarze gminy liczne zwroty biegu rzeki. W dolinie Narwi występują przełomy z progami hamującymi przepływ wód i obniżenia terenów. Skutkiem tego są liczne miejsca gromadzenia się namułów rzecznych i gruntowych, bagna i zabagnienia oraz miejsca akumulacji torfu. Ukształtowanie terenu sprawia, że podczas wiosennych roztopów Narew zalewa olbrzymie tereny i tworzy malownicze krajobrazy.

Wschodnia część obszaru gminy Choroszcz, gdzie na powierzchni występuje głównie glina zwałowa, jest płaska i słabo zróżnicowana. Powierzchnię urozmaicają pojedyncze pagórki morenowe o wysokości względnej 15-20 m. Część środkowa i północna gminy Choroszcz jest

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

bardziej zróżnicowana morfologicznie i pofałdowana. Jednak najwyżej położone tereny znajdują się w południowej części gminy, osiągając wysokość 148,2 m n.p.m. Najniżej położone tereny znajdują się na północy gminy, w okolicy Złotorii osiągają 108,7 m n.p.m.⁴

W południowej części gminy Choroszcz dominują lasy. Pola uprawne występują w całym krajobrazie gminy, z dominacją na zachodzie. Wschodnia i północno-wschodnia część gminy Choroszcz wrasta przestrzennie i funkcjonalnie w sąsiadującą stolicę województwa.

Gleby

Gmina Choroszcz posiada gleby średnio korzystne do rozwoju produkcji rolnej, ponieważ 31,3% gleb użytkowanych rolniczo jest wytworzonych z piasków gliniastych naglinowych, 27,4% to gleby organiczne, 25,5% powierzchni zajmują gleby najłabsze, wytworzone z piasków luźnych i słabogliniastych. Pozostałe gleby zajmują niewielki obszar. Większość gruntów rolnych posiada gleby klas IVa i IVb, natomiast w użytkach zielonych przeważają łąki i pastwiska klasy IV. Zawartość próchnicy w glebach na terenie gminy Choroszcz waha się w granicach 1,17%-1,29% w dominujących kompleksach glebowych w strukturze gminy.

Klasa większości gruntów rolnych, struktura gleb użytkowanych rolniczo, niska zawartość próchnicy w glebach oraz warunki klimatyczne panujące na tym obszarze, świadczą o niskim potencjale gminy do tradycyjnej produkcji rolnej. Jednak sąsiedztwo Narwiańskiego Parku Narodowego, użytki zielone o wysokich walorach przyrodniczych, umożliwiają prowadzenie rolniczej produkcji ekologicznej i niszowej.

Biorąc pod uwagę jakość gleb, uznaje się, że na terenie gminy Choroszcz występują korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa w szerokim zakresie upraw, nawet tych o bardzo wysokich wymaganiach pokarmowych. Tak dobre warunki glebowe determinują rolniczy kierunek gospodarki na tym obszarze.

Na terenie gminy Choroszcz brak jest zakładów przemysłowych powodujących zanieczyszczenie gleby. Istnieje natomiast zagrożenie zanieczyszczenia gruntów związkami ołowiu w rejonie drogi krajowej Warszawa-Białystok.

Główne zagrożenia gleb wynikają z coraz większego degradującego wpływu człowieka na środowisko, m.in. w wyniku:

- degradacji chemicznej (niewłaściwe stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów) oraz zakwaszania gleb;
- degradacji fizycznej (związanej z działalnością górniczą, mechanizacją rolnictwa oraz erozją);
- degradacji przez niewłaściwe melioracje;
- intensyfikacji użytkowania rolniczego i zagospodarowania turystycznego;
- odkrywkowej eksploatacji kopalin pospolitych.

Na degradację powierzchni ziemi i gleby wpływa także lokalna emisja zanieczyszczeń powietrza, opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznego degradowania gleb powodowane niewłaściwie prowadzoną gospodarką ściekową i odpadową.

⁴ Program Ochrony Środowiska Miasta i Gminy Choroszcz na lata 2004-2012, Choroszcz 2004.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Źródłem zagrożeń środowiska, w związku z gospodarką rolną, są: obiekty inwentarskie, wzrost nawożenia, stosowanie nawozów mineralnych i organicznych, stosowanie środków ochrony roślin.

Do czynników wpływających na zmniejszenie bioróżnorodności środowiska przyrodniczego jest zanik lokalnych odmian roślin uprawnych i ras zwierząt hodowlanych. Jednym z istotnych zagrożeń jest wzrost terenów pod zabudowę mieszkaniową i rekreacyjną kosztem terenów rolniczych. Szansą na rozwój gospodarki rolnej przyjaznej środowisku jest rolnictwo ekologiczne i coraz bardziej popularne programy rolno-środowiskowe. Wzrost znaczenia rolnictwa ekologicznego, stanowi korzystny dla środowiska kierunek rozwoju gospodarczego gminy Choroszcz.

W kwestiach związanych z zagrożeniami gleb, znaczenie odgrywa również systematyczna zabudowa terenów o naturalnej rzeźbie (budowa nowych osiedli mieszkaniowych, infrastruktury technicznej oraz tras komunikacyjnych), co jest powszechnie obserwowanym zjawiskiem związanym ze stale zwiększającą się antropopresją. Jednym z celów *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* jest planowanie przestrzenne, oparte na zasadzie zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnienie aspektów ekologicznych w planowaniu. Aspekty te powinny zostać szczegółowo określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w kolejnych aktualizacjach studium. Takie podejście umożliwi wybór najlepszych środowiskowo i ekonomicznie wariantów inwestycji oraz minimalizację ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

Klimat

Obszar gminy Choroszcz cechuje się elementami klimatu kontynentalnego, charakterystycznymi dla większości obszarów Polski, jednak temperatury są tutaj niższe, a klimat surowszy w porównaniu do innych, nizinnych obszarów Polski, ze względu na częsty napływ na ten obszar mas powietrza arktycznego.

Zima rozpoczyna się tu najwcześniej w Polsce spośród obszarów nizinnych – w trzeciej dekadzie listopada i trwa do pierwszej dekady kwietnia. Liczba dni z temperaturą poniżej 0°C wynosi ok. 70, w środkowej Polsce – ok. 40. Wiosna rozpoczyna się później i jest krótsza niż w innych regionach Polski. Lato rozpoczyna się niewiele później niż w centrum Polski – w połowie czerwca, i trwa do trzeciej dekady sierpnia. Jesień trwa niespełna dwa miesiące⁵.

Średnia miesięczna temperatura powietrza atmosferycznego w styczniu wynosi -3,5°C i jest jedną z najniższych w kraju (poza podregionem suwalskim i obszarami górskimi); jest też o około 1,5°C niższa w porównaniu z Polską środkową. Średnia miesięczna temperatura powietrza atmosferycznego w lipcu wynosi 16,5°C i jest o około 1,0°C niższa w porównaniu z centrum kraju. Średnia roczna temperatura powietrza atmosferycznego jest od 1 do 2°C niższa, w porównaniu do pozostałych nizinnych obszarów kraju⁶.

⁵ Opracowano na podstawie: P. Kukła, *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Białegostoku i gmin Choroszcz, Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Juchnowiec Kościelny, Łapy, Supraśl, Wasilków, Zabłudów do roku 2020*, Białystok 2015.

⁶ *Program Wodno-Środowiskowy Kraju. Klimat w Polsce oraz analiza programów działań pod kątem zmian klimatu do 2015*, KZGW, Warszawa 2010.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Teren gminy Choroszcz, podobnie jak województwo podlaskie, znajduje się w dominacji zachodniej cyrkulacji mas powietrza. Z kierunku zachodniego napływa około 36% mas powietrza, a z kierunku wschodniego około 29%.

Średnie roczne sumy opadów wynoszą ok. 570 mm i są przeciętne w skali kraju. Najwięcej opadów przypada na miesiące letnie (od maja do sierpnia). Stanowią one średnio ok. 40% wszystkich opadów rocznych.

Warunki klimatyczne kształtują faunę i florę występującą na terenie gminy Choroszcz oraz wpływają na długość okresu wegetacyjnego, który rozpoczyna się w połowie kwietnia, kończy w połowie października i jest o około jeden miesiąc krótszy niż w Polsce środkowej.

Istotą okresu wegetacyjnego jest liczba dni z przymrozkami. Przymrozki mogą występować na obszarze gminy od końca września do połowy maja. Długość okresu przymrozkowego jest w regionie dłuższa o około 30 dni, w porównaniu do Polski środkowej.

Przy czym w ostatnich latach obserwuje się – także na terenie gminy Choroszcz – zmiany klimatu. A te wynikają z czynników zewnętrznych, takich jak ilość dochodzącego promieniowania słonecznego lub czynników wewnętrznych, takich jak działalność człowieka (zmiany antropogeniczne), a także wpływ czynników naturalnych. W tym względzie polityka ekologiczna Unii Europejskiej wskazuje na konieczność ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (o 20%), zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych (o 20%) oraz poprawę efektywności energetycznej (o 20%) do 2020 roku. Gmina Choroszcz posiada opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, w którym zostały przewidziane obszary interwencji w tym zakresie.

Głównym wyzwaniem w stosunku do zagrożeń naturalnych powinno być przygotowanie się do przewidzianych zmian klimatu, które zminimalizuje w przyszłości negatywne tego skutki oddziaływania. Podejmowane kroki powinny być skierowane na zabezpieczenia przeciwpowodziowe, działania ograniczające skutki susz, przygotowanie służb ratunkowych na występowanie zwiększonych prędkości wiatrów poprzez zaopatrzenie w odpowiedni sprzęt.

W tym względzie warto zauważyć, że stan powietrza na danym obszarze zależy głównie od wielkości i rozłożenia emisji zanieczyszczeń. Większe stężenie zanieczyszczeń ma miejsce wzdłuż szlaków komunikacyjnych, które w przypadku gminy Choroszcz zlokalizowane są w południowej i wschodniej części gminy, która w tamtym obszarze jest w większym stopniu zurbanizowana. Gmina Choroszcz znajduje się w strefie aglomeracji należącej do klasy A (gdzie poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej).

Walory przyrodnicze i krajobrazowe

Najbardziej cenne ekosystemy, które stanowią ostoję dla rzadkich i chronionych gatunków flory i fauny stanowią węzły ekologiczne. Węzły te połączone są ze sobą w funkcjonalną sieć dzięki korytarzom ekologicznym. Największy korytarz ekologiczny stanowi dolina Narwi (KPn-23C „Bagienna Dolina Narwi”), zlokalizowana na obszarze gminy Choroszcz. Pełni on funkcję ekologiczną, bioklimatyczną, krajobrazową, gospodarczą i rekreacyjną. Obszar doliny objęty jest statusem Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz znajduje się w Narwiańskim Parku Narodowym. Na terenie gminy Choroszcz występuje również szereg mniejszych korytarzy, którymi są doliny licznych dopływów. Jednocześnie cieki wodne stanowią naturalną barierę ekologiczną dla

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

niektórych gatunków, która przecina różne jednostki przestrzenne krajobrazu. Obecnie migracja gatunków jest utrudniona przez zabudowę. Antropogeniczną barierę ekologiczną o dużym znaczeniu stanowi szlak komunikacyjny przebiegający przez obszar gminy, a mianowicie trasa Warszawa-Białystok. Jednakże w części zachodniej gminy Choroszcz, na terenie Parku Narodowego i jego otuliny panują korzystne warunki ekologiczne, a gatunki mają dużą swobodę przemieszczania się. Kompleksy leśne pełnią funkcję węzłów ekologicznych o znaczeniu lokalnym. Przedstawione elementy stanowią System Przyrodniczy Gminy, skupiający najcenniejsze obiekty przyrodnicze. Dlatego też należy dbać o ochronę cennych miejsc, będących siedliskiem dla wielu chronionych i rzadkich gatunków o randze krajowej i europejskiej. Krajobraz doliny rzeki Narew jest unikatowy i cenny, również pod względem edukacyjnym, krajoznawczym i turystycznym.

W krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL dolina Narwi stanowi obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym (25M) i jednocześnie biocentra oraz strefy buforowe.

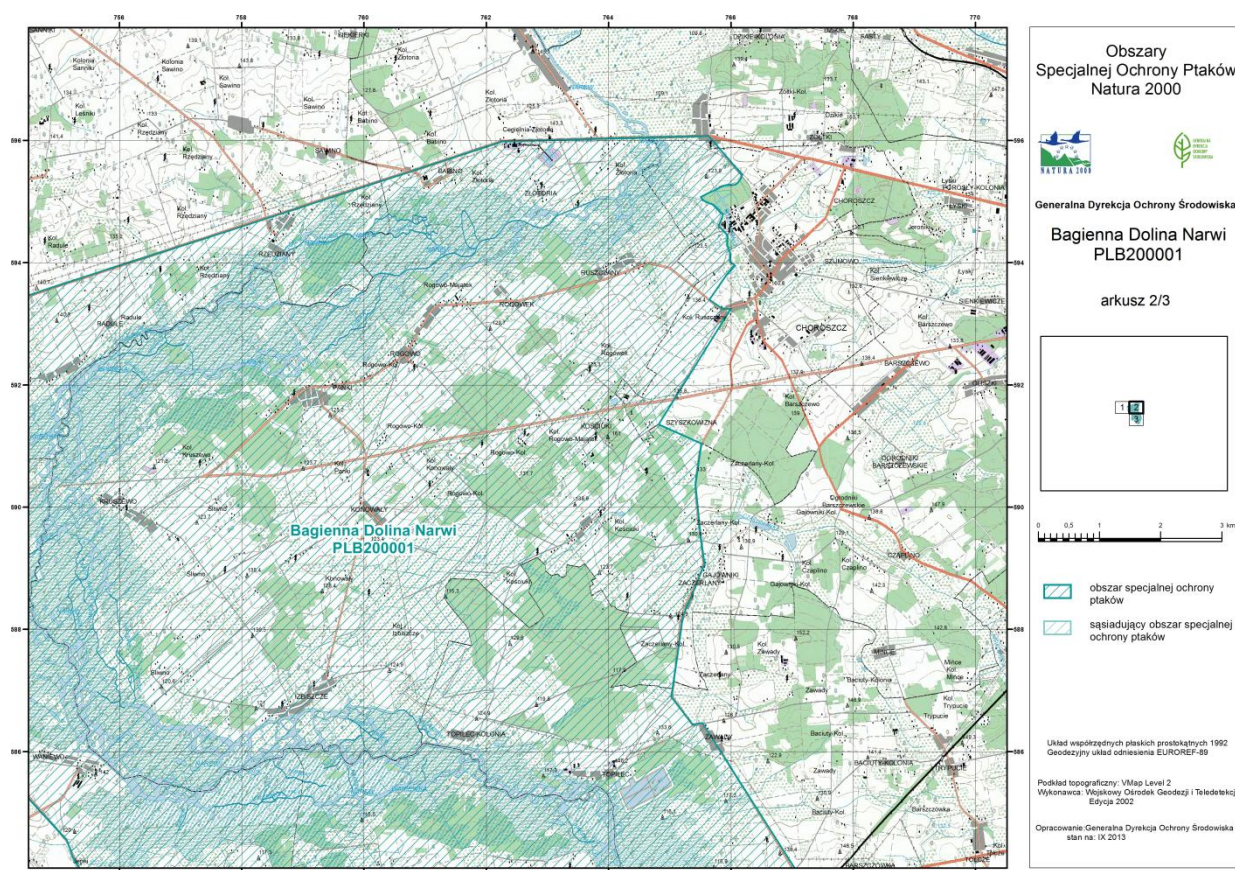
Zgodnie z zapisami *Studium uwarunkowań...*, na obszarze gminy Choroszcz zachowały się elementy tworzące swoisty krajobraz kulturowy. Krajobraz kulturowy gminy reprezentuje typ krajobrazu rolniczo-osadniczego, z enklawami krajobrazu przyrodniczego, reprezentowanego przez kompleksy leśne, zbiorniki wodne itp.

Krajobraz gminy Choroszcz w dużej mierze zachował naturalny charakter, co jest niewątpliwie atutem analizowanego regionu. Znaczny wpływ na walory krajobrazowe mają inwestycje liniowe (rozbudowa sieci dróg, linii energetycznych). Istotną kwestią jest także zabudowa mieszkaniowa, której struktura powinna być dostosowana do istniejącej i odpowiednio wkomponowana w krajobraz. Na terenie gminy Choroszcz zlokalizowane są obszary Natura 2000. Położenie gminy na obszarach cennych przyrodniczo, w tym Natura 2000 może również wiązać się z potencjalnymi problemami i zagrożeniami dla tych terenów, jednak realizacja zapisów zawartych w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025*, z założenia powinna przyczynić się do poprawy poszczególnych komponentów środowiska, a więc pośrednio lub bezpośrednio będzie miała pozytywny wpływ na cenne przyrodniczo obszary.

Na obszarze gminy Choroszcz znajdują się następujące formy ochrony przyrody (zgodnie z ustawą o ochronie przyrody):

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Bagienna Dolina Narwi (PLB 200001) – obszar obejmuje dolinę Narwi, pomiędzy Surazem i Żółtkami, w obrębie Narwiańskiego Parku Narodowego. Rzeka ma tu naturalny, wielokorytowy charakter i płynie doliną o szerokości od 300 do 4000 metrów. Narew tworzy tu sieć cieków rozpościerających się nieraz na całą szerokość doliny. Cały obszar pokryty jest bogatą mozaiką siedlisk, głównie szuwarów, turzycowisk, zarośli wierzbowych i olsów. Jest to ptasia ostoja o randze europejskiej, w której stwierdzono przynajmniej 28 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, i regularne występowanie dalszych 8 gatunków migrujących, niewymienionych w tej dyrektywie. Ponadto 10 gatunków występujących tu ptaków wpisanych została do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. W granicach obszaru łągi odbywa przynajmniej 1% krajowej populacji łąkowej takich gatunków ptaków, jak: bączek, bąk, dubelt, krwawodziób, kszczyk, rycyk, brzęczek, trzcinniczek, rokitniczek (powyżej 10% krajowej populacji) i błotniak stawowy. Ponadto odnotowano tu wysokie zagęszczenie wielu innych gatunków, m.in.: błotniaka łąkowego, derkacza, zielonki, cyranki i słowika szarego.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Rysunek 3. Położenie Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Bagienna Dolina Narwi (PLB 200001)

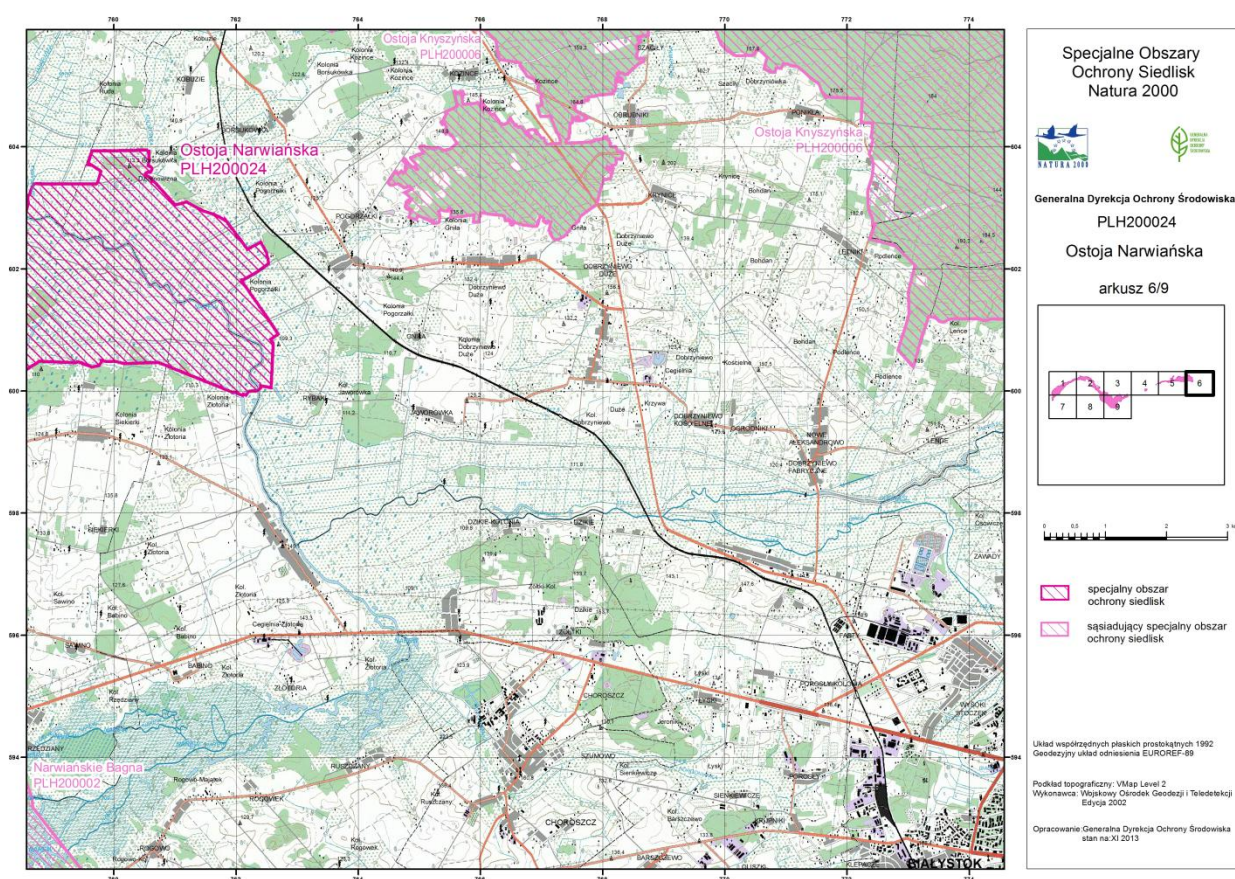
Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl.

Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedliskowej Ostoja Narwiańska (PLH 200024) – obejmuje dolinę Narwi na odcinku pomiędzy ujściem Szkwy i ujściem Supraśli i należy do nielicznych w kraju dolin cechujących się mało zmienionym systemem rzeczny, z licznymi meandrami i starorzeczami. Rezultatem zachowania naturalnego reżimu rzecznoego są coroczne zalewy obejmujące znaczne partie doliny. Dynamika zalewów rzecznych odgrywa wielką rolę w kształtowaniu i utrzymaniu różnorodności siedlisk hydrogenicznyc (lotycznych i lenitycznych) oraz semihydrogenicznyc, reprezentujących różne stadia rozwojowe i sukcesyjne, zależne od natężenia czynników naturalnych oraz antropogenicznyc. Znaczenie doliny Narwi jako ostoi Natura 2000 wynika z dużego zróżnicowania przyrodniczego tego obszaru, w tym obecności wielu typów siedlisk, reprezentowanych w niektórych przypadkach przez kilka podtypów. Wiele z nich występuje w postaci reprezentatywnych, doskonale zachowanych i wielkopowierzchniowych łąk, które są już rzadko spotykane i często niedostatecznie chronione w obrębie innych obszarów sieci Natura 2000 w Polsce północno-wschodniej. Należy do nich zaliczyć w pierwszej kolejności starorzecza, jałowczyska oraz murawy napiaskowe i kserotermiczne, a także różne typy łąk oraz dąbrowy świetliste. Dolina Narwi pełni również istotną funkcję korytarza ekologicznego i refugium gatunków związanych z ekosystemami nieleśnymi w rolniczym krajobrazie Niziny Północnopodlaskiej i Północnomazowieckiej. W ostoi odnotowano obecność 18 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i wiele gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Dolina Narwi pełni rolę ostoi różnorodności florystycznej o znaczeniu, co najmniej krajowym. Występuje tu 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi i/lub Polskiej Czerwonej Księgi

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Roślin. Zróżnicowanie przyrodnicze Doliny Narwi zostało ukształtowane w wyniku naturalnych procesów fluwialnych oraz długotrwałego użytkowania rolniczego, przede wszystkim kośnego użytkowania łąk oraz wypasu, które w dalszym ciągu są dominującą formą użytkowania terenu na przeważającej części ostoi. Największym zagrożeniem dla przyrody Doliny jest zalesianie sosną nieużytkowanych muraw, łąk i pastwisk oraz ekspansja zakrzaczeń i roślinności drzewiastej, która może pojawić się w wyniku odchodzenia rolników od tradycyjnego typu gospodarki. Zagrożeniem może stać się także zmiana stosunków wodnych, nadmierna intensyfikacja produkcji rolnej, zwłaszcza wzrost nawożenia, zaorywanie istniejących łąk i podsiewanie szlachetnych gatunków traw, stosowanie środków ochrony roślin. Do poważniejszych zagrożeń należy zaliczyć również eksploatację kruszyw naturalnych, zanieczyszczanie wód, nielegalne wysypiska śmieci, intensywną penetrację rekreacyjną, wnikanie zabudowy rekreacyjnej na obszar Doliny, kłusownictwo. Poważnym zagrożeniem dla ekosystemów leśnych jest ujednolicanie drzewostanów i niedostosowanie ich składu gatunkowego do warunków siedliskowych przez wprowadzanie monokultur sosnowych na umiarkowanie żyzne siedliska leśne; zachwianie prawidłowej struktury wiekowej drzewostanów związane z eliminacją starodrzewie.

Na terenie gminy Choroszcz znajduje się niewielki fragment obszaru ostoi Narwiańskiej, zlokalizowanej na północny-wschód od wsi Siekierki.

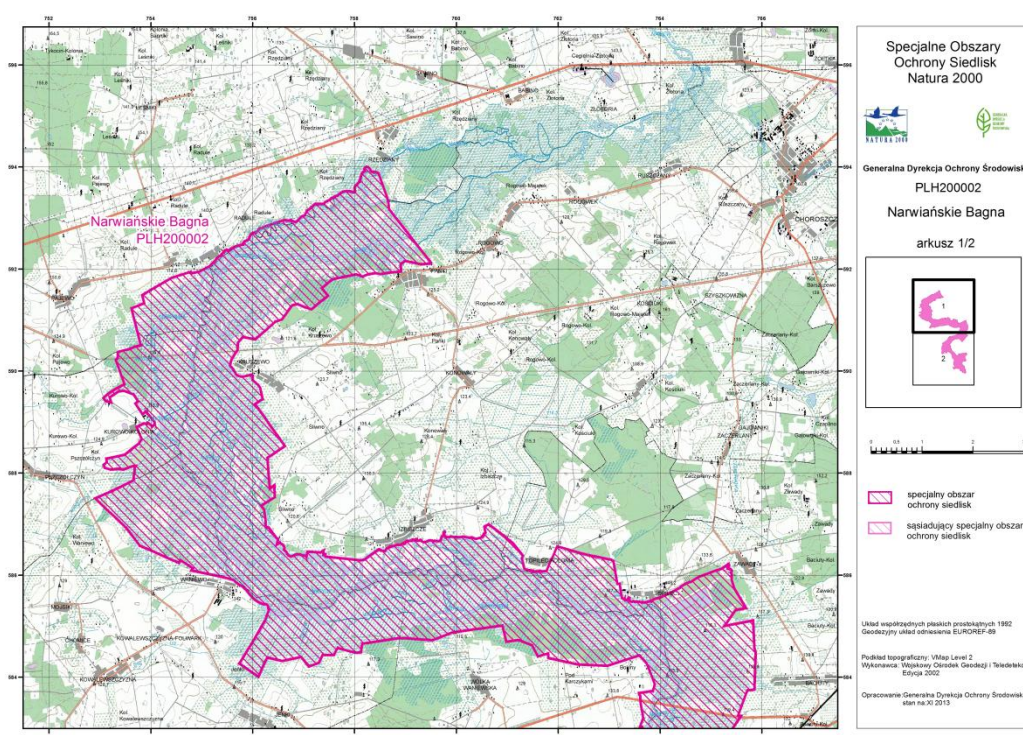
Rysunek 4. Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedliskowej „Ostoja Narwiańska” (PLH 200024)

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl.

Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedliskowej Narwiańskie Bagna (PLH200002) – obejmuje dobrze zachowane rodzaje siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, których wyróżniono 9 rodzajów. Najcenniejsze z nich to starorzecza, torfowiska i bory bagienne.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Obszar jest ważny dla zachowania gatunków kręgloustych i ryb z Załącznika II Dyrektywy: minoga ukraińskiego, piskorza i różanki. Obfite populacje bobra (*Castor fiber*) i wydry (*Lutra lutra*). Ogółem stwierdzono tu 11 gatunków zwierząt ujętych w II Załączniku Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Główne zagrożenia dla analizowanego obszaru wynikają ze zmiany stosunków wodnych na skutek melioracji dolnego biegu Narwi, pogorszenia jakości wód oraz ekspansji trzciny (ekspansja spowodowana została wskutek zaprzestania użytkowania kośnego oraz wypasu zwierząt). Obszar Ochrony Siedliskowej podlega działaniom z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Istniejące obiekty i urządzenia związane z ochroną przeciwpowodziową wymagają utrzymywania ich w odpowiedniej sprawności technicznej. Na obszarze będą prowadzone działania związane ze swobodnym spływem wód i kry. Wykonywanie tych prac obejmuje ingerencję w różnorodne fragmenty doliny rzecznej i nie ma istotnego wpływu na całość obszaru Natura 2000.

Rysunek 5. Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedliskowej Narwiańskie Bagna (PLH 200002)

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl.

Obszary Natura 2000 zajmują w gminie Choroszcz ok. 50% powierzchni.

Narwiański Park Narodowy wraz z otuliną, jest kluczowym elementem w Systemie Przyrodniczym Gminy. Obejmuje on zachodnią część gminy, a na jego terenie występują liczne gatunki fauny i flory. Wiele z nich jest gatunkami rzadkimi i objętymi ochroną. Obszar jest tak cenny również ze względu na mozaikę ekosystemów i walorów krajobrazowych. Granicę poprowadzono tak, by obejmowała ona tylko dolinę rzeki, dlatego 98% powierzchni Parku to grunty silnie uwilgotnione, stale lub okresowo podtapiane. Zdecydowana większość – około 5500 ha Parku to nieużytki, pozostałe grunty to wody, łąki i pastwiska. Powierzchnia Parku zajmuje powierzchnię 6 810 ha, a jego otulina 15 408 ha. Najważniejszym obiektem na terenie Parku, mającym największy wpływ na ekosystemy i krystalizujący ich charakter, jest dolina rzeki Narew o anastomozującym korycie. Narwiański Park Narodowy słynie z licznie występujących tu gatunków ptaków. Projektując

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

działania rozwojowe należy wziąć pod uwagę ten aspekt, i nie dopuszczać do powstawania czynników mogących niekorzystnie wpłynąć na osiedlanie się zwierząt.

Rysunek 6. Położenie Narwiańskiego Parku Narodowego na terenie gminy Choroszcz

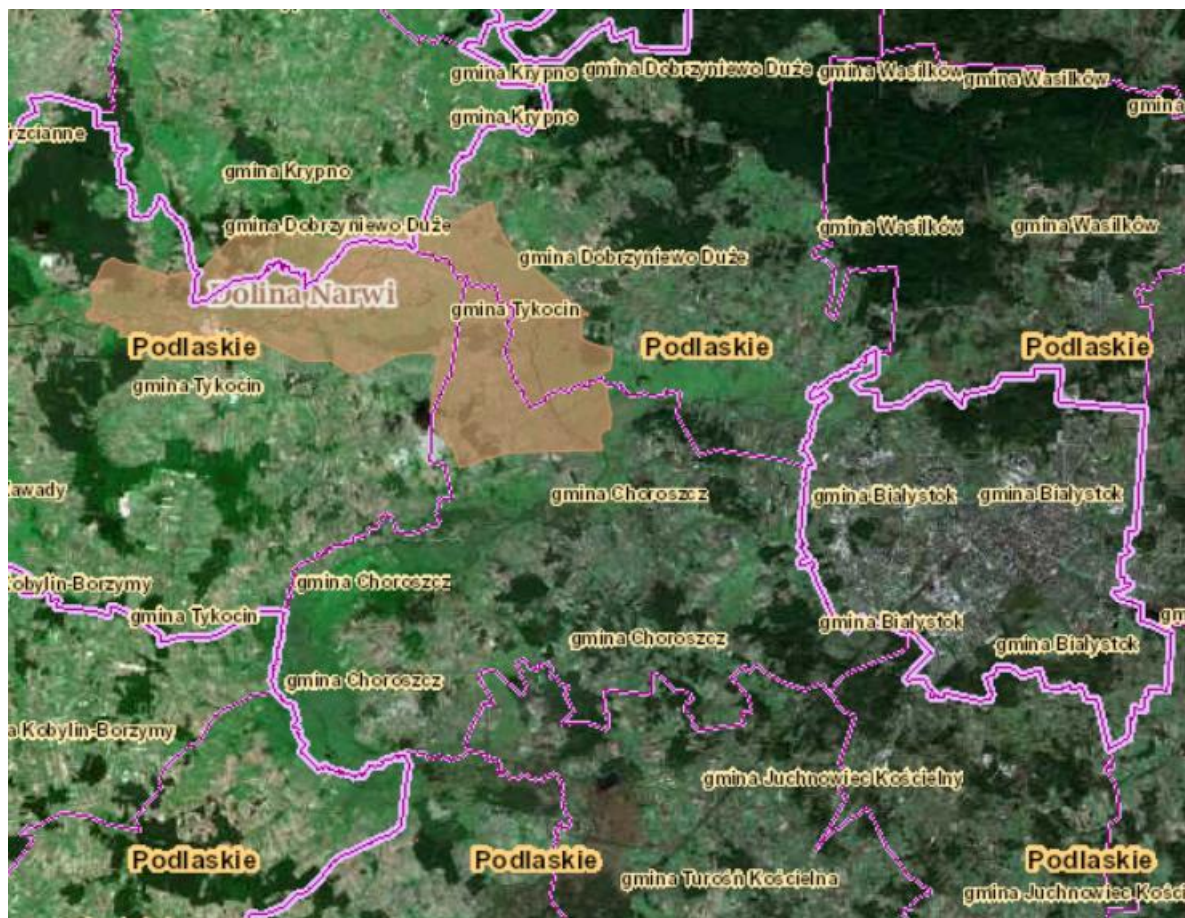
Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Narwi – który zajmuje północno-zachodnią część terenu gminy Choroszcz, a celem ochrony jest ochrona i zachowanie doliny Narwi wyróżniającej się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi. Obszar utworzony został w 1986 roku (Rozporządzenie Nr 9/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”, Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 54, poz. 722 ze zm.) i obejmuje tereny o wysokich walorach środowiska przyrodniczego o łącznej powierzchni 1810 ha. Generalnie obszar obejmuje większą część Doliny Górnej Narwi: od granicy państwa do Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi. Dolina Narwi jest tu w znacznym stopniu zabagniona, a koryto rzeki rozdziela się na liczne odnogi, tworzące naturalny labirynt

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

cieków, wijących się wśród rozległych szuwarów i trzcinowisk. OCK Dolina Narwi, łącznie z Narwiańskim Parkiem Narodowym, obok Bagien Biebrzańskich stanowi jeden z największych w Europie Środkowej kompleksów mokradeł. Obszar ten, kształtowany przez coroczne wylewy rzeki, uznawany jest za siedlisko o najbogatszej różnorodności biologicznej w strefie klimatu umiarkowanego. Głównym walorem OCK Dolina Narwi są zachowane niemal w nienaruszonym stanie naturalne stosunki wodne doliny. Dzięki nim wykształcił się ekosystem bagienny z całą siecią rozgałęzionych koryt rzecznych, z mozaikowym układem siedlisk wodnych, wilgotnych oraz lądowych. Taki układ zapewnia egzystencję unikatowej w skali Europy – faunie i florze. Zwłaszcza na odcinku od Zbiornika Siemianówka do NPN dolina Narwi stanowi ostoję dla wielu rzadkich gatunków. OCK Dolina Narwi to jedna z największych ostoi ptactwa wodno-błotnego w Polsce. Występują tu gatunki zagrożone w skali kraju i Europy, tj. wodniczka, dubelt, batalion, bocian czarny, świstun i zielonka. Do innych ptasich perełek tego obszaru zaliczyć można takie gatunki jak: cyranka, krwawodziób, derkacz, bąk, rybitwa czarna i rzeczna, błotniak łąkowy, brzęczka, dudek, kulik wielki, rycyk, kropiatka, sowa błotna, podróżniczek i wodnik. Dolina Górnej Narwi to również miejsce przebywania chronionych ssaków, p.: bobra, wydry, wilka oraz nietoperzy: mopka, nocka łydkowłosego i dużego. Dolina Narwi stanowi ważny korytarz ekologiczny dla wielu zwierząt m.in. łosi. Walory kulturowe OCK Dolina Narwi to głównie zabytki budownictwa wiejskiego: wiatraki, tradycyjne drewniane zagrody, z budynkami krytymi strzechą i zabytkowe obiekty sakralne – głównie krzyże przydrożne i kapliczki oraz drewniane kościółki i cerkwie. Takie elementy krajobrazu jak stogi siana i brogi (zadaszone sterty siana), które zdobiły łąki i pastwiska, zdarzają się już coraz rzadziej. Niemniej z nadnarwiańskiego krajobrazu nie zniknęły tradycyjne łodzie pychówki z. Łodzie te dawniej wykorzystywano do rybołówstwa i przewozu siana, dziś często stanowią atrakcję turystyczną.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Rysunek 7. Położenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi” na terenie gminy Choroszcz

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl.

Korytarze ekologiczne

Zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, na obszarze gminy Choroszcz przebiega następujący korytarz ekologiczny:

- Dolina Narwi (KPn-23C „Bagienna Dolina Narwi”). Pełni on funkcję ekologiczną, bioklimatyczną, krajobrazową, gospodarczą i rekreacyjną. Jak już wspomniano, obszar Doliny Narwi objęty jest statusem Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz znajduje się w Narwiańskim Parku Narodowym.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Rysunek 8. Położenie korytarzy ekologicznych na terenie gminy Choroszcz

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl.

Najważniejszym zagrożeniem dla funkcjonowania korytarzy ekologicznych jest przerywanie ich ciągłości przez infrastrukturę linową (drogi i linie kolejowe) oraz wylesianie powierzchni i rozwój obszarów zabudowanych.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Choroszcz jest zaewidencjonowanych 9 pomników przyrody. Spośród tej liczby 3 pomniki są drzewami, 3 pomniki to grupa drzew, 3 pomniki to obiekty nieożywione, będące głazami narzutowymi.

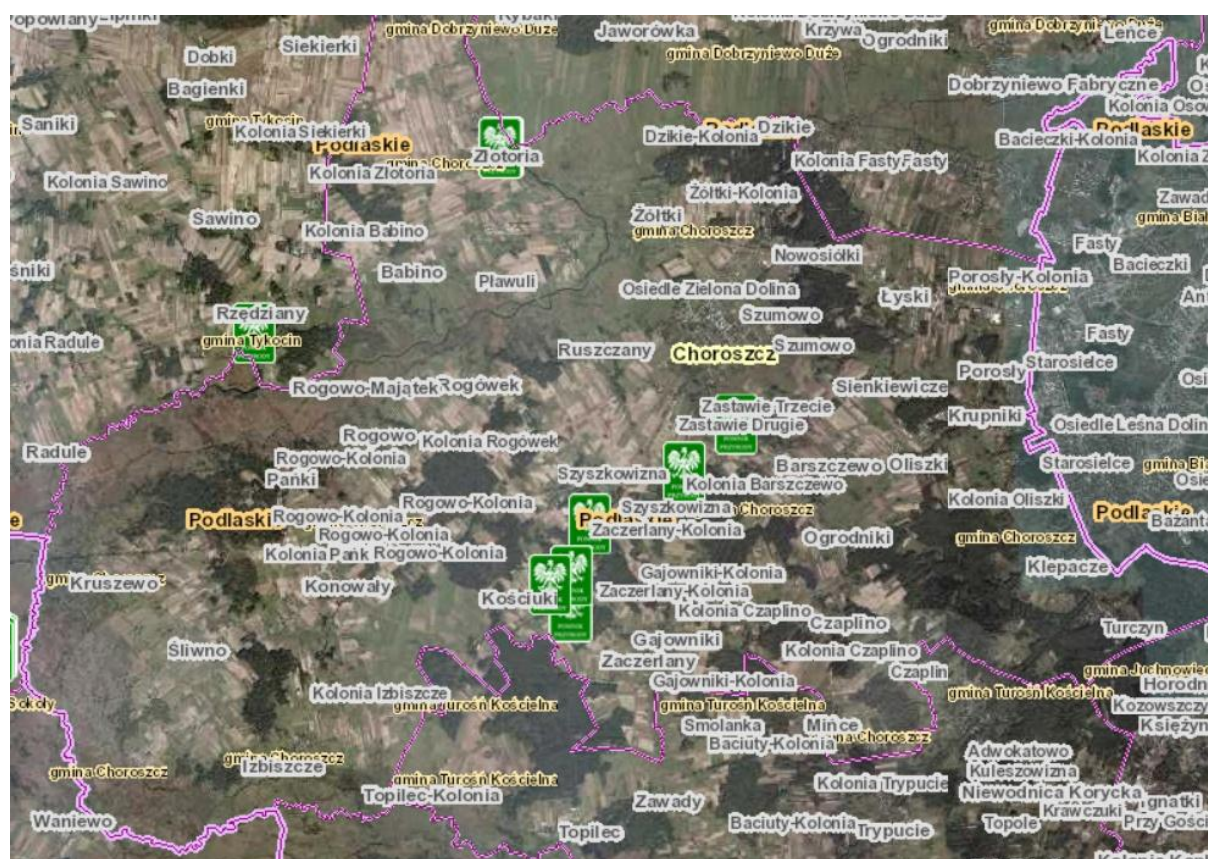
Tabela 5. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Choroszcz

Lp.	Przedmiot ochrony	Obiekt	Nr w arkuszu ewidencyjnym pomników przyrody rejestru wojewódzkiego	Miejscowość
1.	Grupa drzew	5 dębów szypułkowych, 1	432	Złotoria

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

		jesion wyniośle		
2.	Pojedyncze drzewo	Sosna pospolita	509	Kościuki
3.	Grupa drzew	3 jałowce pospolite	510	Kościuki
4.	Grupa drzew	5 lip drobnolistnych	697	Kościuki
5.	Pojedynczy głąz	Głąz narzutowy	1155	Śliwno
6.	Pojedyncze drzewo	Grusza	1159	Kościuki
7.	Pojedyncze drzewo	Kasztanowiec zwyczajny	1164	Zastawie II
8.	Pojedynczy głąz	Głąz narzutowy	1165	Przy skrzyżowaniu dróg: Choroszcz-Zaczerlany i Białystok-Kruszewo
9.	Pojedynczy głąz	Głąz narzutowy	1165	Przy skrzyżowaniu dróg: Choroszcz-Zaczerlany i Białystok-Kruszewo

Źródło: www.choroszcz.pl i www.crfop.gdos.gov.pl.

Rysunek 9. Położenie pomników przyrody na terenie gminy Choroszcz

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl.

Udział powierzchniowych form ochrony przyrody w ogólnej powierzchni gminy Choroszcz jest znaczący, co świadczy o wysokich walorach przyrodniczych analizowanego obszaru. Istniejące formy ochrony mają za zadanie zachowanie cennego krajobrazu, który w dużej mierze zachował naturalny charakter. Zadanie to ma być realizowane dzięki zakazom wprowadzonym na tych obszarach, określonych w rozporządzeniach lub uchwałach powołujących te obszary.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

W odniesieniu do potencjalnego zagrożenia form ochrony przyrody (na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody) występujących na terenie gminy Choroszcz, zidentyfikowano następujące zagrożenia:

- niezadowolający stan wód powierzchniowych, na co negatywny wpływ ma stan wód zlewni (rzeki Narew),
- zagrożenia związane z jakością stanu wód podziemnych, związane z bezpośrednim wpływem spływów powierzchniowych, wrażliwość i niska odnawialność zbiornika wód podziemnych (GZW 218);
- zagrożenia powierzchni ziemi wywołane jej zanieczyszczeniami (stosowaniem nawozów, pestycydów, wywożeniem odpadów), jak również erozją wietrzną i wodną;
- zmiana stosunków wodnych oraz zaprzestanie koszenia łąk i wypasu zwierząt domowych na pastwiskach, co powoduje ekspansję trzciny.

Dodatkowo, ze względu na położenie gminy Choroszcz i przecinające jej obszar szlaki komunikacyjne, występują zagrożenia związane z zanieczyszczeniami powietrza głównie w obszarze miasta i wschodniej części gminy, zagrożenia związane z transportem kołowym i kolejowym, emisja hałasu komunikacyjnego i przemysłowego.

Jednym z głównych zagrożeń obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych jest również wzrost terenów pod zabudowę mieszkaniową i rekreacyjną, kosztem zachowania wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenu. Skuteczna ochrona wielu gatunków zwierząt wymaga nie tylko ochrony gatunkowej czy obszarowej. Niezbędne jest również zachowanie łączności ekologicznej pomiędzy płacami siedlisk dostępnych dla zwierząt poprzez zachowanie korytarzy ekologicznych. Jest to szczególnie ważne w przypadku gatunków o znacznych wymaganiach przestrzennych, jak np. duże drapieżniki. Zbyt małe i dodatkowo izolowane populacje zagrożone są wyginięciem ze względu na ich niewielką zmienność genetyczną oraz silny wpływ czynników losowych. Poszczególne gatunki zwierząt przemieszczają się najczęściej wielokrotnie wzdłuż tych samych obszarów – które dobrze znają i które zapewniają im bezpieczeństwo właśnie poprzez korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne umożliwiają zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwienie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie, zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów. Korytarze powodują zwiększenie przepływu genów pomiędzy płacami siedlisk, zapobiegając utracie różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałając depresji wsobnej, a także wpływając na obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk, wskutek zachowań terytorialnych.

Wzdłuż korytarzy może odbywać się ekspansja wielu gatunków zwierząt, zwłaszcza związanych z różnymi typami środowisk, zarówno leśnych, jak i odkrytych. Korytarz ekologiczny, z racji swego przeznaczenia, powinien charakteryzować się dobrym stanem środowiska. Korytarze ekologiczne spełniają swoją funkcję jedynie wówczas, gdy są drożne na całej swojej długości. Oznacza to, że na obszarze korytarza ekologicznego musi być zachowany, korzystny z punktu widzenia możliwości przemieszczania się określonych gatunków, układ siedlisk, a istniejące bariery migracyjne nie powinny znacząco wpływać na możliwości migracji osobników. W praktyce, szereg czynników, zarówno o charakterze naturalnym, ale przede wszystkim antropogenicznym, powoduje zakłócenie, a nawet przerwanie ciągłości tych szlaków i wynikającą z tego faktu fragmentację oraz

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

izolację siedlisk. W konsekwencji, utrudnia to lub uniemożliwia migrację i wymianę osobników pomiędzy populacjami. Czynniki powodujące przerwanie łączności ekologicznej określane są mianem barier ekologicznych. Do potencjalnych barier można zaliczyć:

- infrastrukturę komunikacyjną – przede wszystkim drogi o dużym natężeniu ruchu, ogrodzone drogi ekspresowe i autostrady oraz linie szybkich kolei;
- tereny zabudowane – przede wszystkim rozwój zabudowy wzdłuż dróg, terenów przemysłowych oraz składowisk i innych rozległych obszarów zurbanizowanych.

Realizacja zadań zaplanowanych w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* w powyższym zakresie może chwilowo zakłócić funkcjonowanie korytarzy. Niemniej jednak realizacja zadań *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* skupiona jest głównie na remontach i przebudowach już istniejących dróg, a więc nie przyczyni się do fragmentacji istniejących korytarzy ekologicznych, gdyż nie spowoduje fragmentaryzacji istniejących siedlisk przyrodniczych, a więc nie wpłynie na wystąpienie zakłóceń w ich funkcjonowaniu. Wpływ planowanych zadań ujętych w *Strategii* będzie marginalny również ze względu na fakt, iż zarówno korytarze ekologiczne sięgają jedynie fragmentacyjnie na obrzeża gminy Choroszcz.

Należy jednak pamiętać, że realizacja ustaleń zawartych w *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* może zostać utrudniona poprzez następujące problemy, wynikające z potencjalnych zagrożeń środowiska:

- katastrofy naturalne lub antropogeniczne (pożary lasów i torfowisk, zagrożenia powodziowe, huragany i silne wiatry, transport materiałów niebezpiecznych);
- nasilająca się presja turystyki i zanieczyszczenia środowiska związane z jej rozwojem;
- pogłębiająca się nieskuteczność w egzekwowaniu przepisów prawa miejscowego, w szczególności w zakresie ładu przestrzennego i turystyki;
- niebezpieczeństwo nasilania się różnic między ochroną środowiska a strategicznym dla regionu rozwojem społeczno-gospodarczym (konflikty w zakresie powstawania przedsięwzięć na obszarach chronionych);
- niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska.

Ustalenia zawarte w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* zostały poddane analizie pod względem zgodności z zakazami określonymi w:

- Zarządzeniu nr 25/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024;
- Projekcie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Bagienna Dolina Narwi PLB200001;
- Projekcie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Narwiańskiego Parku Narodowego.

Z analiz dokumentu wynika, że ustalenia *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz*, nie stoją w sprzeczności z zakazami określonymi w wyżej wymienionych rozporządzeniach.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Lasy

Nieliczne lasy występujące na obszarze gminy Choroszcz, zwłaszcza w obrębie dna Doliny Narwi tworzą olsy i łągi oraz na terenach otaczających dolinę bory sosnowe, mieszane, grądy.

Tabela 6. Powierzchnia lasów na terenie gminy Choroszcz według form własności

Jednostka terytorialna	Lasy ogółem [ha]	Lasy publiczne ogółem [ha]	Lasy publiczne Skarbu Państwa [ha]	Lasy publiczne Skarbu Państwa			Lasy publiczne w gminie [ha]	Lasy prywatne Ogółem [ha]
				W zarządzie Lasów Państwowych [ha]	Park Narodowy [ha]	W zasobie własności Rolnej SP [ha]		
Choroszcz	2697,55	826,55	822,25	766,33	14,00	2,77	4,30	1871,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS(stan na dzień 31.12.2016 r.).

Pod względem lesistości, gmina Choroszcz należy do obszarów średnio zalesionych, a odsetek lasów w strukturze użytkowania wynosi 17,6% ogólnej powierzchni obszaru. W strukturze własności zdecydowanie dominują lasy prywatne zajmujące 69,36% powierzchni gminy.

Wody powierzchniowe

Cały obszar gminy Choroszcz znajduje się na terenie dorzecza rzeki Narew, dopływu Wisły. Narew stanowi zachodnią i południową granicę gminy. Cieki wodne odprowadzające wodę z terenu gminy stanowią prawie dopływy Narwi. Do największych rzek w gminie należą:

- Narew – okalająca gminę łukiem od zachodu i północy,
- Supraśl – na północy, oddzielająca obszar gminy Choroszcz od gminy Dobrzyniewo Duże,
- Horodnianka – rozciągająca się na wschodzie i północnym-wschodzie gminy, z licznymi dopływami i rowami melioracyjnymi,
- Czaplinańska – będąca potokiem zbierającym wody powierzchniowe z południowo-wschodniej części gminy.

Stan wód powierzchniowych na terenie gminy Choroszcz nie jest zadowalający.

Ocena wód Narwi w zakresie stanu ekologicznego jest słaba, w zakresie stanu chemicznego – dobra. Ogólny stan wód będący wypadkową stanu ekologicznego i stanu chemicznego oceniono jako zły. Stan wód jest wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami komunalnymi. Wody spełniają kryteria bytowania ryb w warunkach naturalnych.

Ocena jakości wód Horodnianki jest jeszcze gorsza: stan ekologiczny – słaby, stan chemiczny – poniżej dobrego. Ogólny stan wód oceniono jako zły. Stan wód jest wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami komunalnymi. Wody nie spełniają kryteriów bytowania ryb w warunkach naturalnych.

Ocena jakości wód Czaplinańskiej: stan ekologiczny – umiarkowany, stan chemiczny – poniżej dobrego. Ogólny stan wód oceniono jako zły. Stan wód nie jest wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami komunalnymi.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Na tle scharakteryzowanych rzek, wody Supraśli wypadają bardzo korzystnie: stan ekologiczny – dobry, stan chemiczny – dobry. Jednak rzeka Supraśl kształtuje stan wód powierzchniowych w gminie Choroszcz tylko w niewielkim zakresie⁷.

Analizę celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (zatwierdzonym uchwałą Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r., M. P. Nr 49, poz. 549 z dnia 21 czerwca 2011 .) wykonano w oparciu o charakterystykę jednolitych i scalonych części wód powierzchniowych.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych, określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, według rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Przy ustalaniu celów środowiskowych brano pod uwagę aktualny stan wód powierzchniowych w związku z wymaganym, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, warunkiem nie pogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu/potencjału. Uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód na terenie gminy Choroszcz. Dla naturalnych części wód, celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód - co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód.

Gmina Choroszcz jest zlokalizowana w następującej zlewni jednolitej części wód powierzchniowych:

- kod krajowy zlewni JCWP – RW 20002426169;
- kategoria części wód – rzeczne.

Charakterystykę jednolitych i scalonych części wód powierzchniowych występujących w gminie Choroszcz przedstawiono w tabeli 7.

⁷ INFORMACJA Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu białostockiego, WIOŚ BIAŁYSTOK, maj 2015.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Tabela 7. Charakterystyka jednolitych i scalonych części wód powierzchniowych w gminie Choroszcz

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Lokalizacja		Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Derogacje	Uzasadnienie derogacji
Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP	Scalona część wód (SCWP)	Region wodny					
PL RW 20002426169	Supraśl od Pilnicy do ujścia	SW1435	Środkowej Wisły	Naturalna część wód	zły	zagrożona	4(4) - 1 / 4(7) - 1	- derogacje czasowe – brak możliwości technicznych; planowane inwestycje z zakresu ochrony przeciwpowodziowej – Rzeka Supraśl przebudowa budowli przeciwpowodziowych (grobli) na dł. 4670 mb do 2010 r.

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, www.rdw.org.pl.

Wody podziemne

Woda w gminie Choroszcz pobierana jest głównie z warstw osadów piaskowo-żwirowych czwartorzędowych. Do eksploatacji ujmowane są również płytsze międzymorenowe przewarstwienia piaszczyste. Jedna, głębsza czwartorzędowa warstwa wodonośna tzw. poziom spągowy znajduje się na terenie Szpitala Psychiatrycznego w Choroszczy oraz na terenie ujęcia wodociągowego w Rogowie – poziom trzeciorzędowy.

Wody podziemne charakteryzują się stosunkowo dobrą jakością, jednak ze względu na wrażliwość i niską odnawialność, wymagają szczególnej ochrony w aspekcie ilościowym i jakościowym. Są to wody II klasy czystości, wymagające prostego uzdatniania ze względu na podwyższoną zawartość żelaza, średnio twarde o przeciętnej twardości ogólnej. Wody te cechują się ponadto podwyższoną zawartością azotu amonowego, który ma pochodzenie mineralne⁸.

Wody trzeciorzędowe na terenie gminy Choroszcz rozpoznane zostały punktowo na terenie ujęcia wody w Rogowie. Są to wody kwalifikowane do II klasy jakości wymagające prostego uzdatniania ze względu na zawartość żelaza.

Woda z poziomu przypowierzchniowego jest lokalnie ujmowana za pośrednictwem kopanych studni.

⁸ Opracowano na podstawie: J. Czopek, *Prognoza oddziaływania na środowiska ustaleń zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Choroszcz*, Choroszcz 2012.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Ocena jakości wód podziemnych jest realizowana w ramach oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Gmina Choroszcz znajduje się w ramach JCWPd nr 55, gdzie wody są określane jako wody dobrej jakości. Wody podziemne zgromadzone są w obrębie udokumentowanego głównego zbiornika wód podziemnych pod nazwą „Pradolina rzeki Supraśl” (GZW 218). Jakość wód charakteryzuje się dużą wrażliwością na spływy powierzchniowe, a zbiornik wód niską odnawialnością.

Analizę celów środowiskowych zawartych w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* wykonano w oparciu o charakterystykę jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z definicją umieszczoną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, dobry stan wód podziemnych oznacza stan osiągnięty przez część wód podziemnych, jeżeli zarówno ich stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony, jako co najmniej dobry.

Ramowa Dyrektywa Wodna dla wód podziemnych przewiduje następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych;
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia, powstałego wskutek działalności człowieka.

Zatem, dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu wód podziemnych, dla wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu. Charakterystykę jednolitych części wód podziemnych występujących w gminie Choroszcz przedstawiono w poniższej tabeli 8.

Tabela 8. Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych występujących w miejscu lokalizacji planowanego przedsięwzięcia

Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Lokalizacja		Ocena stanu		Ocena ryzyka	Derogacje	Uzasadnienie derogacji
Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Region wodny	Ekoregion	ilościowego	chemicznego			
PLGW230055	55	Środkowe j Wisły	Równiny wschodnie (16)	dobry	dobry	niezagrożona	–	–

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, www.rdw.org.pl.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Choroszcz w 2014 roku wynosiła 44,4 km (w tym w miejscowościach: Klepacze – 14,3 km, Porosły – 2,9 km, Żółtki – 2,2 km). Do sieci kanalizacyjnej podłączonych było 1041 budynków mieszkalnych oraz zbiorowego zamieszkania. Ludność korzystająca z sieci stanowiła 39,9% (5787 osób) ogółu mieszkańców. Na przestrzeni lat 2009-2013 sieć kanalizacyjną rozbudowano o 14,3 km, a liczba podłączeń prowadzących do budynków wzrosła o 427 sztuk.

Gminne ścieki oczyszczane są poprzez Zakład Energetyki Ciepłej, Wodociągów i Kanalizacji w Choroszczy Spółka z o.o., który posiada oczyszczalnię ścieków o wydajności 1500 m³/dobę. Ilość odprowadzonych ścieków oczyszczonych (ogółem z wodami infiltracyjnymi, powierzchniowymi, roztopowymi, przypadkowymi i oczyszczonymi ściekami dowiezionymi), według danych za 2014 rok wynosi 229 351,76 m³ (628,36 m³/dobę). Ścieki z miejscowości Klepacze i Porosły odprowadzane

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

są do kanalizacji Wodociągów Białostockich. Na terenach, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalna lub niemożliwa z powodów technicznych, eksploatowane są bezodpływowe zbiorniki wodne i przydomowe oczyszczalnie ścieków, które są coraz bardziej popularne.

Sieć kanalizacyjna wymaga dużych nakładów inwestycyjnych, głównie w postaci budowy nowych odcinków sieci na terenach wiejskich gminy. Dotyczy to m.in. takich miejscowości jak: Barszczewo, Krupniki, Łyski, Porosty, Jeroniki, Klepacze i innych. Obszar miasta Choroszcz także wymaga uzupełnienia sieci kanalizacyjnej i wymiany części starych sieci.

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach *Strategii* oscylują głównie w zamierzeniach dotyczących infrastruktury wodno-ściekowej. Wpisuje się to dobrze w priorytetowe działania powiatu białostockiego i województwa podlaskiego, mające na celu ochronę wód, kontrolę prawidłowej eksploatacji oczyszczalni ścieków oraz modernizację i rozbudowę sieci kanalizacyjnych. Dokument i wynikające z niego zadania w tym zakresie przyczynią się również do wypełnienia założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej.

Powietrze atmosferyczne

Gmina Choroszcz jest terenem rolniczym, na którym brak jest dużych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. W ostatnich latach, w wyniku modernizacji systemu ogrzewania w budownictwie mieszkaniowym, obiektach użyteczności publicznej oraz zakładach usługowo-produkcyjnych, znacznie ograniczono ilość zanieczyszczeń. Stan powietrza zależy głównie od wielkości i rozłożenia emisji zanieczyszczeń. Większe stężenie zanieczyszczeń ma miejsce wzdłuż szlaków komunikacyjnych oraz w południowej i wschodniej części gminy, która jest w większym stopniu zurbanizowana. Gmina Choroszcz znajduje się w strefie Aglomeracji Białostockiej.

O wystąpieniu zanieczyszczeń powietrza decyduje ich emisja do atmosfery, natomiast o poziomie zanieczyszczeń — występujące warunki meteorologiczne. Przy stałej emisji, zmiany stężeń zanieczyszczeń są głównie efektem przemieszczania, transformacji i usuwania zanieczyszczeń z atmosfery. Stężenie zanieczyszczeń zależy również od pory roku:

- sezon zimowy, charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery, głównie przez niskie źródła emisji;
- sezon letni, charakteryzuje się zwiększonym zanieczyszczeniem atmosfery przez skażenia wtórne, powstałe w reakcjach fotochemicznych.

Substancjami zanieczyszczającymi, mającymi największy udział w emisji zanieczyszczeń, pochodzącymi głównie z procesów spalania energetycznego, są: tlenki azotu (NO-NO₂), dwutlenek siarki (SO₂), tlenek węgla (CO) i pyły. Oprócz środków transportu, największy udział w emisji zanieczyszczeń, mają: tlenek węgla (CO), tlenki azotu (NO-NO₂) i benzen (C₆H₆).

Zgodnie z prowadzonymi pomiarami w 2015 roku w publikacji WIOŚ *Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego w 2015 roku* przedstawiono wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej; za kryterium przyjęto: ochrona zdrowia.

Strefy przekroczeń zostały określone na podstawie pomiarów wykonanych w Białymstoku.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Tabela 9. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
			SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5	PM2,5 II faza
1.	Aglomeracja Białostocka	PL2001	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	A	C ₁

Źródło: Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego w 2015 roku, WIOŚ, Białystok 2016.

Na podstawie w/w publikacji WIOŚ stwierdza się, iż teren gminy Choroszcz, nie należy do obszarów, gdzie wystąpiło przekroczenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, stąd też planowane do realizacji działania zawarte w *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* nie wynikają bezpośrednio z działań naprawczych wskazanych w *Programie Ochrony Powietrza dla aglomeracji Białostockiej*.

Odbiorców – głównie z miasta Choroszcz – w ciepło zasila ZECWiK sp. z o.o. Źródłem ciepła, które posiada zakład jest kotłownia opalana gazem ziemnym oraz biomasą. W skład kotłowni wchodzi: kotły gazowe Viessmann HW 200 – 1 szt. o mocy 2,5 MW oraz 1 szt. o mocy 4 MW, kocioł Eurobiomass Integra WH 3 – 1 szt. o mocy 4 MW. Na terenie gminy Choroszcz występuje sieć ciepła o łącznej długości 5,743 km.

W związku z powyższym, emisja zanieczyszczeń z emitorów na terenie gminy Choroszcz jest klasyczną emisją niską, ze źródeł bytowych, komunikacyjnych. Głównym źródłem zaopatrzenia mieszkańców gminy w ciepło są indywidualne kotłownie i paleniska domowe. Według danych WIOŚ (2015 r.) na terenie analizowanego obszaru nie występują zakłady przemysłowe będące największymi emitorami zanieczyszczeń w skali województwa. Największa emisja zanieczyszczeń powietrza pochodzi z kotłowni. Według zapisów *Studium uwarunkowań...* potencjalne źródła zanieczyszczenia atmosfery na analizowanym obszarze stanowią:

- paleniska domowe, źródła ciepła i emisja technologiczna z obiektów usługowych i gospodarczych na obszarze opracowania i w jego otoczeniu;
- emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych z dróg;
- emisja niezorganizowana pyłu z terenów pozbawionych roślinności i z terenów o utwardzonej nawierzchni, głównie komunikacyjnych;
- napływ zanieczyszczeń z otoczenia, głównie z największych miast regionu – Białystok.

Parametry jakościowe powietrza kształtowane są w szczególności poprzez działania podejmowane w sferze transportu. Należy jednak przyjąć, iż niezależnie od realizacji dokumentu poddanego niniejszej ocenie, regulacje prawne w zakresie standardów jakości środowiska oraz prowadzony monitoring środowiska przyczyniać się będą do sukcesywnej poprawy jakości powietrza. Niemniej jednak zakłada się, iż podjęte w ramach *Strategii* działania oraz nakłady w sektorze infrastruktury drogowej winny odnieść wymierne pozytywne skutki w postaci zmniejszenia presji antropogenicznej na środowisko w zakresie – zarówno źródeł, jak i ładunku substancji odprowadzanych do powietrza. Brak wdrożenia dokumentu spowoduje te procesy.

W kwestiach związanych z ochroną powietrza istotną rolę odgrywają termomodernizacje oraz działania związane z poprawą stanu instalacji grzewczych. Lokalnie mogą występować sytuacje o zwiększonym narażeniu ludzi na podwyższone stężenia zanieczyszczeń w powietrzu

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

spowodowane zwiększoną emisją z energetycznego spalania paliw stałych w paleniskach domowych i wyeksploatowanych kotłowniach (niepełne spalanie), współspalania odpadów.

W celu zmniejszenia emisji powierzchniowej, preferowanym działaniem ze względu na największą efektywność ekologiczną i ekonomiczną, jest podłączanie gospodarstw domowych do sieci ciepłowniczych i gazowych. Na obszarach, gdzie nie ma takich sieci i nie jest możliwe jej rozszerzenie, należy stare, niskosprawne urządzenia grzewcze zastępować nowymi kotłami zasilanymi paliwami niskoemisyjnymi, oraz zwiększać wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo, należy prowadzić działania redukujące emisję związaną z transportem poprzez remonty, budowę oraz czyszczenie dróg w celu redukcji emisji wtórnej substancji do powietrza.

Klimat akustyczny

Największym źródłem hałasu drogowego w gminie Choroszcz jest ruch samochodowy na drodze krajowej nr 8 Warszawa-Białystok. Znacznie mniejszy ruch pojazdów, zwłaszcza ciężarowych, występuje na drogach powiatowych i gminnych. W okresie nasilonych prac żniwnych oraz jesiennych (np. wykopków), źródłem hałasu są maszyny i sprzęt rolniczy. Hałas przemysłowy na terenie gminy Choroszcz posiada charakter punktowy i dotyczy kilku obiektów produkcyjno-usługowych⁹.

Niemniej, wstrzymanie modernizacji dróg na terenie gminy Choroszcz może przyczynić się do stopniowego pogarszania klimatu akustycznego, co może niekorzystnie rzutować na stan zdrowia i samopoczucie mieszkańców.

Pola elektromagnetyczne

W roku 2015 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku zrealizował program badań pól elektromagnetycznych na terenie województwa podlaskiego. Program ten zakładał skoncentrowanie pomiarów na obszarach dostępnych dla ludności tj. w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. osób oraz w pozostałych miastach i na terenach wiejskich. Na terenie powiatu białostockiego wytypowano do badań 4 punkty pomiarowe (w Tykocinie, Wasilkowie, Zabudowie i Gródku). Na podstawie przeprowadzonych pomiarów można stwierdzić, że w badanych w 2015 roku punktach pomiarowych, jak również w punktach badanych w latach poprzednich w powiecie białostockim, nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych. Zmierzone wartości składowej elektrycznej, w obu punktach pomiarowych, stanowiły poniżej 10% normy dopuszczalnej.

Niemniej jednak stała kontrola w tym zakresie jest wskazana a nawet zalecana.

Gospodarka odpadami

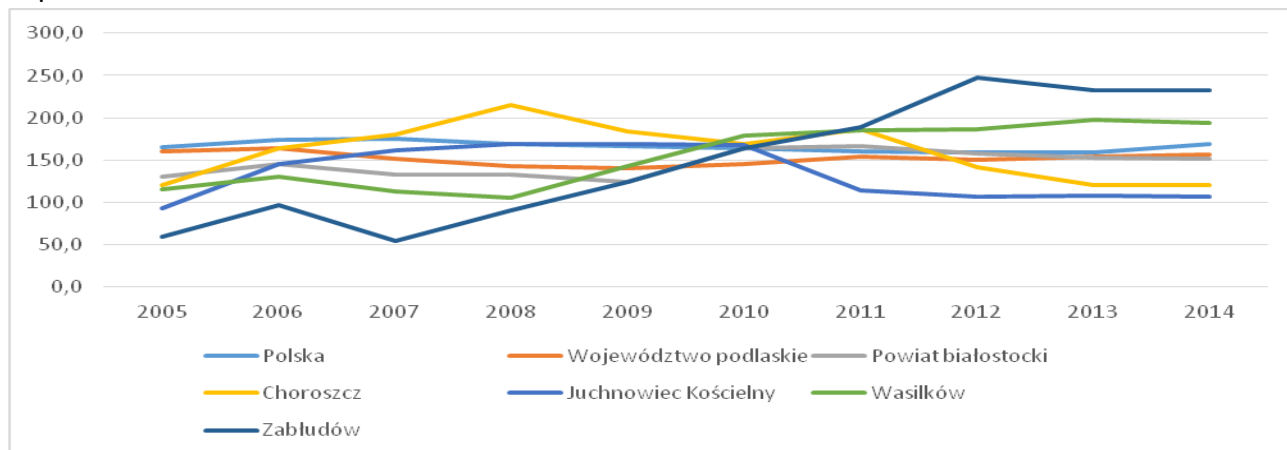
Stan środowiska ulega również zachwianiu w wyniku prowadzonej polityki zagospodarowania odpadów. Na terenie gminy Choroszcz brak jest dużych ośrodków przemysłowych, dlatego gospodarka odpadami dotyczy głównie strumienia odpadów komunalnych.

⁹ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Choroszcz.*

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Gmina Choroszcz należy do Centralnego Regionu Gospodarki Odpadami. Odbiorem i gospodarowaniem odpadów komunalnych, pochodzących od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Choroszcz, zajmuje się wyspecjalizowane przedsiębiorstwo wyłonione w drodze przetargu. Wyznaczone są dwa punkty składowania odpadów gminnych: ZUOK w Hryniewiczach i CIGO w Studziankach¹⁰.

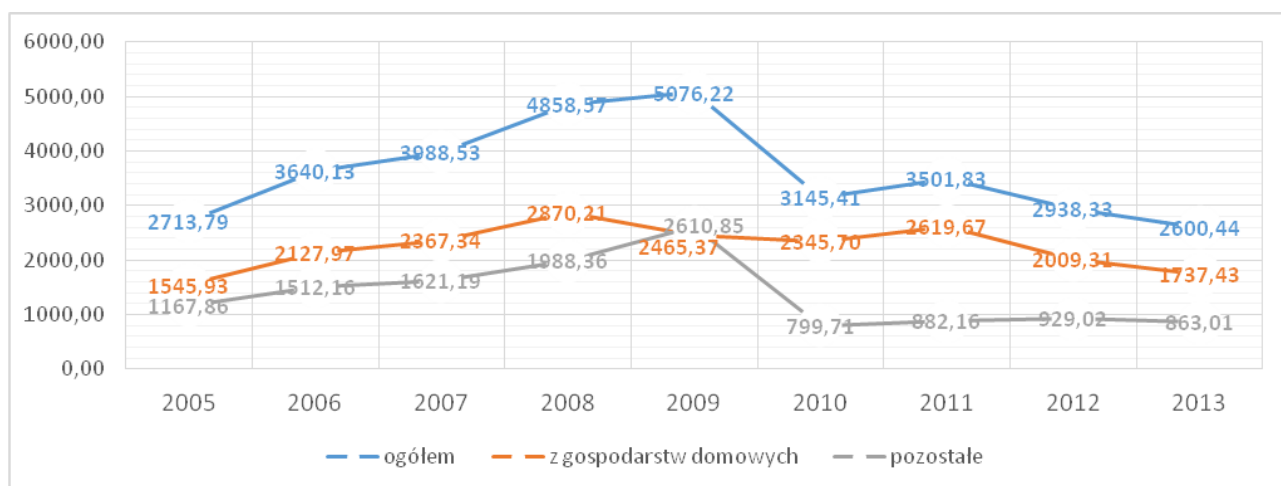
Od 2011 roku w gminie Choroszcz ilość odpadów wytwarzanych na jednego mieszkańca stale spada. Mieszkańcy gminy Choroszcz w porównaniu do innych gmin wytwarzają relatywnie mało odpadów.

Rysunek 10. Odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca w gminie Choroszcz i innych jednostkach terytorialnych w latach 2005-2014 [kg]

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS 2015.

W roku 2014 zebrano łącznie 1746 ton odpadów komunalnych, z czego 428 ton w sposób selektywny i 1318 ton w sposób zmieszany¹¹. W roku 2015 zebrano łącznie 2765 ton odpadów komunalnych, z czego 848 ton w sposób selektywny i 1917 ton w sposób zmieszany.

Rysunek 11. Zmieszane odpady komunalne zebrane w gminie Choroszcz w latach 2005-2013 [tony]

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS 2015.

¹⁰ Opracowano na podstawie: P. Kukła, *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Białegostoku i gmin Choroszcz, Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Juchnowiec Kościelny, Łapy, Supraśl, Wasilków, Zabłudów do roku 2020*, Białystok 2015.

¹¹ *Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Choroszcz za 2014 rok*, Choroszcz 2015.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Ponadto gminie Choroszcz udało się osiągnąć w 2015 roku następujące poziomy recydingu:

- papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło – 14,41%;
- inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe – 45%;
- ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – 1,85%.

W 2015 roku w gminie Choroszcz składowano 1917 ton odpadów komunalnych i 1,8 ton odpadów ulegających biodegradacji¹².

Gmina Choroszcz uczestniczy w *Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*. Usuwanie pokryć dachowych i innych materiałów budowlanych zawierających azbest będzie procesem długotrwałym i kosztownym, który jest rozłożony na wiele lat i realizowany jest ze szczególnym zachowaniem bezpieczeństwa i higieny pracy.

W związku z tym, problem pogarszania się stanu technicznego wyrobów azbestowo – cementowych, w miarę upływu czasu, będzie narastać. Jest to ważny argument na rzecz rozpowszechniania, stosowania i egzekwowania właściwych, bezpiecznych metod eksploatacji, usuwania, transportu i unieszkodliwiania odpadów powstałych z tych wyrobów oraz uświadamiania ludności jakie zagrożenia niesie ze sobą azbest.

Co roku, Gmina Choroszcz pomaga mieszkańcom w usuwaniu tego typu odpadów poprzez dofinansowanie usuwania, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest, ze środków własnych oraz pozyskanych z WFOŚiGW w Białymstoku.

Zaopatrzenie w energię ciepłą, elektryczną oraz odnawialne źródła energii

Jak już wcześniej wspomniano, odbiorców w ciepło zasila ZECWiK w Choroszczy sp. z o.o. Źródłem ciepła, które posiada zakład jest kotłownia opalana gazem ziemnym oraz biomasą. Kotłownię tę stanowią: kotły gazowe Viessmann HW 200 – 1 szt. o mocy 2,5 MW oraz 1 szt. o mocy 4 MW, kocioł Eurobiomass Integra WH 3 – 1 szt. o mocy 4 MW. Na terenie gminy Choroszcz występuje sieć ciepła o łącznej długości 5,743 km.

Istniejący piec na zrębki drzewne o mocy 4 MW nie jest wyposażony w urządzenia automatycznego samooczyszczenia się podczas pracy, co skutkuje koniecznością jego okresowego wygaszania (raz na miesiąc na trzy dni). Istnieje także potrzeba w zakresie budowy zadaszzonego składowiska na biomasę.

Ogrzewanie indywidualne w przeważającej części bazuje na węglu, w niewielkim stopniu wykorzystywany jest gaz płynny i olej opałowy. Jednak owe źródła, wykorzystując jako paliwo węgiel, charakteryzują się niską sprawnością i wysokim poziomem emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Coraz bardziej popularna staje się termomodernizacja budynków, w ramach której przeprowadzane modernizacje obejmują wymianę kotłów z węglowych na olejowe lub na drewno.

Na terenie gminy Choroszcz odbiorcy zasilani są w energię elektryczną liniami NN wychodzącymi ze stacji SN/NN, które powiązane są liniami SN wychodzącymi ze stacji 110/15 kV RPZ6, 110/15 kV RPZ8, 110/15 kV Fasty, 110/15 kV Łapy.

Przez teren gminy Choroszcz przebiega 15 138 m linii wysokiego napięcia, 158 205 m linii średniego napięcia i 238032 m linii niskiego napięcia.

¹² Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Choroszcz za 2015 rok.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

W 2013 roku liczba odbiorców energii elektrycznej w taryfie B wynosiła 13 jednostek, w taryfie C – 801 jednostek i w taryfie G – 5 817 jednostek¹³.

Konkretne zadania, takie jak ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych w tym zakresie zostały zaplanowane przez gminę Choroszcz w ramach *Programu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Białegostoku*. Działania te niewątpliwie wpłyną pozytywnie na środowisko w ramach termomodernizacji budynków bądź wspieraniu OZE i przyczynią się do poprawy stanu atmosfery.

Złoże surowców

Obszar gminy Choroszcz nie jest zasobny w kopaliny. Spotyka się jedynie żwiry, piaski i glinę, które mogą być wykorzystane do produkcji elementów budowlanych. Zgodnie z „Mapą geologiczną Polski” w skali 1:200000 i „Mapą utworów powierzchniowych” w skali 1:50000 arkusze: 299 Knyszyn (IG, 1971 r.), 338 Choroszcz (IG, 1971 r.) i 339 Białystok (IG, 1969 r.) teren gminy cechuje się mozaikową budową geologiczną płytkiego podłoża (poniżej profilu glebowego). Występują tutaj:

- piaski i żwiry wodnolodowcowe, lodowcowe – zlokalizowane w rejonie północno-wschodnim gminy (Klepacze, Czaplino), południowym (Mińce, Gajowniki, Zaczerlany), centralnym (Szyszkowizna, Śliwno, Rogowo), zachodnim (Konowały) oraz w północnej części gminy (Babino, kolonia Babino);
- gliny zwałowe stadiału północno-mazowieckiego – są obecne w rejonie wschodnim gminy Choroszcz (Łyski, Krupniki, Kleosin, Sienkiewiczze, Barszczewo), środkowym (Choroszcz, Zastawie, Ruszczany) i południowo-zachodnim (Śliwno, rejon Izbiszcz i Kruszewa);
- muły, piaski i żwiry rzeczne – występują w dolinie rzek Narwi, Horodnianki i Czaplinianki oraz innych cieków wodnych;
- torfy – zlokalizowane głównie w dolinie rzeki Narwi i w dolinach innych rzek przepływających przez obszar; torf można wykorzystać jako surowiec energetyczny lub rolniczo-ogrodniczy (nawóz, ściółka).

Z uwagi jednak, iż złoża te występują w większości w granicach Narwiańskiego Parku Narodowego lub w jego otulinie, objęte są zakazem eksploatacji. Na terenie gminy Choroszcz udokumentowanych jest również 6 złóż kruszywa naturalnego oraz jedno złożo surowców ilastych (iłu), na które właścicielom poszczególnych gruntów udzielono koncesji na eksploatację. Są to następujące złoża: złożo surowców ilastych „Złotoria”, złożo kruszywa naturalnego „Jeroniki”, „Zaczerlany”, „Żółtki”, „Kościuki”, „Żółtki II”.

¹³ Opracowano na podstawie: P. Kukula, *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Białegostoku i gmin Choroszcz, Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Juchnowiec Kościelny, Łapy, Supraśl, Wasilków, Zabłudów do roku 2020*, Białystok 2015.

8. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji zadań określonych w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025*

Strategie rozwoju gmin są dokumentami, których głównym celem jest określenie sposobów i dróg rozwoju obszaru lokalnego. Określone w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* cele są zgodne z ustalonymi na wyższym szczeblach celami, tj. na szczeblu powiatowym, wojewódzkim, krajowym, a co za tym idzie – międzynarodowym.

Odstąpienie od wdrażania zapisów przedmiotowego dokumentu oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki.

Określenie wariantu „0”, czyli brak realizacji celów założonych w projekcie *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* stanowi punkt odniesienia dla oceny stanu środowiska lub identyfikacji i waloryzacji oddziałujących na nie czynników w wariantcie zakładającym realizację wszystkich celów *Strategii*.

W przypadku braku realizacji założeń *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz*, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* przyczyniać się będzie do występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska. Wśród najistotniejszych negatywnych zmian wywołanych brakiem realizacji projektu *Strategii* należy wymienić:

- wzrost niekorzystnych oddziaływań, takich jak emisja zanieczyszczeń do powietrza, nasilenie hałasu i wibracji wynikających z intensywnego ruchu komunikacyjnego, złego stanu nawierzchni dróg, spadek dynamiki i zakresu prac procesów związanych z modernizacją istniejącej infrastruktury drogowej;
- wzrost presji na środowisko oraz pogorszenie jego stanu w wyniku braku wprowadzania nowoczesnych rozwiązań, o zdecydowanie mniejszym negatywnym oddziaływaniu na środowisko niż obecnie, w zakresie infrastruktury technicznej, w tym między innymi: budowa lub modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej;
- zwiększenie zagrożeń nadzwyczajnych powierzchni ziemi i środowiska gruntowo-wodnego, spowodowane skutkami katastrof drogowych (będących wynikiem braku poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego lub pogarszania się istniejącego ich stanu, w wyniku wzrostu natężenia ruchu, przy jednoczesnym złym stanie technicznym dróg), dewastacja terenów zieleni oraz zaśmiecanie środowiska przyrodniczego wynikające ze wzrostu antyekologicznych postaw społeczeństwa;
- pogłębianie różnic rozwojowych obszarów niezagospodarowanych poprzez zahamowanie rozwoju i brak odpowiedniej infrastruktury technicznej oraz zaplecza organizacyjnego, brak inwestycji oraz ucieczka kapitału inwestycyjnego z obszaru gminy Choroszcz.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska są funkcją czasu, środków finansowych pozostających w dyspozycji budżetu państwa, samorządów i podmiotów gospodarczych, oraz aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska, a także ewolucję ekosystemów i gatunków, w tym ich sukcesję.

Uwarunkowania prawne wymuszają konieczność wdrażania prawidłowych rozwiązań w zakresie komunalnej gospodarki wodno-ściekowej, w tym budowy oczyszczalni ścieków, realizacji systemów kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej. Wskutek następującego rozwoju gminy Choroszcz istniejące systemy techniczne mogą w pewnym momencie stać się niewystarczające. Wobec powyższego, bardzo istotne znaczenie ma zabezpieczenie środowiska przyrodniczego poprzez dostosowanie istniejących elementów sieci infrastruktury technicznej. Brak realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* przyczyni się do sytuacji, w której w mniejszym stopniu oraz wolniej przebiegać będą procesy związane z modernizacją istniejącej oraz budową nowej infrastruktury technicznej, co w przypadku przestarzałych technologii lub awaryjności urządzeń, w wyniku ich technicznego zużycia, może stwarzać zagrożenia dla środowiska.

Rozpatrując negatywne i pozytywne skutki, jakie może wywołać wybór wariantu „0” stwierdza się, iż korzystniejszym rozwiązaniem dla środowiska przyrodniczego jest realizacja założeń analizowanej *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025*. Niemniej jednak należy zaznaczyć, iż wszystkie prace, w szczególności związane z robotami budowlanymi, powinny być prowadzone z poszanowaniem środowiska przyrodniczego, przez co na etapie budowy, negatywne oddziaływanie będzie miało jedynie charakter chwilowy.

9. Określenie, analiza i ocena stanu środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Zadaniem władz samorządowych jest wdrażanie ustalonych w *Zintegrowanej Strategii Gminy Choroszcz* celów oraz zadań realizowanych w ramach celów operacyjnych. Realizacja celów i określonych zadań może przyczynić się do poprawy stanu konkretnych elementów środowiska, i tym samym do poprawy jakości życia mieszkańców. Największy odsetek planowanych inwestycji na najbliższe lata na terenie gminy Choroszcz stanowią działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury drogowej, jak również działania w zakresie ograniczenia emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych.

W skutek analizy zadań realizowanych w ramach poszczególnych celów operacyjnych oraz samych celów wyrażonych w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* zidentyfikowano rodzaje działań mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wszystkie planowane przedsięwzięcia charakteryzują się ograniczonym terytorialnie oddziaływaniem na środowisko. Zasięg oddziaływania inwestycji to wpływy krótkoterminowy, związany z budową lub modernizacją danej infrastruktury. Finalne oddziaływanie realizacji zadania będzie skutkowało długotrwałą poprawą stanu środowiska na danym terenie.

Dokonując analizy istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, zwrócono szczególną uwagę na obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013 poz. 627). Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem będzie możliwy do określenia na etapie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko konkretnych projektów inwestycyjnych, na podstawie, której wydawane zostaną decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.

Zadania ujęte w ramach zadań inwestycyjnych przewidzianych w *Strategii*, takie jak: prace termomodernizacyjne, inwestycje liniowe, przeprowadzane będą również na obszarach objętych formami ochrony przyrody. Wobec powyższego, przy zidentyfikowaniu problemów, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić realizację zapisów *Strategii*, szczególną uwagę należy zwrócić właśnie na te obszary. Niewłaściwie prowadzone prace modernizacyjne i termomodernizacyjne mogą powodować niszczenie miejsc gniazdowania chronionych gatunków ptaków (np. jerzyka, wróbla s) czy nietoperzy (objętych w Polsce ochroną ścisłą), oraz mogą uniemożliwiać im późniejsze wykorzystywanie tych obiektów jako miejsc lęgowych bądź zimowisk. Przy realizacji zadań wynikających z założeń *Strategii* należy zwrócić szczególną uwagę na należyte wykonanie prac demontażowych, ponieważ zgodnie z § 6.1 pkt 7) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348), w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową, obowiązuje zakaz niszczenia ich siedlisk i ostoi.

W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań, które mogą być następstwem realizacji zadań *Strategii*, przed rozpoczęciem prac wskazane jest przeprowadzenie wizji w terenie, w celu uzyskania informacji o ewentualnym występowaniu w obrębie obszaru objętego pracami gniazd

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

ptaków lub nietoperzy. W przypadku stwierdzenia obecności gniazd należy, w konsultacji z ornitologiem lub chiropterologiem, przeprowadzić rozpoznanie, w celu weryfikacji ewentualnego występowania w tych miejscach gatunków chronionych. Prace remontowe należy prowadzić poza okresem lęgowym i rozrodu stwierdzonych gatunków chronionych. Termin powinien zostać dostosowany do ekologii gatunku zinwentaryzowanego.

Biorąc pod uwagę, że gmina Choroszcz uczestniczy w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (dotacja z WFOŚiGW w Białymstoku), należy nadmienić, że powyższe wytyczne odnoszą się również do wszelkich działań związanych z ewentualnym usuwaniem wyrobów azbestowych z budynków.

W przypadku konieczności wykonania czynności zakazanych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, o których mowa w § 6.1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014, poz. 1348), np. niszczenie siedlisk i ostoi, gniazd, zimowisk i innych schronień – konieczne jest uzyskanie zezwolenia na odstępstwa od ww. zakazów, wydanego przez właściwy organ ochrony środowiska (Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska). Zakazy (np. chwytania, niszczenia gniazd, umyślnego płoszenia i niepokojenia, przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca) w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i jeżeli nie jest to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony populacji tych gatunków i ich siedlisk, nie dotyczą usuwania w okresie od dnia 16 października do końca lutego, gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względu bezpieczeństwa lub sanitarne.

W przypadkach, gdy obiekt budowlany wykorzystywany był przez chronione gatunki zwierząt, po przeprowadzeniu prac remontowych należy, w miarę możliwości, zapewnić nietoperzom dalsze schronienie w czasie dnia, a ptakom dalsze gniazdowanie w jego obrębie. Jeżeli nie będzie to możliwe poprzez wykorzystanie naturalnych szpar i szczelin, należy dążyć do zapewnienia na remontowanym budynku lub w jego rejonie odpowiednich siedlisk zastępczych (np. budek lęgowych), aby zrekompensować utracone miejsca bytowania i rozrodu danych gatunków. Charakter zastosowanych siedlisk zastępczych, ich lokalizacja, parametry techniczne i zagęszczenie powinny być dobrane odpowiednio do preferencji gatunków, które występowały tam wcześniej, i skonsultowane z ornitologiem i chiropterologiem.

Kolejnym z głównych zagrożeń określonych w gminie Choroszcz należy zaliczyć eksploatację zasobów mineralnych. Zagrożenia dla środowiska, powodowane wydobywaniem prowadzonym na podstawie koncesji, podlegają stałemu nadzorowi górniczemu. Tereny wyrobiskowe, po zakończonej eksploatacji zasobów, zgodnie z warunkami określonymi przez Starostę Powiatu Białostockiego, muszą zostać poddane rekultywacji i zagospodarowaniu na cele rolnicze, gospodarki rybackiej, bądź rekreacyjne.

Znaczny wpływ na walory krajobrazowe mają inwestycje liniowe, takie jak rozbudowa sieci dróg. Zaplanowane w Strategii inwestycje liniowe dotyczą w większości przebudowy dróg istniejących poprzez zmianę nawierzchni ze żwirowej na bitumiczną. Przyczyni się to zmniejszenia

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

zapylenia, zmniejszenia się natężenia hałasu jak również poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

Z uwagi na fakt, iż *Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* zawiera jedynie ogólne założenia działań inwestycyjnych, w związku z tym na etapie sporządzania niniejszej *Prognozy* nie ma możliwości dokonania analizy i oceny stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem będzie możliwy do określenia, na etapie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko konkretnych zadań inwestycyjnych, dla których będą wydawane decyzje zezwalające na ich realizację, w których to dokumentach również zostaną określone szczegółowe uwarunkowania realizacji tych inwestycji.

10. Określenie, analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Do najistotniejszych problemów ochrony środowiska, szczególnie dotyczących obszarów objętych ochroną, w tym obszarów Natura 2000 i korytarzy ekologicznych, należy fragmentacja siedlisk, głównie ze względu na budowę infrastruktury komunikacyjnej, a także w wyniku nieodpowiedniej zabudowy hydrotechnicznej w niektórych miejscach dolin rzecznych. W efekcie m.in. rozwoju komunikacji i turystyki, wzrasta liczba występujących gatunków obcych (rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych wzdłuż dróg i szlaków).

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu, ważne są ograniczenia wynikające z zapisów wspomnianej ustawy, w zależności od formy ochrony. Inwestycje celu publicznego mogą przebiegać w obrębie: obszarów chronionego krajobrazu, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz w sąsiedztwie pomników przyrody. W takich sytuacjach realizacja inwestycji musi być uzgadniana z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody. Ponadto dodatkowe ograniczenia określają również plany ochrony danego obszaru. Zanieczyszczenie środowiska naturalnego, a szczególnie wód, następuje przede wszystkim jako efekt złej gospodarki ściekowej oraz nadmiernego i niewłaściwego nawożenia i stosowania środków ochrony roślin. Znaczącym problemem jest zaśmiecanie odpadami terenów leśnych i cennych przyrodniczo, zwłaszcza wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Rozwój społeczno-gospodarczy wiąże się również z wyłączaniem powierzchni biologicznie czynnej ze środowiska. Antropopresja ma coraz szerszy zasięg przestrzenny, obejmując często obszary cenne przyrodniczo. Działalność gospodarcza, a także bytowo-komunalna człowieka wpływa niekorzystnie na stan środowiska, i zostaje odzwierciedlona w jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, gleb, krajobrazu, a także w gospodarce odpadami.

Stan gleb użytkowanych rolniczo w gminie Choroszcz jest stosunkowo dobry. Zagrożenie stanowi głównie wysoki stopień zakwaszenia gleb, co może wpływać negatywnie na wody powierzchniowe (łatwiejsze wymywanie zanieczyszczeń). Nadmierne zakwaszenie powinno być w sposób kontrolowany zredukowane poprzez systematyczne wapnowanie. Konieczne jest prowadzenie systemowych badań gleb oraz działalności edukacyjnej w zakresie prac agrotechnicznych.

Właściwa eksploatacja surowców naturalnych powinna odbywać się z poszanowaniem środowiska naturalnego, ponieważ wykorzystanie gospodarcze zasobów kopalin stoi często w konflikcie z pozostałymi zasobami przyrody. Kształtowanie polityki w zakresie ich zagospodarowania wymaga wspólnych działań podmiotów gospodarczych, samorządu gminy organów administracji publicznej oraz społeczeństwa.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Aby nie utracić cennych walorów przyrodniczych, należy szczególnie rozważnie planować inwestycje infrastrukturalne, tak aby nie kolidowały one siecią obszarów chronionych. Jest to trudne zadanie, nierzadko pociągające za sobą konflikty społeczne. Pogodzenie ochrony przyrody z rozwojem gospodarczym jest tutaj zarówno szczególnie istotne, jak i trudne.

Szacuje się, że rolnictwo i gospodarka ściekowa na obszarach wiejskich mogą stanowić główne zagrożenie dla jakości wód. Zagrożeniem dla jakości wód jest również zbyt niski wskaźnik ludności korzystającej z przydomowych oczyszczalni ścieków. Z tego względu konieczny jest dalszy rozwój infrastruktury wodno-ściekowej. Nie do końca uporządkowana gospodarka ściekowa, oraz rolnictwo i hodowla bydła (wytwarzające gnojowicę) są głównymi przyczynami eutrofizacji wód. Głównym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych są ścieki ze zbiorników bezodpływowych, bardzo często nieszczelnych. Ze względu na rozproszoną zabudowę mieszkaniową, ścieki oczyszczane są także przy pomocy przydomowych oczyszczalni ścieków, których na terenie gminy Choroszcz jest obecnie niewiele, lecz planuje się w przyszłości ich budowę.

Analiza wyników pomiarów prowadzonych w ramach monitoringu stanu powietrza na obszarze Aglomeracji Białostockiej wykazuje stabilny poziom zanieczyszczeń powietrza. W latach 2010-2014 w Aglomeracji Białostockiej, do której należy gmina Choroszcz, wystąpiły przekroczenia poziomów: dopuszczalnego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń była wzmożona emisja zanieczyszczeń ze źródeł komunalnych, spowodowana niekorzystnymi warunkami klimatycznymi w okresie zimowym. Przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu związane są ze słabej jakości materiałem grzewczym spalany w zbyt niskiej temperaturze. Aglomerację Białostocką zaklasyfikowano do opracowania programu ochrony powietrza w celu redukcji stężeń pyłu PM10 i benzo(a)pirenu. Obowiązek ustawowy sporządzenia programów ochrony powietrza spoczywa na zarządzie województwa, a jego realizacja na władzach powiatów.

Głównym źródłem zakłóceń klimatu środowiska jest hałas drogowy. W mniejszym stopniu występuje w gminie Choroszcz hałas przemysłowy, który ma charakter zdecydowanie lokalny. W radzeniu sobie z problemem hałasu komunikacyjnego, w niewystarczającym stopniu wykorzystuje się narzędzia planowania przestrzennego oraz planowania ruchu. Problemem jest również brak wystarczającej liczby środków finansowych na budowę obwodnic i tras alternatywnych oraz kosztownych barier w przenoszeniu dźwięku (m.in. ekranów akustycznych).

Z prowadzonych w latach 2009, 2011 i 2012, 2013 pomiarów wynika, iż w żadnym z badanych punktów pomiarowych na terenie województwa podlaskiego nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Konieczna jest realizacja zadań w zakresie odnawialnych źródeł energii, obejmujących zarówno instalację urządzeń, jak również edukację społeczeństwa.

Na terenie gminy Choroszcz, ze względu na brak zakładów przemysłowych, istnieje niski poziom zagrożenia wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej. Główne niebezpieczeństwo może wiązać się z przemieszczaniem się po drogach krajowych i wojewódzkich pojazdów transportujących ładunki niebezpieczne.

W gminie Choroszcz niewielki jest procent odpadów wysegregowanych. Problemem gminy jest także znaczna ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, wśród najistotniejszych problemów należy wymienić:

Sfera infrastruktury i ochrony środowiska:

- niski poziom zwodociągowania i skanalizowania gminy, zwłaszcza na terenach wiejskich;
- występowanie dzikich wysypisk odpadów;
- zły stan techniczny dróg gminnych i powiatowych, zwłaszcza na terenach przeznaczonych pod rozwój budownictwa mieszkaniowego;
- restrykcyjne prawo dotyczące ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego.

Sfera gospodarcza:

- niewystarczające powiązania terenów podmiejskich z Białymstokiem;
- niewystarczająca infrastruktura gastronomiczna i baza noclegowa (w tym agroturystyczna);
- niski poziom drobnej przedsiębiorczości;
- niski potencjał rozwoju rolnictwa – obszar cechuje występowanie gleb o niskich klasach i krótkiego okresu wegetacyjnego;
- niewykorzystany potencjał inwestycyjny gminy – na obszarze gminy znajdują się tereny rekreacyjne, przemysłowe, działki inwestycyjne należące do prywatnych właścicieli.

Sfera społeczna:

- odpływ, głównie młodego, zasobu siły roboczej do sąsiednich gmin i dużych miast oraz za granicę;
- silne powiązania edukacyjne i zawodowe mieszkańców gminy z Białymstokiem (brak identyfikacji z miejscem zamieszkania);
- niska dostępność do zasobów ochrony zdrowia (brak możliwości korzystania z bazy Szpitala Psychiatrycznego w Choroszczy w zakresie rehabilitacji i fizjoterapii, ograniczona profilaktyka zdrowotna i niewystarczająca informacja związana z ofertą zaspokajania potrzeb medycznych, w szczególności związanych ze specjalistyczną opieką psychologiczną);
- niskie poczucie bezpieczeństwa publicznego (wandalizm, mała liczba patroli policji, zwłaszcza wieczorem i w nocy);
- niska aktywność w procesie wychodzenia z trudnej sytuacji życiowej grup wykluczonych społecznie;
- niewystarczająca oferta kulturalna, zwłaszcza skierowana do młodzieży;
- niewystarczająca infrastruktura kulturalna i sportowo-rekreacyjna, w szczególności na terenach wiejskich (brak lub słabe wyposażenie świetlic wiejskich, brak placów zabaw, niska jakość Stadionu Miejskiego);
- niewystarczająca infrastruktura szlaków turystycznych (słabe oznakowanie, brak infrastruktury towarzyszącej);
- niewykorzystany potencjał kulturowy gminy (zabytki, historia, układ urbanistyczny, Zespół Pałacowo-Parkowy, unikatowe elementy dziedzictwa, np. rzeźba Światowida, Zerwany Most obok Kruszewa, inne).

Przy ustalaniu obszarów problemowych występujących na terenie gminy Choroszcz, istotnych z punktu widzenia analizy założeń *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-*

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

2025 uwzględniono analizę stanu środowiska na terenie gminy oraz wyniki analizy SWOT. Poniższe zestawienie przedstawia identyfikację potencjalnych zagrożeń na etapie budowy i eksploatacji w odniesieniu do zaproponowanych w *Strategii* projektów i przedsięwzięć.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Tabela 10. Projekty i przedsięwzięcia ujęte w Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025, ich skutki oraz identyfikacja zagrożeń na etapie budowy i eksploatacji

Projekty i przedsięwzięcia	Skutki	Ocena zagrożeń	
		Faza budowy	Faza eksploatacji
CEL STRATEGICZNY 1. Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy Choroszcz			
Cel operacyjny 1.1. Pozyskiwanie nowych inwestorów			
<p>Zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod kątem terenów przeznaczonych pod rozwój działalności gospodarczej.</p> <p>Opracowanie programu wspierania rozwoju gospodarczego gminy.</p> <p>Stworzenie ulg i zwolnień z podatków lokalnych dla inwestorów.</p> <p>Opracowanie strategii pozyskiwania inwestorów zewnętrznych.</p> <p>Opracowanie systemu komunikacji z inwestorami.</p> <p>Prowadzenie wspólnych działań przez władze gminy i środowiska gospodarcze na rzecz rozwoju gminy Choroszcz.</p>	<p>Cel ten wymaga podjęcia działań ukierunkowanych na rozwijanie lokalnego biznesu poprzez stworzenie mu sprzyjających warunków do poprawy konkurencyjności i innowacyjności. Działania w ramach tego celu będą miały również za zadanie stworzyć system zachęt dla inwestorów, w tym podmiotów zewnętrznych.</p> <p>Wsparcie inwestorów zewnętrznych związane będzie zarówno z wdrożeniem systemu zachęt ekonomicznych, jak i rozwojem usług instytucjonalnych zmierzających do poprawy komunikacji z przedsiębiorcami.</p>	Nie przewiduje się działań inwestycyjnych	Nie przewiduje się działań inwestycyjnych
Cel operacyjny 1.2. Promocja przedsiębiorczości			
<p>Szkolenie dla właścicieli małych i średnich przedsiębiorstw nt. pozyskiwania i wykorzystywania środków finansowych z funduszy krajowych i Unii Europejskiej.</p> <p>Stworzenie ulg i zwolnień z podatków i</p>	<p>Ważnym elementem realizacji tego celu będzie także edukacja lokalnej społeczności w zakresie powstawania i rozwoju własnej działalności gospodarczej, a także stworzenie systemu zachęt motywujących</p>	Nie przewiduje się działań inwestycyjnych	Nie przewiduje się działań inwestycyjnych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>opłat lokalnych dla podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą.</p> <p>Promocja postaw przedsiębiorczych wśród dzieci i młodzieży w szkołach gminy Choroszcz.</p> <p>Rozwój form współpracy z regionalnymi ośrodkami naukowymi.</p> <p>Promocja lokalnych marek i produktów, dziedzictwa kulturowego.</p>	<p>do podejmowania tego typu aktywności zawodowej.</p> <p>Istotnym elementem wzrostu atrakcyjności gospodarczej regionu jest wykorzystanie potencjału lokalnej społeczności, co determinuje potrzebę aktywizowania postaw przedsiębiorczych mieszkańców gminy, usuwania barier i tworzenia przyjaznego otoczenia dla przedsiębiorstw, zwłaszcza tych nowo powstających.</p> <p>Ponadto, w związku z niewykorzystanym potencjałem regionalnych produktów rolnych, istotne jest wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego. Ważne jest, aby z jednej strony zwiększyć konkurencyjność lokalnych produktów, a z drugiej zapewnić stabilizację funkcjonowania miejscowych producentów rolnych poprzez dywersyfikację ich działalności.</p>		
Cel operacyjny 1.3. Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego			
<p>Organizacja szkoleń dotyczących rolnictwa ekologicznego, tworzenia grup producenckich i gospodarstw agroturystycznych.</p> <p>Wspieranie tworzenia grup producenckich rolników zapewniających tworzenie wspólnej oferty i promocji lokalnych produktów.</p> <p>Prowadzenie doradztwa w zakresie możliwości dywersyfikacji działalności</p>	<p>W gminie Choroszcz rolnictwo stanowi wyróżniającą się mocną siłę. Dlatego też wsparcie tego sektora zostało uwzględnione w celu operacyjnym, który będzie obejmował zadania ułatwiające rozwój nowoczesnego sektora rolnego, w tym także związane ze wsparciem przedsiębiorczości na terenach wiejskich.</p> <p>Specyfika gminy i silny trend „Eko” sprawiają, że jednym z działań będzie wspieranie producentów produktów</p>	<p>Nie przewiduje się działań Inwestycyjnych</p> <p>Wyjątek: budowa zbiornika retencyjnego - Emisja hałasu i zanieczyszczeń.</p> <p>Płoszenie zwierząt.</p>	<p>Nie przewiduje się działań Inwestycyjnych</p> <p>Wyjątek: budowa zbiornika retencyjnego - nie zidentyfikowano</p> <p>Pozytywne: zabezpieczenie łąk i pastwisk przed zalaniem podczas wysokiego stanu wód na rzece.</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>rolniczej – przy wsparciu instytucji zewnętrznych.</p> <p>Doradztwo w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego na produkcję ekologiczną (system ulg podatkowych).</p>	<p>ekologicznych oraz zewnętrzna promocja tych produktów.</p>		
CEL STRATEGICZNY 2. Wzrost jakości życia lokalnej społeczności			
Cel operacyjny 2.1. Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej			
<p>Organizacja imprez kulturalnych gminy Choroszcz we współpracy z gminami ościennymi oraz innymi podmiotami.</p> <p>Rozbudowa Stadionu Miejskiego w Choroszczy o zaplecze socjalne.</p> <p>Budowa i/lub wyposażenie świetlic wiejskich.</p> <p>Utworzenie miejskiego akwenu rekreacyjnego w Choroszczy.</p> <p>Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych w gminie Choroszcz.</p> <p>Budowa infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej.</p> <p>Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej.</p> <p>Doposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.</p>	<p>Pomimo stałego rozwoju oferty gminy Choroszcz dotyczącej możliwości spędzania wolnego czasu przez mieszkańców, istnieje dalsza konieczność zwrócenia uwagi na ten aspekt w przyszłych działaniach. Osiągnięcie tego celu będzie obejmowało realizację zadań odnoszących się zarówno do rozwoju bazy kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, jak i poszerzenia spektrum imprez organizowanych w poszczególnych miejscowościach gminy.</p>	<p>Prace ziemne, związane z utworzeniem akwenu retencyjnego mogą doprowadzić do odsłonięcia warstw wodonośnych lub zmniejszenia warstwy izolacyjnej, w efekcie czego może dojść do dotarcia wód infiltracyjnych do wodonośca.</p> <p>Sytuacja taka może wystąpić zwłaszcza w miejscach, gdzie wody gruntowe występują płytko.</p> <p>Głównymi zanieczyszczeniami zagrażającymi jakości wód podziemnych są przede wszystkim węglowodory ropopochodne i metale ciężkie, pochodzące z zaplecza budowy i bazy budowlano-materiałowej.</p> <p>Emisja hałasu i płoszeniem zwierząt w czasie prowadzenia inwestycji.</p> <p>Podczas prowadzenia prac budowlanych mogą nastąpić chwilowe zanieczyszczenia powietrza pyłami i substancjami emitowanymi przez pojazdy i sprzęt budowlany.</p>	<p>Nie zidentyfikowano</p>
Cel operacyjny 2.2. Włączenie i aktywizacja społeczna			
<p>Wsparcie budowy sieci liderów społecznych,</p>	<p>Planuje się, że poprawa lokalnej jakości</p>	<p>Nie przewiduje się działań inwestycyjnych</p>	<p>Nie przewiduje się działań</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>promocja wolontariatu.</p> <p>Wdrażanie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii w gminie Choroszcz.</p> <p>Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do usług psychologicznych i terapeutycznych.</p> <p>Inicjowanie, wspieranie i organizowanie akcji oraz programów z zakresu promocji zdrowia.</p> <p>Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego.</p> <p>Rozwój usług opiekuńczych.</p> <p>Rozwój form integracji osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.</p> <p>Monitoring miejski.</p>	<p>życia i wzrost aktywizacji społecznej nastąpi w rezultacie rozwoju usług i infrastruktury na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu grup szczególnie wrażliwych. Elementem realizacji tego celu będzie także rozbudowa oferty i wzrost jakości lokalnych usług społecznych skierowanych do wszystkich mieszkańców gminy dotyczących różnych form wsparcia społecznego i opieki zdrowotnej.</p>		<p>inwestycyjnych</p>
Cel operacyjny 2.3. Promocja wewnętrzna gminy			
<p>Powołanie Rady Seniorów.</p> <p>Powołanie Rady Młodzieży.</p> <p>Budowa marki gminy pod hasłem „Choroszcz – Nasza Rezydencja”.</p> <p>Organizacja cyklicznych spotkań tematycznych mających na celu integrację środowiska lokalnego.</p>	<p>Ważnym aspektem poprawy warunków życia mieszkańców gminy ma być również poprawa form komunikacji samorządu z lokalną społecznością.</p>	<p>Nie przewiduje się działań inwestycyjnych</p>	<p>Nie przewiduje się działań inwestycyjnych</p>
Cel operacyjny 2.4. Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy			
<p>Promocja oferty turystycznej gminy.</p> <p>Wsparcie rozwoju bazy noclegowej.</p>	<p>Gmina ma profil rolniczy, ale jej walory, w tym renta atrakcyjnego położenia i zasoby przyrodnicze, predestynują ją do pełnienia</p>	<p>Nie przewiduje się działań inwestycyjnych</p>	<p>Zwiększona penetracja terenów o wysokich walorach przyrodniczych.</p> <p>Presja turystyki na środowisko</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>Wsparcie rozwoju stałej bazy gastronomicznej oraz mobilnych punktów gastronomicznych i usług cateringowych.</p> <p>Wsparcie rozwoju turystyki jednodniowej i weekendowej w gminie Choroszcz.</p> <p>Opracowanie portalu turystycznego gminy obejmującego ofertę turystyczną skierowaną do konkretnych grup docelowych, bazę noclegową i gastronomiczną, informację o aktualnych wydarzeniach kulturalnych.</p>	<p>funkcji turystycznej. W chwili obecnej oferta turystyczna jest jednak ograniczona. W związku z tym zadania planowane w ramach tego celu mają ukształtować produkt turystyczny gminy, który pozwoli mieszkańcom lub inwestorom zewnętrznym realizować działalność gospodarczą ukierunkowaną na świadczenie usług z tego zakresu w przyszłości.</p> <p>Realizacja tego celu ma więc poprawić sposób wykorzystania potencjału turystycznego poprzez rozbudowę infrastruktury, odpowiednią promocję zasobów przyrodniczych, ale również nowo wykreowanych produktów turystycznych. Ważnym elementem sprzyjającym wzrostowi ruchu turystycznego będzie również wspieranie aktywności mieszkańców na rzecz wzbogacenia oferty turystycznej gminy oraz poprawa bezpieczeństwa publicznego</p>		<p>poprzez hałas i możliwe zanieczyszczenia</p>
CEL STRATEGICZNY 3. Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska			
Cel operacyjny 3.1. Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych			
<p>Rewitalizacja Rynku 11 Listopada.</p> <p>Budowa i przebudowa dróg i ulic w gminie – drogi zapisane w dokumentach Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego.</p> <p>Przebudowa i budowa dróg i ulic w gminie – drogi gminne.</p> <p>Przebudowa i budowa dróg i ulic w gminie –</p>	<p>Ważnym dla mieszkańców komponentem jakości życia, jest dobra infrastruktura komunikacyjna. Potrzeby w zakresie przebudowy dróg są w gminie bardzo duże. Dotyczy to w szczególności terenów wiejskich, poprawy dojazdów do miejscowości, lepszego skomunikowania wsi z Choroszczą i innymi miastami powiatu</p>	<p>Prace ziemne mogą doprowadzić do odsłonięcia warstw wodonośnych lub zmniejszenia warstwy izolacyjnej, w efekcie czego może dojść do dotarcia wód infiltracyjnych do wodonośca. Sytuacja taka może wystąpić zwłaszcza w miejscach, gdzie wody gruntowe występują płytko.</p> <p>Głównymi zanieczyszczeniami zagrażającymi</p>	<p>Nie zidentyfikowano. Są to przebudowy dróg polegające przede wszystkim na zmianie nawierzchni. Są to najczęściej drogi istniejące wobec powyższego nie doprowadzą do defragmentacji istniejących korytarzy ekologicznych, nie wpłyną również na pobliskie tereny</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>drogi powiatowe.</p> <p>Budowa parkingów na terenie miasta Choroszcz.</p> <p>Opracowanie koncepcji rozwiązań układów komunikacyjnych w wybranych lokalizacjach.</p> <p>Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego.</p> <p>Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF.</p>	<p>białostockiego. Celem działań nie jest jednak tylko poprawa jakości życia mieszkańców, ale także wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy, dlatego też planowane projekty dotyczą wielu miejscowości.</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa ruchu w gminach i centrach miejscowości gminy – zwiększenie możliwości dojazdów do pracy, poprawa dostępności do miejsc niemających dostępu do transportu publicznego, uzupełnienie infrastruktury drogowej odcinkami dróg istotnych z punktu widzenia rewitalizacji terenów, zapewnienia lepszej komunikacji miejscowościom peryferyjnym i dostępności do usług publicznych. Projekt pozwoli na rewitalizację obszaru w sensie społecznym i gospodarczym. Modernizacji będą podlegać także drogi dojazdowe do pól, co m.in. ułatwi prowadzenie działalności rolniczej, jak też realizację działań o charakterze turystycznym. Roboty związane są z koniecznością nadania nowych funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanemu obszarowi. Realizacja projektów bezpośrednio przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa dla osób zmotoryzowanych jak i pieszych na remontowanych drogach. Oddziaływania pozytywne wiązać się będą z poprawą ruchu na skutek realizacji przedłużenia, budowy, przebudowy oraz modernizacji dróg. Wpłynie to zarówno na polepszenie jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze, jak również na zmniejszenie poziomu hałasu drogowego. Dodatkowo</p>	<p>jakości wód podziemnych są przede wszystkim węglowodory ropopochodne i metale ciężkie, pochodzące z zaplecza budowy i bazy budowlano-materiałowej.</p> <p>Emisja hałasu i płoszenie zwierząt w czasie prowadzenia inwestycji.</p> <p>Podczas prowadzenia prac budowlanych mogą nastąpić chwilowe zanieczyszczenie powietrza pyłami i substancjami emitowanymi przez pojazdy i sprzęt budowlany.</p>	<p>chronione.</p>
---	---	--	-------------------

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

	działania te przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.		
Cel operacyjny 3.2. Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych			
<p>Rozbudowa systemu sieci kanalizacji sanitarnej w gminie.</p> <p>Rozbudowa systemu sieci wodociągowej w gminie.</p> <p>Poprawa warunków gospodarowania przez odpowiednie uregulowanie stosunków wodnych na terenach zmeliorowanych przez odbudowę głównych odprowadzalników i doprowadzalników wody.</p> <p>Wpieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków</p>	<p>Gmina posiada słabo rozwiniętą sieć kanalizacyjną (zwłaszcza na terenach wiejskich), istnieją także duże potrzeby rozwoju i modernizacji sieci wodociągowej. Konieczne są zatem inwestycje w rozwój sieci i przyłączenie nowych odbiorców, co umożliwi także poprawę jakości środowiska, likwidację problemu ścieków bytowych. Musi to być jednak powiązane z budową lokalnych zbiorczych oczyszczalni ścieków oraz indywidualnych oczyszczalni ścieków.</p> <p>Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej to także istotny przyczynek do wzrostu atrakcyjności gospodarczej i potencjału w zakresie pozyskiwania nowych mieszkańców.</p> <p>Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej to także istotny przyczynek do wzrostu atrakcyjności gospodarczej i potencjału w zakresie pozyskiwania nowych mieszkańców.</p> <p>Spodziewanym efektem realizacji <i>strategii</i> będzie przede wszystkim uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez m.in. modernizację i budowę sieci wodno-ściekowej.</p> <p>Wszystkie zamierzenia inwestycyjne związane z infrastrukturą wodno-ściekową, mają na celu osiągnięcie i utrzymanie</p>	<p>Prace ziemne mogą doprowadzić do odsłonięcia warstw wodonośnych lub zmniejszenia warstwy izolacyjnej, w efekcie czego może dojść do dotarcia wód infiltracyjnych do wodonośca.</p> <p>Sytuacja taka może wystąpić zwłaszcza w miejscach, gdzie wody gruntowe występują płytko.</p> <p>Głównymi zanieczyszczeniami zagrażającymi jakości wód podziemnych są przede wszystkim węglowodory ropopochodne i metale ciężkie, pochodzące z zaplecza budowy i bazy budowlano-materiałowej.</p> <p>Emisja hałasu i płoszeniem zwierząt w czasie prowadzenia inwestycji.</p> <p>Podczas prowadzenia prac budowlanych mogą nastąpić chwilowe zanieczyszczenie powietrza pyłami i substancjami emitowanymi przez pojazdy i sprzęt budowlany.</p>	Nie zidentyfikowano.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

	<p>dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochronę jakości wód podziemnych i racjonalizację ich wykorzystania, a więc w dalszej perspektywie skutki oddziaływania dadzą pozytywny i długotrwały efekt. Zadania dotyczące konieczności ochrony ekosystemów wodnych przyniosą również korzyści dla środowiska wodnego.</p>		
Cel operacyjny 3.3. Ochrona przyrody			
<p>Ochrona środowiska na terenach gminy Choroszcz znajdujących się w otulinie NPN.</p> <p>Wsparcie w organizacji szkoleń dotyczących rolnictwa ekologicznego, tworzenia grup producenckich i gospodarstw agroturystycznych.</p> <p>Prowadzenie uporządkowanej polityki gospodarowania odpadami w gminie.</p> <p>Edukacja ekologiczna społeczeństwa.</p> <p>Wspieranie działań edukacyjnych związanych z racjonalnym wykorzystaniem energii w obiektach użyteczności publicznej.</p> <p>Wdrażanie systemu zielonych zamówień/zakupów publicznych.</p> <p>Podejmowanie działań w kierunku termomodernizacji budynków użyteczności publicznej w gminie oraz budynków mieszkalnych.</p> <p>Wsparcie rozwoju upraw roślin energetycznych na terenie gminy, budowy farm fotowoltaicznych i wiatrowych,</p>	<p>Projekty skierowane na mieszkańców (np. instalacje fotowoltaiczne, małe elektrownie wiatrowe) umożliwią nie tylko poprawę jakości środowiska, ale także będą miały istotny wpływ na budżety gospodarstw domowych na skutek oszczędności energii sieciowej.</p> <p>Przedsięwzięcie prowadzi do redukcji emisji CO₂ i ograniczenia zużycia nośników energii, a także zmniejszenia kosztów zaopatrzenia w energię. Dzięki temu rośnie atrakcyjność obszaru dla rozwoju turystyki (czyste środowisko), podnosi się komfort życia mieszkańców, a zaoszczędzone środki, wydatkowane dotychczas na energię mogą zostać wydatkowane na cele społeczne.</p> <p>Przedsięwzięcie przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze.</p> <p>Pozytywne oddziaływanie na klimat będzie wynikać z ograniczenia emisji pochodzącej z różnych źródeł, i zwiększenia wykorzystania OZE.</p>	<p>Emisja hałasu i płoszenie zwierząt w czasie prowadzenia inwestycji.</p> <p>Podczas prowadzenia prac budowlanych mogą nastąpić chwilowe zanieczyszczenia powietrza pyłami i substancjami emitowanymi przez pojazdy i sprzęt budowlany.</p> <p>Zadania termomodernizacyjne ujęte do realizacji w ramach zadań inwestycyjnych mogą być przeprowadzane na terenach zasiedlanych przez gatunki ptaków lub nietoperzy będących pod ochroną. W związku z powyższym, szczególną uwagę należy zwrócić przy zidentyfikowaniu problemów, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić realizację zapisów <i>Strategii</i>, właśnie na tych obszarach. Niewłaściwie prowadzone prace modernizacyjne i termomodernizacyjne mogą powodować niszczenie miejsc gniazdowania chronionych gatunków ptaków (np. jerzyka, wróbla) i nietoperzy (objętych w Polsce ochroną ścisłą) oraz mogą uniemożliwiać im</p>	<p>W przypadkach, gdy obiekt budowlany wykorzystywany był przez chronione gatunki zwierząt, po przeprowadzeniu prac remontowych należy, w miarę możliwości, zapewnić im dalsze schronienie w czasie dnia, a także dalsze gniazdowanie w jego obrębie. Jeżeli nie będzie to możliwe poprzez wykorzystanie naturalnych szpar i szczelin, należy dążyć do zapewnienia na remontowanym budynku lub w jego rejonie odpowiednich siedlisk zastępczych (np. budek lęgowych), aby zrekompensować utracone miejsca bytowania i rozrodu danych gatunków. Charakter zastosowanych siedlisk zastępczych, ich lokalizacja, parametry techniczne i zagęszczenie powinny być dobrane odpowiednio do preferencji gatunków, które</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

<p>lokalnych biogazowni.</p> <p>Modernizacja systemu ciepłowniczego z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Podjęmowanie działań w kierunku poprawy efektywności energetycznej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii lub zmniejszenia emisji zanieczyszczeń w budynkach jednorodzinnych i wielorodzinnych.</p>		<p>późniejsze wykorzystywanie tych obiektów jako miejsc lęgowych bądź zimowisk. Przy realizacji zadań wynikających z założeń <i>Strategii</i> należy zwrócić szczególną uwagę na należyte wykonanie prac demontażowych, ponieważ zgodnie z § 6.1 pkt 7) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348), w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową obowiązuje zakaz niszczenia ich siedlisk i ostoi.</p>	<p>występowały tam wcześniej, i skonsultowane z ekspertami (np. ornitologiem i chiropterologiem).</p>
---	--	--	---

Źródło: opracowanie własne.

11. Określenie, analiza i ocena celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz*

Podstawą opracowania przedmiotowej *Prognozy* są dokumenty, zestawione w tabeli 1 niniejszego opracowania. Prognoza oddziaływania na środowisko *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na poziomie międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. Zgodność celów, kierunków działań określonych w dokumencie została opisana w tabelach 2-4 rozdziału II niniejszego opracowania. Świadczą o tym również ustalenia *Strategii* w zakresie priorytetów, których realizacja ma doprowadzić do poprawy stanu przyrody, efektywniejszego wykorzystania zasobów i walorów środowiska w rozwoju społeczno-gospodarczym. Dążenia te mają jednocześnie służyć zachowaniu dóbr przyrody przyszłym pokoleniom, a także sprzyjać rozwojowi gospodarczemu i poprawie atrakcyjności regionu.

Realizacja celów z zakresu rozbudowy infrastruktury ochrony środowiska powinna umożliwić osiągnięcie standardów określonych dyrektywami Unii Europejskiej i wynikających z Traktatu Akcesyjnego.

Realizacja celów operacyjnych zdeterminowana jest realizacją określonych zadań przypisanych w ramach poszczególnych celów. W *Strategii* określono również zasady monitoringu sposobów jego realizacji.

12. Określenie, analiza i ocena przewidywanego znaczącego oddziaływania, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na poszczególne komponenty środowiska

Ocena wpływu na środowisko projektu *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* ma charakter stosunkowo ogólny, ze wskazaniem przewidywanych, możliwych/potencjalnych oddziaływań, jakie są charakterystyczne dla danego typu działań. Wynika to z faktu, iż projekt *Strategii* wykazuje duży poziom ogólności bez wskazania konkretnych projektów i działań wraz z lokalizacją, a jedynie opisując ich rodzaj i charakter. Przedsięwzięcia, które potencjalnie będą kwalifikowały się jako mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzenie Oceny Oddziaływania na Środowisko może być wymagane, to przede wszystkim przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury drogowej, jednakże lista indykatoryjna projektów na etapie tworzenia prognozy nie jest jeszcze ostateczna, co uniemożliwia dokładne oddanie możliwych oddziaływań. Innymi przedsięwzięciami, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko, są projekty z zakresu OZE, małej retencji oraz pozostałe przedsięwzięcia infrastrukturalne.

Prognoza ta w ogólny, strategiczny sposób rozważa korzyści i zagrożenia wynikające z realizacji *Strategii* bądź odstąpienia od tejże realizacji.

Projektowana *Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* została stworzona w celu określenia priorytetów i polityki rozwojowej prowadzonej na terenie gminy.

Podstawowym celem sporządzania niniejszej *Prognozy* jest wskazanie potencjalnych skutków realizacji ustaleń *Strategii*.

Poniżej dokonano oceny skutków realizacji *Strategii*. Określając poszczególne oddziaływania odniesiono się do realizacji celów strategicznych założonych w omawianym dokumencie oraz przypisane im działania. Wyniki analizy oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska oraz obszary Natura 2000 przedstawiono w postaci macierzy interakcji. Przy ocenie poszczególnych działań wzięto również pod uwagę wzajemne zależności poszczególnych elementów środowiska oraz ich wzajemne oddziaływanie. Szczególny nacisk położono na oddziaływanie przyjętych działań na obszary cenne przyrodniczo, w tym na obszar Natura 2000. Za pomocą macierzy przeanalizowano oddziaływania: pozytywne, negatywne, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane na poszczególne elementy środowiska.

Do określenia skali potencjalnego oddziaływania, zastosowano następujące wskaźniki oceny wpływu:

"-" – oddziaływanie negatywne (niekorzystne),

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

"+" – oddziaływanie pozytywne (korzystne),

"0" – oddziaływanie obojętne (brak oddziaływania),

"et" – oddziaływanie na etapie budowy.

Realizacja działań ujętych w projekcie *Strategii* może powodować następujące kierunki zmian stanu środowiska:

- zmiana stanu jakości powietrza atmosferycznego – kierunek poprawy,
- polepszenie komfortu jakości życia mieszkańców gminy,
- polepszenie bądź utrzymanie ekosystemów.

Do określenia analizy wpływu działań na poszczególne elementy, oceniając potencjalne oddziaływanie kierunków zadań, zastosowano metodę macierzy interakcji.

Tabela 11. Wyniki analizy przewidywanych oddziaływań projektowanego dokumentu

ELEMENT ŚRODOWISKA	DZIAŁANIE	ODDZIAŁYWANIE							
		B	P	S	KT	ŚT	DT	ST	CH
POWIETRZE	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Promocja przedsiębiorczości	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	-/et	+	+	-/et	+	+	+	-/et
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Ochrona przyrody	-/et	+	+	-/et	+	+	+	-/et
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Włączenie i aktywizacja społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0
Promocja wewnętrzna gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	
KLIMAT	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	-/et	0	0	-/et	0	+	+	-/et
	Promocja przedsiębiorczości	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	-/et	+	+	-/et	+	+	+	-/et
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Ochrona przyrody	-/et	+	+	-/et	+	+	+	-/et
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0
	Włączenie i aktywizacja społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0
Promocja wewnętrzna gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	
WODY	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	-/et	-/+	-/+	-/+	-/+	/+	-/+	-/et
	Promocja przedsiębiorczości	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	-/et	+	+	-/et	+	+	+	-/et
	Ochrona przyrody	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Włączenie i aktywizacja społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0
Promocja wewnętrzna gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

ZWIERZĘTA, ROŚLINY	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	-/et	-/+	-/+	-/+	-/+	/+	-/+	-/et
	Promocja przedsiębiorczości	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	-/et	+	+	-/et	+	+	+	-/et
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Ochrona przyrody	-/et	+	+	-/et	+	+	+	-/et
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Włączenie i aktywizacja społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0
	Promocja wewnętrzna gminy	0	0	0	0	0	0	0	0
POWIERZCHNIA ZIEMI	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Promocja przedsiębiorczości	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Ochrona przyrody	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	0	0	+	0	0	+	+	0
	Włączenie i aktywizacja społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0
	Promocja wewnętrzna gminy	0	0	0	0	0	0	0	0
ZASOBY NATURALNE	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Promocja przedsiębiorczości	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Ochrona przyrody	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Włączenie i aktywizacja społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0
	Promocja wewnętrzna gminy	0	0	0	0	0	0	0	0
LUDZIE	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	+	+	+	+	+	+	+	+
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	+	+	+	+	+	+	+	+
	Promocja przedsiębiorczości	+	+	+	+	+	+	+	+
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	+	+	+	+	+	+	+	+
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	+	+	+	+	+	+	+	+
	Ochrona przyrody	+	+	+	+	+	+	+	+
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	+	+	+	+	+	+	+	+
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	+	+	+	+	+	+	+	+
	Włączenie i aktywizacja społeczna	+	+	+	+	+	+	+	+
	Promocja wewnętrzna gminy	+	+	+	+	+	+	+	+
ZABYTKI	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	0	0	0	0	0	0	0	0
	Promocja przedsiębiorczości	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	-/et	+	+	-/et	+	+	+	-/et
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

	Ochrona przyrody	-/et	+	+	-/et	+	+	+	-/et
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0
	Włączenie i aktywizacja społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0
	Promocja wewnętrzna gminy	0	0	0	0	0	0	0	0
KRAJOBRAZ	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	-/et	0	0	-/et	0	-	-	-/et
	Promocja przedsiębiorczości	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	-	-	-/et
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	-	-	-/et
	Ochrona przyrody	-/et	0	0	-/et	0	-	-	-/et
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	-/et	0	0	-/et	0	-	-	-/et
	Włączenie i aktywizacja społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0
Promocja wewnętrzna gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	
RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0t
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	-/et	-/+	-/+	-/+	-/+	/+	-/+	-/et
	Promocja przedsiębiorczości	0	0	0	0	0	0	0	0t
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Ochrona przyrody	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0t
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	-/et	0	0	-/et	0	0	0	-/et
	Włączenie i aktywizacja społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0t
Promocja wewnętrzna gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	
NATURA 2000	Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy	0	0	0	0	0	0	0	0
	Promocja przedsiębiorczości	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ochrona przyrody	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pozyskiwanie nowych inwestorów	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0
	Włączenie i aktywizacja społeczna	0	0	0	0	0	0	0	0
Promocja wewnętrzna gminy	0	0	0	0	0	0	0	0	

Źródło: opracowanie własne.

LEGENDA:

B – BEZPOŚREDNIE, P – POŚREDNIE, S-SKUMULOWANE, KT – KRÓTKOTERMINOWE, ŚT – ŚREDNIOTERMINOWE, DT – DŁUGOTERMINOWE, ST – STAŁE, CH – CHWILOWE

13. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Realizacja zadań określonych w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* ma za zadanie doprowadzenie do poprawy stanu jakości środowiska naturalnego oraz rozwoju społeczno-gospodarczego na terenie gminy Choroszcz.

Realizacja działań opisanych w Strategii powinna mieć na uwadze podjęcie środków zapobiegających bądź ograniczających prawdopodobne negatywne oddziaływanie na środowisko. Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie, należą:

- utrzymanie ścisłego nadzoru merytorycznego nad prawidłową realizacją *Strategii*;
- miarodajny monitoring ewentualnych zmian stanu środowiska w celu podejmowania ewentualnych działań zapobiegawczych;
- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych ze *Strategią* oraz z zasadami ochrony środowiska, m.in. poprzez włączanie do postępowań administracyjnych różnorodnych podmiotów na prawach strony (m.in. służb administracji);
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach oraz w przepisach prawnych;
- działania edukacyjno-informacyjne dla społeczeństwa;
- wzmocnienie (np. finansowe, merytoryczne, sprzętowe, kadrowe) funkcji kontrolnych służb ochrony środowiska.

Negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko można ograniczyć do normowanego, akceptowalnego prawnie poziomu poprzez prawidłowy dobór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska w znacznym stopniu zależy będzie od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska, zarówno na etapie budowy, jak i w fazie eksploatacji inwestycji, pozwoli także ograniczyć te oddziaływania. Do ogólnych działań ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływania należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy;
- zapobieganie powstawaniu oraz niewłaściwemu postępowaniu z powstałymi odpadami w trakcie prowadzenia prac inwestycyjnych oraz w fazie eksploatacji;
- zapobieganie zwiększonej emisji hałasu w związku z prowadzeniem prac: korzystanie z nowoczesnych maszyn w dobrym stanie technicznym, ograniczenie działań do pory dziennej;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, wegetacji roślin, okresów lęgowych ptaków, itp.;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- termomodernizacja budynków może spowodować zagrożenie dla siedlisk ptaków lub nietoperzy. Aby temu zapobiec, należy sprawdzić czy budynek jest wykorzystywany jako schronienie tych zwierząt, a także dokonać rozpoznania gatunków, liczebności populacji oraz lokalizację schronień

Przeanalizowane i określone zagrożenia odnoszące się m.in. do obszarów objętych ochroną nie powodują eliminacji realizacji celów i kierunków działań zaplanowanych w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz*, ponieważ jej nadrzędnym celem jest zrównoważony rozwój gminy i poprawa stanu środowiska naturalnego. Założone projekty i przedsięwzięcia opisane w *Strategii* mają również za zadanie zminimalizować lub całkowicie wyeliminować zagrożenia środowiska.

Działania zaplanowane do realizacji w projektowanym dokumencie nie stoją w sprzeczności z zakazami określonymi w:

- SDF Projektowane Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000: *Ostoją Narwiańska (PLH 200024)*, *Narwiańskie Bagna (PLH 200002)* zatwierdzone decyzją Wykonawczą Komisji (UE) 2015/69 z dnia 3 grudnia 2014 r.;
- SDF Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000: *Bagienna Dolina Narwi (PLB 200001)* ujęty w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 25, poz. 133 ze zm.);
- Zarządzenie nr 25/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoją Narwiańska PLH200024;
- Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia Planu Ochrony dla Obszaru Natura 2000 Bagienna Dolina Narwi PLB200001;
- Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia Planu Ochrony dla Narwiańskiego Parku Narodowego;
- Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (M.P. nr 49, poz. 549).

Obszary Natura 2000

Sieć Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Dla każdego kraju członkowskiego określa się listę siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne. Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 są dwie dyrektywy: Siedliskowa

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

(Habitatowa) oraz Ptasia, na mocy których powoływane są obszary specjalnej ochrony ptaków oraz specjalne obszary ochrony siedlisk.

W ramach analizy dokumentu dokonano oceny przewidywanych znaczących oddziaływań w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych i gatunków wymienionych w SDF dla obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie gminy Choroszcz lub w bliskiej odległości obszaru gminy Choroszcz.

Analizowana *Strategia* została stworzona w celu poprawy istniejącego stanu środowiska.

W odniesieniu do celów przedmiotu ochrony obszarów chronionych oraz integralności tych obszarów, analiza oddziaływania wykazała jednoznacznie neutralny wpływ. Spodziewanym efektem realizacji zapisów w nich ujętych będzie utrzymanie, a wręcz poprawa dziedzictwa przyrodniczego. Będzie to możliwe dzięki harmonii zabudowy z krajobrazem, niedopuszczeniu do trwałych zmian rzeźby terenu na dużych powierzchniach poprzez odpowiednie zapisy w strategicznych dla gminy dokumentach, rozwoju rolnictwa integrowanego i ekologicznego itp. Żadne z działań podjętych w *Strategii* nie wpłynie w sposób negatywny na stan środowiska naturalnego, w tym szczególnie na obszary Natura 2000. Zapisy *Strategii* nie są one też sprzeczne lub zagrażające siedliskom przyrodniczym lub walorom krajobrazowym obszarów.

Różnorodność biologiczna oraz rośliny

Realizacja zadań wynikających z wyznaczonych celów i określonych zadań *Strategii* w sposób pośredni lub bezpośredni będzie oddziaływała neutralnie na różnorodność biologiczną oraz rośliny obszaru. Warto podkreślić tu przede wszystkim działania na rzecz aktywnej ochrony przyrody związane bezpośrednio ze specyfiką cennych ekosystemów, m.in. zmniejszenie antropopresji poprzez uporządkowanie ruchu turystycznego na obszarach przyrodniczo cennych, wyznaczanie szlaków turystycznych czy też rekultywację i zagospodarowanie zdegradowanych terenów. Wśród ustaleń *Strategii* znajdują się działania mające na celu zapewnienie rozwoju zrównoważonego rolnictwa, które będzie prowadzone w sposób ekologiczny z zachowaniem śródpolnych siedlisk i gatunków oraz poprzez promocję pozarolniczych form działalności (np. agroturystyki). Kolejnym aspektem wpływającym na wzrost i stabilizację różnorodności biologicznej gminy Choroszcz jest egzekwowanie przepisów z zakresu ochrony przyrody na terenach objętych ochroną prawną, rewitalizacja zadrzewień śródpolnych czy uwzględnienie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym i lokalizowaniu przedsięwzięć.

Oddziaływanie na ludzi i zwierzęta

Oddziaływanie na ludzi i zwierzęta, związane z realizacją planowanych zadań przewidzianych w analizowanej *Strategii*, najczęściej ma charakter pozytywny. Oddziaływania pozytywne wiązać się będą z poprawą ruchu na skutek realizacji przedłużenia, budowy, przebudowy oraz modernizacji dróg. Wpłynie to zarówno na polepszenie jakości powietrza

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

atmosferycznego na analizowanym obszarze, jak również na zmniejszenie poziomu hałasu drogowego. Dodatkowo działania te przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa ruchu. Z uwagi na występowanie szlaków migracyjnych lokalnej zwierzyny, w ramach realizacji inwestycji drogowych (dróg krajowych i wojewódzkich), zostaną zaprojektowane przejścia dla zwierząt, które przyczynią się także do zmniejszenia ich kolizyjności z pojazdami.

Oprócz powyższego, pozytywne oddziaływanie na ludzi będzie mieć realizacja celów *Strategii* w zakresie rozwoju infrastruktury wodno – kanalizacyjnej, co w sposób bezpośredni przyczyni się do poprawy jakości wód (powierzchniowych i podziemnych), co również pozytywnie wpływa na zdrowie ludzi i zwierząt.

Przewidywane oddziaływania związane są przede wszystkim z realizacją celów w zakresie rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i drogowej oraz ochrony przyrody. Z analizy dokumentu można wnioskować o pozytywnych skutkach wdrażania działań *Strategii* na stan środowiska. Warto jednak podkreślić, iż występowanie oddziaływań negatywnych może nastąpić w wyniku krótkotrwałego i chwilowego wpływu budowy lub modernizacji obiektów, przynoszących w rezultacie długotrwałe oddziaływanie pozytywne. Oddziaływanie negatywne może być związane z emisją hałasu i płoszeniem zwierząt w czasie prowadzenia inwestycji.

Jednym z głównych priorytetów określonych w *Strategii* celów i zadań realizowanych w ich ramach, jest edukacja ekologiczna. Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody i środowiska będzie przynosiło pozytywny efekt w postaci ograniczenia antropopresji na wszystkie komponenty środowiska.

Powietrze

W wyniku realizacji postanowień *Strategii*, wpływ na stan powietrza atmosferycznego będzie zarówno pozytywny, jak i negatywny. Oddziaływanie pozytywne wystąpi na etapie zrealizowania inwestycji związanych z budową, przedłużeniem, przebudową oraz modernizacją dróg czy też poprawą efektywności energetycznej obiektów. Wówczas, w wyniku poprawy nawierzchni, ograniczona zostanie emisja zanieczyszczeń substancji szkodliwych do powietrza, a planowane termomodernizacje zmniejszą zapotrzebowanie na zasoby naturalne oraz zmniejszą emisje gazów cieplarnianych. Wiązać się to będzie również z większą płynnością ruchu drogowego. Pozytywne skutki spowoduje również zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesów energetycznego spalania paliw, spowodowane zwiększeniem stosowania odnawialnych źródeł energii. Należy podkreślić, iż poprawa jakości powietrza wpłynie pozytywnie na stan innych komponentów środowiska, wody i gleby.

Negatywne oddziaływanie planowanych działań wiązać się będzie natomiast z fazą budowy poszczególnych przedsięwzięć i inwestycji. W fazie budowy nastąpi emisja zanieczyszczeń do powietrza, zarówno zorganizowana, jak i niezorganizowana. Emisja spowodowana będzie pracą maszyn budowlanych i środków transportu emitujących zanieczyszczenia powstające ze spalania paliw w silnikach spalinowych (tlenki azotu, benzen, tlenek węgla, węglowodory alifatyczne i aromatyczne). Dodatkowo dojdzie do emisji pyłów podczas prac ziemnych oraz w

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

czasie ruchu pojazdów po nawierzchniach nieutwardzonych, a także do emisji węglowodorów podczas układania nawierzchni bitumicznych. Emisja wskazanych zanieczyszczeń będzie miała charakter lokalny i ograniczony do krótkiego okresu czasu. Dlatego też nie będzie powodować znacznych uciążliwości i kumulacji w środowisku. W przypadku realizacji inwestycji zaplanowanych w gminie Choroszcz, spodziewanym efektem jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Nastąpi to dzięki modernizacji kotłowni i stopniowemu eliminowaniu węgla jako paliwa, rozwoju odnawialnych źródeł energii, ograniczeniu emisji pochodzących z komunikacji. Ponadto zadania zaproponowane z *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* obejmują również wymianę przestarzałych urządzeń grzewczych i zwiększenie zakresu wykorzystania OZE. Realizacja działań analizowanego dokumentu przyczyni się więc do poprawy jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze.

Woda

Wszystkie inwestycje zapisane w *Strategii*, w ramach, których przewiduje się prace związane z poprawą systemu komunikacyjnego gminy Choroszcz i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, na etapie prowadzonych robót budowlanych mogą stanowić zagrożenie dla wód podziemnych. Chodzi tu w szczególności o prace ziemne i organizacyjne związane z konieczności wykonywania wykopów pod infrastrukturę techniczną, przewody kanalizacyjne i inne uzbrojenie terenu. Prace ziemne doprowadzić mogą do odsłonięcia warstw wodonośnych lub zmniejszenia warstwy izolacyjnej, w efekcie, czego może dojść do dotarcia wód infiltracyjnych do wodonośca. Sytuacja taka może wystąpić zwłaszcza w miejscach, gdzie wody gruntowe występują płytko. Głównymi zanieczyszczeniami zagrażającymi jakości wód podziemnych są przede wszystkim węglowodory ropopochodne i metale ciężkie, pochodzące z zaplecza budowy i bazy budowlano-materiałowej.

Spodziewanym efektem realizacji zadań *Strategii* będzie przede wszystkim uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez m.in. modernizację i budowę sieci wodno-ściekowej. Zapisy dotyczące konieczności ochrony ekosystemów wodnych przyniosą również pozytywne korzyści. Pozytywnym efektem realizacji zapisów *Strategii* będzie również zmniejszenie zagrożenia związanego z deficytem wód, wskutek racjonalizacji gospodarowania wodami. Poprawa jakości wód podziemnych nastąpi wskutek realizacji zadań związanych z budową i modernizacją sieci wodociągowych. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków przyczyni się do poprawy jakości wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych, zapobiegając powstawaniu ich zanieczyszczenia.

Wszystkie zamierzenia inwestycyjne zapisane w *Strategii*, związane z infrastrukturą drogową i wodno-ściekową mają na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochronę jakości wód podziemnych i racjonalizację ich wykorzystania, a więc w dalszej perspektywie – skutki oddziaływania dadzą pozytywny i długotrwały efekt.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Powierzchnia ziemi

Zakłada się, iż negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi zaproponowanych w *Strategii* inwestycji wiązać się będzie z realizacją wszystkich planowanych projektów – kluczowych skutek głównie w fazie budowy. Praca ciężkiego sprzętu mechanicznego wykorzystywanego m.in. do przygotowania terenu, zdjęcia darniny, wykonania wykopów, robót ziemnych doprowadzić może do zmiany struktury gleby, do zagęszczenia powierzchni ziemi, zmniejszenia porowatości i powietrza glebowego. Faza budowy może skutkować przekształceniem profilu glebowego i ograniczeniem powierzchni gleb w związku z realizacją inwestycji, a także może powodować szereg innych skutków, m.in. powstawanie w danym miejscu nieużytecznych mas ziemnych, wzrost wydobycia surowców budowlanych czy powstawanie odpadów budowlanych.

W fazie budowy dojść może również do zanieczyszczenia środowiska glebowego substancjami niebezpiecznymi, pochodzącymi z niewłaściwie prowadzonych prac budowlanych (np. wycieki płynów eksploatacyjnych z pojazdów i maszyn, niewłaściwe gromadzenie odpadów niebezpiecznych) lub zdarzeń drogowych z udziałem pojazdów przewożących materiały niebezpieczne. Niemniej jednak powyższe zdarzenia występują losowo i są trudne do przewidzenia, zarówno w zakresie częstości występowania, jak i zakresu oraz nasilenia potencjalnego, negatywnego oddziaływania na środowisko.

Oddziaływanie pozytywne wynikające z realizacji większości zamierzeń zapisanych w *Strategii* wiązać się będzie z realizacją infrastruktury technicznej, w szczególności systemu kanalizacji. Realizacja tych zadań bezpośrednio przełoży się na poprawę stanu czystości gleb. Mniej zanieczyszczeń pochłaniana będzie przez gleby, również w wyniku poprawy infrastruktury drogowej. Zmniejszenie zanieczyszczenia gleb nastąpi także wskutek rozwoju rolnictwa ekologicznego, w którym stosuje się naturalne sposoby nawożenia i ekstensywne formy gospodarki rolnej. Intensyfikacja prac rolniczych prowadzonych w sposób zrównoważony i ekologiczny pozytywnie wpłynie na stan powierzchni ziemi. Dodatkowo, sprzyjąc temu będą działania związane z rekultywacją terenów przyrodniczo zdegradowanych.

Krajobraz

Na charakter krajobrazu składa się wiele elementów, wynikających zarówno z ukształtowania rzeźby terenu, stosunków wodnych, wartości przyrodniczych i innych. Wśród czynników kształtujących krajobraz coraz większą rolę odgrywają elementy antropogeniczne, infrastruktura liniowa, osadnictwo. Prowadzenie działań określonych w przedmiotowej *Strategii* przyczyni się do zachowania naturalnych walorów krajobrazowych. Negatywne oddziaływanie na krajobraz może mieć charakter jedynie chwilowy, spowodowany prowadzeniem robót.

Realizacja ustaleń *Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* może przyczynić się do poprawy walorów krajobrazowych regionu. Wśród celów i działań określonych w analizowanym

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

dokumencie znajduje się szereg zadań niosących pozytywne skutki dla zachowania wysokich walorów krajobrazowych gminy. Zapobieganie fragmentacji krajobrazu i eliminowanie niekontrolowanej zabudowy pozytywnie odbije się na kształtowaniu okolicznego krajobrazu gminy Choroszcz.

Niemniej jednak w przypadku oddziaływań na krajobraz, określone zostały również oddziaływania negatywne. Związane to będzie z ewentualnymi działaniami dotyczącymi OZE. Chodzi o turbiny wiatrowe, które w przypadku realizacji takich inwestycji, pozostają na lata wkomponowane w naturalny krajobraz wiejski oddziałując na niego bezpośrednio negatywnie. Przy tym należy jednak pamiętać, że bilans oddziaływań, jakie będą powodowały inwestycje z zakresu OZE, w ogólnym rozrachunku będzie pozytywny.

Klimat

Na podstawie analizy inwestycji przyjętych w dokumencie można zauważyć, iż osiągnięcie niektórych celów i zadań *Strategii* będzie w sposób pośredni pozytywnie oddziaływać na elementy klimatu. Pozytywne oddziaływanie na klimat będzie wynikać przede wszystkim z ograniczeniem emisji pochodzącej z różnych źródeł i zwiększeniem wykorzystania OZE czy też np. poprzez modernizację lokalnych kotłowni, wpływając na zmniejszenie emisji substancji do powietrza. Dodatkowo, pozytywne oddziaływanie na klimat będzie wynikać z ochrony struktury i zapewnienia stabilności siedlisk i ekosystemów.

Klimat akustyczny

Tak jak w poprzednich wypadkach, oddziaływanie na klimat akustyczny można analizować w dwóch fazach: w fazie budowy oraz w fazie eksploatacji omawianego obszaru. Podczas realizacji inwestycji przewidzianych w *Strategii*, wzmożony hałas może być emitowany będzie podczas budów prowadzonych w ramach realizacji projektów kluczowych, w szczególności odnoszących się do zadań związanych z budową, przebudową, przedłużaniem i modernizacją dróg oraz infrastruktury technicznej. Hałas emitowany podczas prac budowlanych będzie miał charakter okresowy, występujący jedynie do czasu zakończenia rozbudowy drogi. Związany będzie wyłącznie z pracą wykorzystywanych maszyn i urządzeń, oraz ruchem pojazdów ciężarowych. Na skutek eksploatacji przebudowanych i zmodernizowanych układów komunikacyjnych, warunki akustyczne powinny ulec poprawie. Na skutek eksploatacji nowych, przebudowanych i zmodernizowanych dróg również będzie następować emisja hałasu. Jednak należy zaznaczyć, iż hałas ten będzie w znacznym stopniu zmniejszony, wskutek remontu nawierzchni, budowania nowych czy też przedłużania istniejących dróg na obszarze gminy oraz rozładowania ruchu na niektórych ulicach w skutek budowy nowych dróg lub ich przedłużania.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Zasoby naturalne

Lokalna eksploatacja surowców na potrzeby realizacji inwestycji zapisanych w *Strategii* będzie wiązała się z koniecznością naruszenia stanu poszczególnych zasobów. Realizacja postanowień *Strategii* zakłada racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju. Można zatem przewidywać pozytywne oddziaływanie analizowanego dokumentu na zasoby naturalne znajdujące się na obszarze gminy Choroszcz.

Zabytki

Pozytywny wpływ na zabytki zlokalizowane na terenie gminy Choroszcz będzie miała przebudowa i modernizacja dróg z uwagi na zmniejszenie zanieczyszczeń komunikacyjnych. Pozytywny wpływ na zabytki jest związany z ograniczeniem emisji spalin ze środków transportu. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż pyły oraz drgania odgrywają rolę czynnika niszczącego elewacje i konstrukcję wszystkich obiektów, ale zwłaszcza negatywny wpływ przejawia się wobec obiektów zabytkowych. Planowany w *Strategii* wzrost i rozbudowa oferty turystycznej oraz wszelkiego rodzaju akcji informacyjnych w tym zakresie przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności regionu oraz rozpoznawalności znajdujących się na terenie gminy zabytków. Przyczynić się to może w późniejszym czasie do wzrostu wpływów do budżetu i przeprowadzenia prac związanych z modernizacją obiektów zabytkowych.

Dobra materialne

Zakłada się, iż poprzez poprawę jakości układów komunikacyjnych w gminie Choroszcz nastąpi pozytywny wpływ na dobra materialne, co wiązać się będzie ze zmniejszeniem pyłów oraz drgań (podobnie jak w przypadku zabytków). Wśród ustaleń *Strategii* znalazły się działania mające na celu rozwój ekologicznej i zielonej gospodarki. Wzrost efektywności zarządzania środowiskiem w zakresie gospodarowania energią oraz zasobami energii odnawialnej będzie odbywał się nie tylko z korzyścią dla środowiska w wyniku zmniejszenia presji antropogenicznej na środowisko – spowodowanej zmniejszeniem spalania węgla, oraz stosowaniem wysokosprawnych urządzeń do wytwarzania i przesyłania energii, ale będzie miało pozytywny wpływ na dobra materialne.

Oddziaływania bezpośrednie i pośrednie realizacji inwestycji, są związane przede wszystkim z budową i funkcjonowaniem danej inwestycji, zarówno na etapie budowy, jak i późniejszej eksploatacji. Przewiduje się, iż na etapie budowy danych obiektów mogą wystąpić chwilowe negatywne oddziaływania, natomiast późniejsza eksploatacja będzie skutkować pozytywnym wpływem na wszystkie komponenty środowiska.

Planowane w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* przedsięwzięcia mogą wykazywać efekty skumulowane, w momencie, gdy inwestycje nakładają się będą w czasie z innymi planowanymi na danym obszarze i w jego sąsiedztwie przedsięwzięciami. W razie nakładania się harmonogramów prac związanych z budową

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

niektórych obiektów, nie można wykluczyć oddziaływania skumulowanego na wszystkie komponenty środowiska: można się spodziewać, że zwiększy się emisja zanieczyszczeń powietrza w wyniku pracy sprzętu i maszyn w jednakowym czasie, destabilizacji ulegnie klimat akustyczny, niektóre prace będą generować drgania i wibracje powierzchni ziemi i wody. Będą to jednak oddziaływania, które ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Należy jednak zaznaczyć, że oddziaływania wtórne, podobnie jak oddziaływania skumulowane, są trudne do przewidzenia, przede wszystkim ze względu na możliwość ich wystąpienia z opóźnieniem, oraz w oddaleniu od źródła pierwotnego oddziaływania.

Analiza ustalonych w *Strategii* działań ma jedynie pozytywne, długoterminowe oddziaływanie na środowisko, charakteryzuje się też stałym charakterem. Brak znaczących negatywnych oddziaływań *Strategii* na środowisko, należy za oczywisty uznać fakt – w świetle specyfiki ocenianego dokumentu.

14. Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych

W ramach podsumowania przeprowadzonej analizy należy podkreślić, że wpływ realizacji celów i działań zawartych w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* poprzez konkretne zadania, mają charakter pozytywny.

Poszczególne kierunki działań w różnym stopniu mogą oddziaływać na środowisko, jednak w efekcie prognozuje się poprawę jakości środowiska gminy Choroszcz i jego funkcjonowania. Przeprowadzone inwestycje będą mieć pozytywny wpływ również na zdrowie mieszkańców, dzięki możliwej do osiągnięcia poprawie jakości powietrza oraz zmniejszeniu zanieczyszczenia środowiska. Rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają w tym miejscu uzasadnienia, zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto prognoza ta ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla poszczególnych zaplanowanych działań. Dodatkowo należy podkreślić, że wiele z zaproponowanych do realizacji inwestycji będzie wymagało uszczegółowienia oraz opracowania oddzielnej oceny oddziaływania na środowisko.

Patrząc przez pryzmat celu, z powodu którego jest opracowywana i realizowana *Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* należy uznać, że środkami zapobiegającymi prawdopodobnemu negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, są między innymi rozwiązania zaproponowane w projekcie tego dokumentu. Możliwe, że realizacja niektórych zaplanowanych zadań wymagać będzie wykonania szczegółowego raportu o oddziaływaniu na środowisko oraz przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej. Zarówno w przypadku działań wskazanych w niniejszej *Prognozie* jak i tych, które mogą zaistnieć w trakcie realizacji *Strategii*, należałoby podjąć przede wszystkim możliwe środki zapobiegające oraz ograniczające prawdopodobne negatywne oddziaływanie na środowisko.

Zapobieganie negatywnemu wpływowi na środowisko planowanych inwestycji powinno odbywać się zawsze już na etapie planowania danego przedsięwzięcia. Ograniczanie wpływu jest tak samo istotne na etapie realizacji celu (zabiegi minimalizujące na etapie budowy, modernizacji), jak i w trakcie eksploatacji inwestycji (np. użytkowania drogi).

Należy wziąć pod uwagę, iż problemy z realizacją inwestycji mogą zaistnieć na obszarach chronionych. Rozwiązanie tych problemów będzie wymagało dużego wysiłku i niejednokrotnie poniesienia kosztów. W świetle uregulowań prawnych, konflikty te można rozwiązać na trzy sposoby, poprzez:

- podjęcie działań minimalizujących i/lub kompensacyjnych;
- zmianę lokalizacji inwestycji, omijając tereny chronione;
- rezygnację z inwestycji.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Wszystkie te rozwiązania są trudne w realizacji. Najmniej korzystną sytuacją okazuje się zawsze rozwiązanie trzecie, które jest rozwiązaniem ostatecznym. Rezygnacja z realizacji inwestycji spowoduje brak rozwiązania ważnych problemów lokalnych społeczności, a w efekcie doprowadza do wykształcenia postaw niechętnych ochronie przyrody. W przypadku realizacji zapisów *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* nie stwierdzono zagrożeń na cele i przedmioty ochrony Natura 2000.

Biorąc pod uwagę powyższe, bardzo ważną rolę odgrywać będą oceny oddziaływania na środowisko, które należy prowadzić dla przedsięwzięć mogących pogorszyć jego stan. Na podstawie tej oceny wydawane będą decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.

Rezygnacja z wdrażania *Strategii* jako kompleksu celów i zadań, byłaby dla jakości środowiska przyrodniczego i życia mieszkańców gminy Choroszcz rozwiązaniem gorszym niż potencjalne oddziaływania. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono pozytywny wpływ celów *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz* na wszystkie komponenty środowiska. Najkorzystniejsze i najsilniejsze skutki dla środowiska może generować realizacja następujących działań:

- ograniczenie eutrofizacji wód poprzez rozwój, w tym budowę i modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na obszarze gminy Choroszcz;
- racjonalną gospodarką odpadami;
- poprawę jakości powietrza atmosferycznego oraz ograniczenie hałasu komunikacyjnego, dzięki rozwojowi i modernizacji dróg;
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i racjonalnej gospodarki;
- pogłębienie świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska.

Realizacja pozostałych ustaleń także spowoduje znacząco pozytywne skutki dla środowiska.

15. Streszczenie Prognozy w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025 została opracowana zgodnie z wytycznymi ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania dokumentu na środowisko przyrodnicze regionu.

Prognoza dotyczy następujących zagadnień, będących treścią analizowanej *Strategii*:

- analizy i oceny środowiska przyrodniczego oraz problemów jego ochrony,
- identyfikacji i charakterystyki przewidywanych znaczących oddziaływań,
- ustaleń zawartych w opisie celów i zadań realizowanych w ramach poszczególnych celów *Strategii*.

Prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu sprawdzenie stopnia uwzględnienia, w analizowanym projekcie celów ochrony środowiska i priorytetów ekologicznych, ustanowionych na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Porównanie zapisów zawartych w dokumentach: *Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Choroszcz, Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego na lata 2011-2020, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017, Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014, Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Białostockiego, Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, , Polityka Klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020, Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016* oraz *Krajowy plan gospodarki odpadami 2014* ukazuje, dużą zgodność głównych celów *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* z priorytetami ekologicznymi. W trakcie analiz zapisów zawartych w tych dokumentach, nie stwierdzono celów sprzecznych i wykluczających się.

Zintegrowana Strategia Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025 określa cele i zakres polityki rozwojowej całego obszaru gminy Choroszcz z uwzględnieniem wszystkich potencjalnych mocnych stron i zagrożeń umożliwiających rozwój w danym zakresie. Dokument zawiera w sobie opis celów strategicznych, do których gmina dąży. W celu szczegółowego określenia kierunków rozwoju, w ramach poszczególnych celów sformułowano zadania określające konkretne działania i zamierzenia rozwojowe jednostki organizacyjnej.

Naczelną zasadą przyjętą w przedmiotowej *Strategii* jest zasada zrównoważonego rozwoju, która zapewnia zharmonizowany wzrost gospodarczy i społeczny, zgodny z ochroną walorów środowiska. Wizję i Misję *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* określono w sposób następujący:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Wizja rozwoju Gminy Choroszcz:

**„GMINA CHOROSZCZ,
STANOWIĄC ISTOTNĄ CZĘŚĆ AGLOMERACJI BIAŁOSTOCKIEJ,
JEST NAJLEPSZĄ LOKALIZACJĄ BIZNESU ORAZ ATRAKCYJNYM MIEJSCEM DO ŻYCIA”**

Misja rozwoju Gminy Choroszcz brzmi:

**„GMINA CHOROSZCZ
WYKORZYSTUJE SWOJE POŁOŻENIE ORAZ KAPITAŁ PRZYRODNICZY I KULTUROWY MIEJSCA,
BY JEDNOCZYĆ I AKTYWIZOWAĆ SPOŁECZNIE I GOSPODARCZO,
BUDUJĄC ROZPOZNAWALNĄ MARKĘ”**

Określone w *Strategii* obszary strategiczne wynikają z przyjętej misji rozwoju gminy Choroszcz do 2025 roku.

Misja rozwoju jest zgodna ze wskazanymi dokumentami oraz aktualnym stanem prawnym i ustawodawstwem.

Realizacja *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025* odbywać się będzie w oparciu o cele długoterminowe obejmujące zakres do 2025 r., oraz wyznaczone w ramach każdego celu kierunki działań ujęte w poniższym zestawieniu:

Tabela 12. Cele strategiczne i operacyjne określone w *Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025*, określonej do roku 2025

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE
Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy Choroszcz	<ol style="list-style-type: none">1. Pozyskiwanie nowych inwestorów2. Promocja przedsiębiorczości3. Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego
Wzrost jakości życia lokalnej społeczności gminy Choroszcz	<ol style="list-style-type: none">1. Wzbogacenie oferty kulturalno-rekreacyjnej2. Włączenie i aktywizacja społeczna3. Promocja wewnętrzna gminy4. Wzrost atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy
Rozwój infrastruktury technicznej i ochrona środowiska w gminie Choroszcz	<ol style="list-style-type: none">1. Poprawa jakości powiązań komunikacyjnych2. Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnych3. Ochrona przyrody

Źródło: opracowanie własne.

Analizie i ocenie poddano również przewidywane znaczące oddziaływania zaplanowanych inwestycji na środowisko. W wyniku analizy stwierdzono, iż wśród zadań ujętych w *Strategii* nie ma inwestycji mogących powodować większe zagrożenie dla środowiska, gdyż suma korzyści z realizacji działań przekracza potencjalne zagrożenie.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

Podsumowując, można stwierdzić, iż zdecydowana większość zaproponowanych celów i zadań będzie miała dodatni wpływ na środowisko i ludzi. Zakładając, że zostaną one wcielone w życie, powinny też wpłynąć na zwiększenie tempa aktywności w zakresie ochrony środowiska.

Powstanie niniejszej *Prognozy* pozwala stwierdzić poprawność wykonania *Strategii* w zakresie zawartości niezbędnych informacji i analiz dotyczących wpływu działań i założeń polityki rozwoju na stan ochrony środowiska gminy Choroszcz na lata 2016-2025.

16. Literatura

1. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna.
2. Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego.
4. Pakiet klimatyczno-energetyczny do 2020 roku
5. Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.
6. II Polityka ekologiczna państwa (dokument z perspektywą do 2025 roku).
7. Krajowy plan gospodarki odpadami 2014.
8. Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu (POKzA).
9. Krajowy program zwiększania lesistości.
10. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
11. Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2011-2014.
12. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017.
13. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa podlaskiego.
14. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.
15. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego na lata 2011-2020.
16. Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej.
17. Program ochrony powietrza dla Aglomeracji Białostockiej.
18. Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2015 roku, (ocena w Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych), WIOŚ, Białystok lipiec 2016.
19. Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2015 roku (ocena w punktach pomiarowo-kontrolnych), WIOŚ, Białystok lipiec 2016.
20. Ocena wyników badań hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku, WIOŚ, Białystok marzec 2016.
21. Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu białostockiego, WIOŚ, Białystok sierpień 2016.
22. Wyniki badań pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2015 roku, WIOŚ, Białystok luty 2016.
23. Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2015 roku, WIOŚ, Białystok kwiecień 2016.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

24. Rozporządzenie Nr 14/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 8 października 2012 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć na terenie województwa podlaskiego.
25. SDF Projektowane Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000: *Ostoja Narwiańska (PLH 200024)*, *Narwiańskie Bagna (PLH 200002)*, zatwierdzone decyzją Wykonawczą Komisji (UE) 2015/69 z dnia 3 grudnia 2014 r.
26. SDF Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000: *Bagienna Dolina Narwi (PLB 200001)* ujęty w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 ze zm.).
27. Zarządzenie nr 25/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Narwiańska PLH200024.
28. Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Bagienna Dolina Narwi PLB200001.
29. Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Narwiańskiego Parku Narodowego.
30. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (M.P. nr 49, poz. 549).

ZASOBY INTERNETOWE:

- Portal: <http://www.um.choroszcz.pl>, www.um-choroszcz.pbip.pl.
- Portal: <http://www.choroszcz.e-mapa.net>.
- Portal <http://bialystok.rdos.gov.pl> (stan na: 01/2016).
- Portal <http://www.wios.bialystok.pl> (stan na: 01/2016).
- Portal <http://www.stat.gov.pl> (stan na: 10/2015).
- Portal <http://www.geoserwis.gdos.gov.pl>.
- Portal <http://www.mos.gov.pl>.
- Portal <http://www.natura2000.gdos.gov.pl>.
- Portal <http://www.crfop.gdos.gov.pl>.
- Portal <http://www.pgi.gov.pl>.
- Portal <http://www.geoportal.gov.pl>.

PRZEPISY PRAWNE UE:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001 r.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6);

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
Zintegrowanej Strategii Rozwoju Gminy Choroszcz na lata 2016-2025

- Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985 r., z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1);
- Dyrektywa Rady nr 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992 r., z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003 r.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 7);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003 r.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008 r.).